

WÓJT GMINY TOPÓŁKA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOPÓŁKA

RADA GMINY
TOPÓŁKA
87-875 TOPÓŁKA
woj. kujawsko-pomorskie

*Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX / 73 / 12
Rady Gminy Topólka z dnia 29 marca 2012r.*

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Niedośmielcu
Anna Niedośmielcu

Topólka 2012

Przewodniczący Rady Gminy Topólka

Anna Niedośmiałek

Wójt Gminy Topólka

Henryk Orłowski

Urząd Gminy Topólka – stała współpraca

Andrzej Jarzynowski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

Generalny Projektant	mgr inż. arch. Sławomir Bieńkowski uprawnienia w planowaniu przestrzennym Nr 1035/89, Izba Urbanistów Nr G-153/2003
----------------------	--

Projektant prowadzący	inż. Irena Cichocka
-----------------------	----------------------------

Projektanci	mgr inż. arch. Iwona Bieńkowska mgr Ewa Birek
-------------	--

Opracowanie graficzne	mgr Ewa Birek
-----------------------	----------------------

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	7
1. Podstawa prawna sporządzenia studium	7
2. Cel i zakres opracowania.....	7
3. Obszar objęty opracowaniem	8
4. Metoda i forma opracowania.....	8
5. Wykaz opracowań i materiałów wykorzystanych dla potrzeb studium	8
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	10
1. Ogólna charakterystyka gminy.....	10
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	11
2.1. Stan i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	11
2.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej	16
2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu leśnej przestrzeni i produkcyjnej.....	18
2.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu turystyki	18
2.5. Uwarunkowania wynikające z wielkości i jakości zasobów wodnych	19
3. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	20
3.1. Demograficzno-społeczne uwarunkowania rozwoju.....	20
3.2. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju.....	23
4. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu.....	25
4.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	25
4.2. Tereny posiadające zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów.....	25
4.3. Stan prawny gruntów	26
4.4. Tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	26
4.5. Analiza istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów.....	31
5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	32
5.1. Zabytki nieruchome i archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.....	32
5.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego wskazane do ochrony w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	33
5.3. Dobra kultury współczesnej.....	45
5.4. Obszary pomników zabytków i ich stref ochronnych	46
6. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji.....	46
6.1. Drogi powiatowe.....	46
6.2. Drogi gminne	46
6.3. Ścieżki rowerowe.....	48
6.4. Elementy zaplecza technicznego motoryzacji.....	49
6.5. System transportu.....	49
7. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej.....	50
7.1. Uwarunkowania zewnętrzne	50
7.2. Gospodarka wodno-ściekowa	51
7.3. Gospodarka ciepła.....	52
7.4. Telekomunikacja	53
7.5. Zaopatrzenie w gaz	53
7.6. Gospodarka odpadami.....	53
7.7. Gospodarka energetyczna	54
8. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	55
8.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	55
8.2. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych – obszary osuwania się mas ziemnych.....	56
8.3. Instytucje, jednostki ratownictwa i szybkiego reagowania	56
8.4. Ochrona przeciwpowodziowa oraz przeciwdziałanie żywiołom.....	56

8.5. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	57
9. Uwarunkowania zewnętrzne	57
9.1. Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego	57
9.2. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju turystyki województwa kujawsko-pomorskiego	61
9.3. Uwarunkowania wynikające z ustaw odrębnych	61
9.4. Uwarunkowania w zakresie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	61
10. Cele, potrzeby i możliwości rozwoju gminy	63
10.1. Cele wynikające ze Strategii rozwoju gminy Topólka	63
10.2. Potrzeby wynikające ze zgłoszonych wniosków	64
10.3. Możliwości rozwoju gminy	64
III. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	
1. Kierunki rozwoju przestrzennego	69
1.1. Ogólne zasady polityki przestrzennej	69
1.2. Główne kierunki rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy	70
1.3. Kierunki inwestycyjne i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów oraz tereny wyłączone z zabudowy	72
1.4. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, w tym wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	74
1.5. Tereny zamknięte	76
1.6. Obszary zagrożeń	76
1.7. Obszary przestrzeni publicznych	79
1.8. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe	80
2. Obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	82
2.1. Ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju gminy	82
2.2. Szczegółowe przyrodnicze kierunki rozwoju	84
2.3. Kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku	85
3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	86
3.1. Zasady ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków	86
3.2. Kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego	87
3.3. Obszary, obiekty i zasady ochrony dóbr kultury współczesnej	87
4. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	88
4.1. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	88
4.2. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	88
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	89
5.1. Komunikacja drogowa	89
5.5. Komunikacja zbiorowa	90
6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	90
6.1. Zaopatrzenie w wodę	90
6.2. Odprowadzenie i unieszkodliwianie ścieków	91
6.3. Gospodarka energetyczna	92
6.4. Telekomunikacja	93
6.5. Gospodarka odpadami	93
7. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań	95
8. Synteza ustaleń projektu studium	97

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa prawna sporządzenia studium

Niniejsze Studium stanowi zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka” przyjętego Uchwałą Nr XXVII / 180 / 02 Rady Gminy Topólka z dnia 30 września 2002r. i opracowanego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz. U. z 1999r. Nr 15 poz. 139 z późn. zmianami*).

Zmiana sporządzona została zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 z późn. zmianami*), oraz na podstawie Uchwały Nr XI/79/08 Rady Gminy Topólka z dnia 27 marca 2008r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia niniejszej zmiany.

Rada Gminy Topólka podjęła w/w Uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*jednolity tekst Dz. U. nr 142, poz. 142 z 2001 r. z późn. zm.*) oraz art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zmianami*).

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonanie zmian ustaleń zawartych w uchwalonym „Studium” skutkuje dokonaniem jego zmiany w trybie takim samym, w jakim zostało ono uchwalone.

2. Cel i zakres opracowania

Obowiązująca od 11 lipca 2003r. ustawa z dnia 27 marca 2003r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno-prawnego nad sporządzeniem studium, określiła formę studium i jego zakres. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (*Dz. U. z 2004r. Nr 118 poz. 1233*).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest opracowaniem o charakterze strategicznym, długookresowym, które określa kształt i prowadzenie polityki przestrzennej gminy. Uchwalone przez radę gminy studium nie jest aktem prawa miejscowego, stanowi tzw. „wykładnię polityki przestrzennej gminy” wykorzystywaną przy podejmowaniu decyzji dotyczących kształtowania polityki przestrzennej gminy. Ustalenia studium realizowane są poprzez plany miejscowe i są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu tych planów. Przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wójt wykonuje analizy

dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium.

Celem Studium jest uwzględnienie zamierzeń Gminy (w tym opartych na podstawie złożonych wniosków), a także dostosowanie problematyki Studium do wymogów obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zakres opracowania obejmuje problematykę zgodną z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tym samym zaistniała konieczność uzupełnienia dotychczasowego dokumentu między innymi o:

- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

3. Obszar objęty opracowaniem

Studium objęty jest obszar gminy Topólka w jej granicach administracyjnych, zgodnie z zapisem art. 9 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4. Metoda i forma opracowania

Pierwszy etap prac to wstępna analiza zapisów obowiązującego studium oraz ocena aktualności posiadanych materiałów planistycznych.

Drugi etap to analiza stanu istniejącego gminy obejmująca rozpoznanie i ocenę uwarunkowań rozwoju gminy.

Trzeci etap to określenie celów, zasad rozwoju i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wraz ze sformułowaniem zapisów studium.

Uwarunkowania rozwoju i szczegółowe ustalenia dotyczące kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy zapisane zostały w tekście Studium oraz przedstawione na mapach w skali 1: 25 000. Tekst Studium stanowi załącznik Nr 1 do uchwały, natomiast Mapa - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowi załącznik Nr 2 do uchwały, zaś Mapa - Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowi załącznik Nr 3 do uchwały o uchwaleniu Studium.

5. Wykaz opracowań i materiałów wykorzystanych dla potrzeb studium

- Inwentaryzacja urbanistyczna – stan istniejący.
- Materiały wejściowe – Rolnictwo.
- Materiały wejściowe – Infrastruktura techniczna.
- Materiały wejściowe – a) Środowisko abiotyczne, b) Środowisko biotyczne.

- Materiały wejściowe – Inwentaryzacja urbanistyczna w zakresie komunikacji i transportu.
- Opracowanie „**Ekofizjografia dla obszaru objętego zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka**”, grudzień 2007
- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego**, czerwiec 2003
- „**Strategia Rozwoju Gminy Topólka 2002-2017r.**” – przyjęta Uchwałą Nr XXVII/179/02 Rady Gminy Topólka z dnia 30.09.2002r.
- „**Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla gminy Topólka na lata 2004-2013**”- przyjęty Uchwałą Nr XIII / 91 / 2004 Rady Gminy Topólka z dnia 26 listopada 2004r.
- „**Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Topólka**” – przyjęty Uchwałą Nr XI/69/04 Rady Gminy Topólka z dnia 30.04.2004r. ze zmianami: Uchwała Rady Gminy Topólka Nr XVII/119/05 z dnia 25.06.2005r., Uchwała Rady Gminy Topólka Nr V/25/07 z dnia 28.02.2007r., Uchwała Rady Gminy Topólka Nr VIII/53/07 z dnia 27.09.2007r.
- „**Wieloletni Plan Zamierzeń Inwestycyjnych Gminy Topólka**” przyjęty Uchwałą Nr VIII / 54 / 07 Rady Gminy Topólka z dnia 27 września 2007r.
- Projekt budowlany „**Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Topólka, Dębianki, Czamaninek i Borek, wraz z przebudową odcinka sieci wodociągowej w m. Topólka**”, Firma „Inwestor” Kazimierz Wielichowski, Włocławek maj 2007r.
- „**Koncepcja techniczna zaopatrzenia w wodę gminy Topólka**, Bydgoszcz, 1995r. oraz „**Aneks do Koncepcji technicznej zaopatrzenia w wodę gminy Topólka**”, Bydgoszcz 2000r.
- „**Uproszczony plan urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa**” zatwierdzony Decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr OS-II-6111-1/02 z dnia 17.01.2002r. na okres 10 letni od 1.10.2001 do 31.12.2010.
- „**Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – Etap I. Uzupełnienie dla Studium obszarów nieobwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – Etap I, województwo kujawsko-pomorskie, powiat radziejowski, gm. Topólka, rz. Zgłowiączka**”, RZGW Warszawa, wrzesień 2006r.
- **Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2005r.**, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2006r.
- **Strategia rozwoju turystyki województwa kujawsko-pomorskiego**, 2004
- **Strategia rozwoju powiatu radziejowskiego**, 2001,
- Uchwała Nr XXXIX/964/09 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Topólka (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego 112/2009 poz. 4644).

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Topólka położona jest w centralnej części Polski, w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego i południowo-wschodniej części powiatu radziejowskiego. Gmina Topólka graniczy: od północy z gminą Osięciny, od wschodu z gminą Lubraniec, od południa z gminą Izbica Kujawska oraz gminami położonymi w województwie wielkopolskim: Wierzbiniek i Babiak, od zachodu zaś z gminami: Piotrków Kujawski i Bytoń.

Siedzibą władz gminy jest miejscowość Topólka, która pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego. W zakresie niektórych usług administracji, wyspecjalizowanych usług ochrony zdrowia, oświaty, kultury mieszkańcy powiązani są z miastem Radziejów, będącym siedzibą władz powiatu oraz z Włocławkiem. Na terenie gminy znajdują się 42 miejscowości oraz wydzielono 24 sołectwa: Bielki, Borek, Chalno, Czamanin, Czamanin-Kolonia, Czamaninek, Galonki, Głuszynek, Kamieniec, Kamieńczyk, Kozjaty, Miłachówek, Orle, Paniewek, Paniewo, Sadłóg, Sadłówek, Sierakowy, Świerczyn, Świerczynek, Topólka, Torzewo, Wola Jurkowa, Znaniewo. Gmina położona jest w znacznej odległości od dużych jednostek osadniczych (miasto Radziejów – ok. 26 km miasto Włocławek – ok. 34 km), a w otoczeniu przeważają tereny rolne.

Według danych GUS (na koniec 2009 roku) obszar gminy zajmuje powierzchnię 103 km², zamieszkiwany jest przez blisko 5 tysięcy osób, a gęstość zaludnienia wynosi 48 osób na 1 km². Gmina ma charakter rolniczy o czym świadczy wysoki udział użytków rolnych w strukturze użytkowania gruntów (79%). Gminę charakteryzuje stosunkowo niska lesistość (9,4%) powierzchni ogólnej. Tereny gminy posiadają wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. Blisko 31% powierzchni gminy stanowią obszary prawnie chronione. Atrakcją gminy są znajdujące się na jej terenie jeziora: Głuszyńskie, Chalno, Kamieniec, a także rzeka Zgłowiączka.

Obszar gminy charakteryzuje się słabą dostępnością komunikacyjną. Brak tu dróg krajowych i wojewódzkich. Główny trzon sieci drogowej gminy stanowi osiem dróg powiatowych, zapewniają one komunikację między większymi miejscowościami gminy. Sieć ta uzupełniona jest drogami gminnymi.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

2.1. Stan i zagrożenia środowiska przyrodniczego

Geomorfologia

Duże bogactwo form i znaczne deniwelacje terenu tworzą dynamiczny krajobraz młodoglacjalny. Rzeźba terenu wiąże się głównie z działalnością lądolodu, wód polodowcowych oraz późniejszych postglacjalnych procesów rzeźbotwórczych. W północno-wschodniej części gminy oraz na południu występuje morena denna płaska i falista. Dominującym elementem orograficznym gminy jest rynna Jeziora Głuszyńskiego, w rejonie którego występują pagórki morenowe w formie pojedynczych nieregularnych obiektów. Okazałym elementem rzeźby terenu jest dolina Zgłowiączki o szerokości od 70 do 250 m. W południowej części gminy występuje zbudowany z piasków i żwirów płat sandrowy oraz równiny torfowe powstałe w wyniku nagromadzenia materii organicznej.

Krajobraz

Na obszarze gminy Topólka można wyodrębnić cztery główne typy krajobrazu tzw. geokompleksów. Cechy pierwszego geokompleksu, związanego z obszarami moreny dennej płaskiej, widoczne są zwłaszcza w północno-wschodniej części gminy. Charakterystycznym elementem drugiego typu geokompleksu są rynny subglacjalne. Dominującym elementem tego typu geokompleksu jest rynna Jeziora Głuszyńskiego oraz dolina rzeki Sarnówki zwłaszcza w rejonie jezior Chalińskich. Trzeci typ geokompleksu związany jest z obszarem sandrowym wzbogaconym o niewielkie formy eoliczne i drobne zagłębienia wytopiskowe. Obejmuje on południowo-zachodnie fragmenty gminy zbudowane z utworów piaszczystych. Czwarty typ geokompleksu tworzy obszar moreny dennej falistej urozmaiconej pagórkami morenowymi oraz zagłębieniami i niewielkimi rynnami. Taki typ rzeźby jest charakterystyczny głównie dla centralnej części gminy oraz wzdłuż wschodniego brzegu Jeziora Głuszyńskiego.

Warunki klimatyczne

Urozmaicona rzeźba terenu oraz sąsiedztwo dużych powierzchni wodnych, powoduje wyraźne zróżnicowanie topoklimatu gminy, w obrębie której można wyróżnić trzy zasadnicze jego typy. Pierwszy związany z obszarami moreny dennej płaskiej i falistej, charakteryzuje się równomiernym nasłonecznieniem, mniejszą wilgotnością powietrza oraz zwiększoną wietrznością. Drugi typ klimatu lokalnego związany z rynnami subglacjalnymi, doliną Zgłowiączki i większymi zagłębieniami charakteryzuje się zróżnicowaniem termiki podłoża oraz większą wilgotnością powietrza. Trzeci typ klimatu, który

związany jest z dużym kompleksem leśnym, charakteryzują go mniejsze amplitudy temperatury, większa wilgotność oraz duży udział cisz.

Gleby

Gleby stanowią bezpośrednie podłoże, na którym rozwija się roślinność zarówno zbiorowisk leśnych, łąkowych a także roślin uprawnych. Zatem bogactwo i jakość zasobów glebowych stanowi czynnik decydujący o poziomie i możliwościach rozwojowych gospodarki rolnej i leśnej, a także o potencjale powierzchni biologicznie czynnych.

Gleby najwartościowsze, obejmujące kompleksy o wysokich klasach bonitacyjnych II-IIIb zajmują 3189 ha, to jest około 50% ogólnej powierzchni użytków rolnych gminy. Najwyższym, ponad 60% udziałem gleb klasy IIIa – IIIb w ogólnej powierzchni użytków rolnych, charakteryzują się sołectwa: Czamanin, Wola Jurkowa, Galonki. Gleby klas bonitacyjnych IVa – IVb zajmują powierzchnię 3028 ha, co stanowi 28% wszystkich użytków rolnych. Gleby bardzo dobre i dobre zajmują razem 78% obszaru użytków rolnych gminy Topólka. Istotne z ekologicznego punktu widzenia gleby bagienne tzw. hydromorficzne zajmują powierzchnię około 800 ha.

Lasy

Jednym z ważniejszych elementów środowiska biotycznego są lasy, pełniące w środowisku, obok funkcji gospodarczej, znaczną rolę w gospodarce wodnej. Las przyczynia się do obniżenia zagrożenia powodziowego, ułatwia utrzymanie wody gruntowej na odpowiednim poziomie, efektywnie redukuje procesy erozji wodnej i eolicznej oraz łagodzi ekstremalne zjawiska klimatyczne i pogodowe. Las stanowi bardzo istotny element ekologii krajobrazu. W gminie Topólka w 2009r. lasy zajmowały 737 ha, co stanowi 9,4% powierzchni gminy (średnia lesistość powiatu radziejowskiego – 4,7%). Najbardziej zwarte kompleksy leśne występują w południowo - zachodniej części gminy, pełni on ważne funkcje glebo- i wodochronne. W strukturze gatunkowej drzewostanu dominuje sosna. Las jest dominującym elementem krajobrazu oraz znaczącym czynnikiem klimatotwórczym.

Zadrzewienia i zakrzewienia

Duże znaczenie w systemie ekologicznym gminy odgrywają zespoły roślinności krzewiastej oraz zadrzewienia występujące jako: przydrożne, śródpolne, przyzagrodowe i na terenach rekreacyjnych. Tworzą one niewielkie powierzchniowo kompleksy zieleni, rozrzucone na całym analizowanym obszarze. Wkomponowane w układ pól i łąk niewielkie enklawy drzew i zarośli, tworzą charakterystyczną strukturę „ziarnistą” krajobrazu. Stanowią one wiodący element ekosystemów „pułapkowych” ograniczających negatywne zjawiska, związane z procesami erozji wodnej i eolicznej oraz transportu biogenów. Są często bogate pod względem gatunkowym, pełnią również ważną funkcję jako ostoja drobnej fauny.

Znaczną rolę w systemie ekologicznym gminy pełnią parki podworskie. Są one na ogół obiektami bogatymi pod względem florystycznym. Występujące w nich gatunki są często unikatowe. Na obszarze gminy Topólka znajdują się 3 obiekty posiadające zachowane cechy parków. Wyróżniają się one spośród innych zespołów roślin składem florystycznym i założeniami architektoniczno - przestrzennymi. Zalicza się do nich parki:

- Czamanin pow. 4,83 ha
- Kamieniec pow. 3,50 ha
- Świerczyn pow. 3,0 ha

Ważną funkcję, zbliżoną do parków podworskich spełnia zieleni towarzysząca i ochronna. Występuje w sąsiedztwie takich obiektów jak szkoły, kościoły, cmentarze itp. Tworzy ona tło przyrodniczo - krajobrazowe oraz stanowi miejsce bytowania drobnej fauny. Mimo niedużej powierzchni sumarycznej jaką zajmują sady (73ha), pełnią one znaczną funkcję w środowisku przyrodniczym gminy. Są to na ogół niewielkie powierzchnie o charakterze przyzagrodowym. Sady są elementami typowo antropogenicznymi, wykorzystywanymi dla produkcji rolnej, pełnią jednak podobne funkcje jak zadrzewienia śródpolne. Dotyczy to zwłaszcza ich funkcji wiatro- i glebochronnej.

Ważnym elementem struktury krajobrazu rolniczego są miedze. Te naturalne granice pól, stanowią swoiste biocenozy jak również wpływają ograniczająco na procesy erozyjne.

Trwale użytki zielone

Kolejnym ważnym elementem środowiska biotycznego są kompleksy łąkowo-bagiennie. Łąki spełniają bardzo ważną rolę w utrzymaniu naturalnych zbiorowisk trawistych, zabezpieczaniu w ich obrębie wartościowych gatunków roślin oraz pielęgnowaniu naturalnych cech krajobrazu. Trwale użytki zielone, wśród których łąki są elementem dominującym zajmują powierzchnię 465 ha, co stanowi 5,7% obszaru gminy. Zaliczają się do nich tereny łąk i podmokłości przy ciekach wodnych i jeziorach. Tereny bagienne tworzą przede wszystkim silnie nawodnione torfowiska. Są one naturalnymi i potężnymi zbiornikami retencyjnymi wody, wpływającymi hamująco, a zarazem regulującą na odpływ wód powierzchniowych ze zlewni oraz wód podziemnych znajdujących się w sąsiedztwie torfowisk. Torfowiska pełnią również rolę magazynów ogromnej ilości materii organicznej. Torf pełni rolę sanitarną, jest znakomitym filtrem, który przeciwdziała skutkom stosowania chemicznych środków ochrony roślin, oczyszcza ścieki przemysłowe itp. Kompleksy łąkowo-bagiennie stanowią również ostoję dla wielu gatunków roślin, zwierząt i ich biocenoz, w tym zwłaszcza ornitofauny.

W obrębie gminy Topólka wyodrębniono 6 kompleksów łąkowo-bagiennych o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania środowiska biotycznego. Stanowią one istotne elementy ekologiczne systemu przyrodniczego nie tylko gminy ale również terenów przyległych.

Tabela 1 Główne kompleksy łąkowo-bagiennie – obszary ekologiczne

Lp.	Nazwa kompleksu	Pow. w ha	Sposób użytkowania	Uwagi
1.	Dolina Zgłowiączki	100	łąki, lasy, nieużytki wodne	-
2.	Jezioro Kamieniec	110	łąki, las, nieużytki wodne	dominują łąki
3.	Łąka Imielewska	210	łąki, nieużytki wodne, grunty orne	dominują łąki
4.	Świerczyn	75	nieużytki wodne	tereny zalesione tworzy głównie olcha
5.	Torzewo	95	łąki, nieużytki wodne	łącznie z wodami
6.	Świerczynek	45	łąki, nieużytki wodne	-

Źródło: Materiały wejściowe b) środowisko biotyczne

W/w kompleksy łąkowo-bagiennie stanowią węzły ekologiczne (obszary ekologiczne), tworzące osłonę korytarzy ekologicznych.

Surowce naturalne

Na obszarze gminy Topólka występują dwa rodzaje kopalin: surowce skalne (piaski średnioziarniste), surowce energetyczne (torf, węgiel brunatny)

- surowce skalne na terenie gminy Topólka występują w postaci udokumentowanych złóż piasków. Obecnie eksploatowane złożo piasków „Wyrobnki”, zbudowane z piasków średnioziarnistych z domieszką żwirów o miąższości 3,7 – 4,4m zajmuje powierzchnię 2,6 ha. Złożo pokryte jest nadkładem o średniej miąższości około 0,4m.

Wytypowano również cztery obszary prognostyczne stwarzające możliwość przyszłościowej eksploatacji na lokalne potrzeby gminy. Są to obszary:

- Zgniły Głuszynek – na powierzchni ok. 80 000m² możliwe do udokumentowania zasoby mogą wynieść 400 000 m³
- Znaniewo – na powierzchni ok. 100 000 m² możliwe do udokumentowania zasoby mogą wynieść 600 000 m³
- Dębianki – na powierzchni ok. 30 000 m² możliwe do udokumentowania zasoby mogą wynieść 90 000 m³
- Kamieńczyk – na powierzchni ok. 100 000 m² możliwe do udokumentowania zasoby mogą wynieść 600 000m³

- surowce energetyczne na obszarze gminy Topólka występują w postaci: terenu górniczego: „Tomisławice” wyznaczonego w Koncesji Ministra Środowiska Nr 2/2008 z dnia 06 lutego 2008r. udzielonej Kopalni Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża „Tomisławice” o ustalonych zasobach przemysłowych (stan na 31.12.2005r.) 41.920 tys. ton oraz w postaci udokumentowanych złóż węgla brunatnego stanowiących fragment złóż z rejonu Konina. Zasoby złoża „Mąkoszyn – Grochowska” zostały zatwierdzone Decyzją Ministra Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak DK/kzk/ZW/6937/98 z dnia 09.11.1998r., tj. złożo posiada zasoby określone w kategoriach C1 i C2: Pole Mąkoszyn 11.894 tys. ton w kat. C1 i 4.992 tys. ton w kat. C2 oraz Pole Grochowska 30.345 tys. ton w kat. C1 i 2.955 tys. ton w kat. C2. Jest to złożo nie eksploatowane, położone poza obszarami chronionymi. Na w/w złożo nie ma wydanej koncesji na eksploatację jak również wyznaczonego obszaru górniczego.

Na terenie gminy występuje węgiel brunatny o zasobach zarejestrowanych (prognostycznych) „Świerczyniek”, o szacowanych zasobach 65 000 000 ton.

Na obszarze gminy licznie występują torfy, zalegające w dolinie Zgłowiączki, rynnach subglacialnych oraz większych zagłębieniach rynny morenowej. Do rozpoznanych torfowisk należą:

- Torfowisko dolina rzeki Zgłowiączki składające się z 21 pól zbudowanych z torfów mszysto-turzycowych i turzycowych. Zajmują różne powierzchnie od 2 do 190 ha a ich miąższość waha się w granicach 0,45 – 3,06 m.
- Torfowisko Boguszyce składające się z 9 pól, w których dominują torfy mszysto-drzewne i drzewno-trzcinowe. Zajmują różne powierzchnie a ich miąższość waha się w granicach 0,60– 2,5 m.
- Torfowisko dolina rzeki Noteci, z którego na terenie gminy położone są dwa pola zbudowane z torfów drzewno-trzcinowych o miąższości od 0,73 do 0,77 m.
- Torfowisko Stawiska składające się z dwóch pól torfów trzcinowych o miąższości od 3,15 do 4,85 m
- Torfowisko Płowce składające się z sześciu pól zbudowanych z torfów turzycowych i olesowych o miąższości od 0,86 do 2,44 m.
- Torfowisko Borucin składające się z jednego pola o powierzchni 9,5 ha i średniej miąższości 0,41 m.

Ogółem zasoby torfów na obszarze gminy Topólka wynoszą: bilansowe – 2 652 tys. m³, pozabilansowe – 24 562 tys. m³, gytie – 3 575 tys. m³.

Zagrożenia środowiska

Jednym z ważniejszych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego gminy Topólka jest:

- brak kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej. Brak rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków powoduje zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych.
- wyraźne zmiany w środowisku gminy wprowadziły melioracje wodne, które na obszarze gminy Topólka objęły łącznie około 2 770 ha użytków rolnych, w tym na gruntach ornych 2 615 ha.

Rolniczy charakter gminy Topólka powoduje, że poważne przekształcenia i zagrożenia środowiska związane są z gospodarką rolną.

Do najważniejszych zagrożeń można zaliczyć:

- erozję eoliczną
- erozję wodną
- zanieczyszczanie gleb
- zmiany struktury fizycznej gleb

Erozja eoliczna występuje na obszarze całej gminy i ma głównie charakter okresowy. Najbardziej narażone na erozję eoliczną są duże płaskie przestrzenie gruntów ornych.

W utrzymaniu odpowiednich warunków wilgotnościowych w glebach – co ma również duże znaczenie w przeciwdziałaniu erozji wietrznej i stepowieniu terenów rolnych – szczególną rolę odgrywają sprawne systemy melioracyjne. Ważnym jest aby był to system dwukierunkowy: odwadniający i nawadniający. Potrzeby melioracyjne gminy określone w Programie potrzeb inwestycji wodno-melioracyjnych w zakresie melioracji szczegółowych na lata 2007 – 2015 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wynoszą 3964 ha, dotychczas zmeliorowano 2770 ha. Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie melioracji wynosi więc 69,88%. Wspomniany program do roku 2015 nie przewidywał żadnych działań inwestycyjnych na terenie gminy w zakresie melioracji szczegółowych.

Zjawisko erozji wodnej w obrębie gminy Topólka jest zróżnicowane pod względem intensywności. Najbardziej wyraźne skutki są widoczne na terenach o dużych spadkach (10 -15 %) w obrębie stoków rynien subglacialnych oraz pagórków morenowych.

Innym czynnikiem powodującym degradację gleb są zabiegi agrochemiczne związane ze stosowaniem nawozów oraz chemicznych środków ochrony roślin. Procesy degradacji związane ze stosowaniem nawozów sztucznych są szczególnie widoczne w obrębie gleb piaszczystych, o niskich klasach bonitacyjnych.

Jednym z ważniejszych czynników antropogenicznych przyczyniających się do zmian środowiska przyrodniczego, jest eksploatacja surowców naturalnych prowadzona metodą odkrywkową. Powoduje ona głębokie zmiany w rzeźbie terenu i krajobrazu.

Warunki klimatyczne, a zwłaszcza stosunkowo niskie opady w okresie wegetacyjnym powodują, że gmina Topólka leży w strefie deficytu wody dla potrzeb produkcji roślinnej. Powoduje to przesuszenie warstwy próchnicznej i zwiększenie jej podatności na erozję eoliczną. Potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych stanowi zagospodarowanie turystyczne.

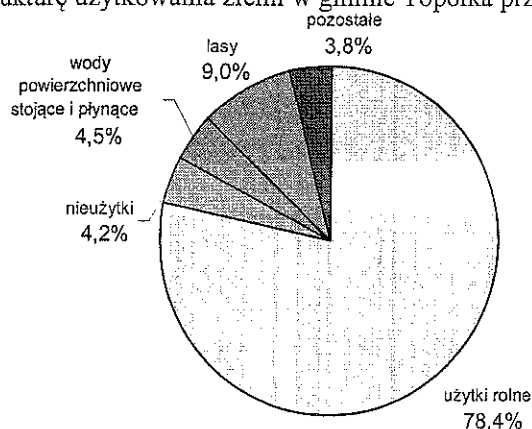
Ponadto istniejący system uwarunkowań przyrodniczych oraz czynników antropogenicznych ujawnia istotne bariery, nieprawidłowości i ograniczenia w zakresie prawidłowego wykorzystania zasobów przyrodniczych gminy Topólka.

Do najważniejszych należy zaliczyć:

- deficyt wody dla produkcji roślinnej zwłaszcza w okresie wegetacji,
- niski stopień lesistości przy nierównomiernym rozmieszczeniu powierzchni leśnych i przeważającej monokulturze sosnowej w strukturze gatunkowej,
- duży udział gleb dobrych i bardzo dobrych
- zanieczyszczenia środowiska związane z produkcją rolną i nieuregulowaną gospodarką ściekową w terenach o zwartej zabudowie,
- niekorzystne zmiany na obszarach podmokłych, spowodowane melioracją,
- brak rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej, szczególnie na obszarach wiejskich o rozproszonej zabudowie.

2.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Strukturę użytkowania ziemi w gminie Topólka przedstawia poniższy diagram:

Ryc. 1 Struktura użytkowania ziemi w gminie Topólka

W strukturze użytkowania ziemi największą powierzchnię zajmują użytki rolne czyli obszar użytkowany rolniczo. W ogólnej powierzchni gminy stanowią one 72,8% (8101 ha). W rozmieszczeniu przestrzennym występuje duże ich zróżnicowanie. W grupie użytków rolnych dominują grunty orne, które zajmują 7563 ha (93,4%), sady stanowią zaledwie 0,9% powierzchni użytków rolnych a trwałe użytki zielone zajmują powierzchnię 465 ha, co stanowi 5,7%.

Gleby gminy i wsi Topólka cechuje zróżnicowanie genetyczne. Wynika ono z budowy geologicznej i rzeźby terenu. Dominującym typem genetycznym są gleby płowe i brunatne. Wytworzone zostały z glin piaszczystych lub piasków słabo gliniastych. Należą do gleb średnio urodzajnych, dość zasobnych w składniki pokarmowe dla roślin uprawnych. W rolniczej przydatności tworzą kompleksy żytnie dobre lub pszenne dobre a miejscami nawet bardzo dobre.

Gleby rdzawe, zwane również skrytobelicowymi, w gminie zajmują niewielką powierzchnię. Genetycznie związane są z utworami piaszczystymi różnej genezy (piaski sandrowe). Charakteryzują się ubóstwem w składniki pokarmowe dla roślin uprawnych oraz kwaśnym odczynem. Rolniczo nie przedstawiają większej wartości. Bonitacyjnie należą do klas V-VIRz.

Gleby hydromorficzne wiążą się z dolinami rynien polodowcowych oraz podmokłymi obniżeniami i zagłębieniami wytopiskowymi. Gleby te rozwinęły się głównie na torfowiskach niskich, związanych z zarastaniem podmokłych dolin rzecznych oraz jezior. W rolniczej przydatności wykorzystywane są jako trwałe użytki zielone.

W ocenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej podstawowymi miernikami były:

- klasyfikacja bonitacyjna gleb
- kompleksy rolniczej przydatności

Szczegółowa analiza klasyfikacji bonitacyjnej gleb w sołectwach gminy pozwoliła na wyodrębnienie rejonów:

- gleb o najwyższej urodzajności i klasyfikacji bonitacyjnej (klasy II-IIIb), podlegające bezwzględnej ochronie przed zmianą sposobu użytkowania. Koncentrują się one w północnej i środkowo-wschodniej części gminy. W rolniczej przydatności tworzą kompleks bardzo dobry i dobry.
- gleb słabych i bardzo słabych (klasy V-VI Rz), rolniczo mało przydatnych. Ich koncentracja występuje w zachodniej części gminy. W rolniczej przydatności tworzą kompleks żytni słaby i żytnio-łubinowy.
- gleby o zróżnicowanej klasyfikacji bonitacyjnej (przewaga gleb klas IV-tych). W rolniczej przydatności tworzą kompleks żytni dobry.

2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu leśnej przestrzeni produkcyjnej

Lasy i grunty leśne zajmują 924 ha co stanowi 9,0% ogólnej powierzchni gminy. Duży zwarty kompleks leśny występuje w południowo – zachodniej części gminy, a szczególnie w sołectwach Orle (46,8%) i Kamieńczyk (13,8%). Na pozostałym obszarze gminy występują w postaci małych kompleksów leśnych, głównie na glebach o małej przydatności dla rolnictwa (klasy VI i VIRz).

Krajowa strategia zachowania różnorodności biologicznej zakłada zmianę funkcji lasów w Polsce z roli produkcyjnej na rolę środowiskotwórczą. Głównymi gatunkami lasotwórczymi jest sosna pospolita i dąb tworząca na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego, jednogatunkowe monokultury z niewielką domieszką brzozy. W środowisku przyrodniczym pełnią funkcję lasów glebo i wodochronnych, estetyczno-krajobrazowych, gospodarczą oraz ogólnospołeczną. W granicach administracyjnych gminy lasy pozostają w gestii różnych administratorów, tj.:

- lasy państwowe o powierzchni 735 ha stanowiące własność Skarbu Państwa administrowane przez Zarząd Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi a lokalnie przez Nadleśnictwo Kutno z/s w Chrośnie oraz Leśnictwo Orle.

Z uwagi na budowę geologiczną (piaski) wstrzymują one erozję eoliczną gleb oraz utrzymują wody gruntowe na odpowiednim poziomie. Typem siedliskowym kompleksów leśnych są słabe siedliska borowe, gdzie głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna stanowiąca powyżej 80%. Gatunkami uzupełniającymi jest dąb, brzoza, olsza. W strukturze wiekowej przeważają drzewostany młode zaliczane do I i II grupy wiekowej, tj. 20-60 lat. Niewielki udział stanowią drzewostany w grupie wiekowej 60-80 lat.

- lasy prywatne o powierzchni 189 ha administrowane przez osoby fizyczne. Z uwagi na ich położenie i duże rozdrobnienie oraz wiek drzewostanu zaliczanego do I grupy wiekowej, tj. do 20 lat, planuje się wprowadzenie zagospodarowania rekreacyjnego.

Tereny rolne o niskiej wartości produkcyjnej, głównie klasy V, VI i VI Rz powinny zmienić sposób użytkowania, np. poprzez zalesianie.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu turystyki

Turystyka i rekreacja jest uzupełniającą funkcją gminy Topólka. Rozwój tej funkcji oparty jest o wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych Jeziora Głuszyńskiego. Jest to duży obiekt hydrograficzny, zajmujący powierzchnię ponad 600 ha. Głęboka i rozwinięta rynna jeziora tworzy wraz z otaczającymi lasami i kompleksami pól interesujący zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Występują również liczne mniejsze jeziora wśród których na uwagę zasługują: Kamieniec, Chalno, Sadłówek.

Na terenie gminy dominującym rodzajem ruchu turystycznego jest turystyka pobytowa oparta głównie o działki rekreacyjne nad jeziorami. Ciekawy krajobraz, liczne jeziora i lasy sprzyjają wyprawom pieszym i rowerowym, wędkarstwu, sportom wodnym.

Na terenie gminy funkcjonują dwa gospodarstwa agroturystyczne: w miejscowościach Borek i Sadłużek, zaś w miejscowości Orle znajduje się ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy „Orle gniazdo” z miejscami noclegowymi dla 70 osób.

Przez teren gminy przebiega krajowy szlak turystyczny Powstania Styczniowego oraz szlak kajakowy rzeką Zgłowiączką.

2.5. Uwarunkowania wynikające z wielkości i jakości zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Stosunki wodne na obszarze gminy reguluje system tzw. węzłów hydrologicznych. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- kompleks Jeziora Głuszyńskiego
- kompleks jezior Chalińskich
- kompleks bagienny Świerczyn
- kompleks jeziora Kamieniec
- kompleks torfowo – bagienny doliny Zgłowiączki
- kompleks bagienny Torzewo – Sadłużek
- kompleks łąkowo – bagienny Łąka Imielewska

Największe znaczenie ma hydrowęzeł Jeziora Głuszyńskiego. Jest to obszar źródłowy rzeki Zgłowiączki i Kanału Bachorze. Dużą rolę odgrywa dolina rzeki Sarnówki jak również kompleks Łąka Imielewska ze względu na retencję istotną dla rzeki Noteci.

Ważnym składnikiem omawianego hydrokompleksu są również wszystkie drobne zbiorniki wodne i podmokłości. Pełnią one taką samą rolę jak obszary węzłowe z tym tylko, że ich oddziaływanie ma charakter lokalny.

Wody podziemne

Jednym z głównych zasobów środowiska abiotycznego są wody podziemne. Są one związane głównie z utworami wodonośnymi piętra czwartorzędowego i stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności gminy w wodę. Wody trzeciorzędowe i kredowe mają znaczenie marginalne.

Zatwierdzone aktualnie na obszarze gminy zasoby eksploatacyjne wód podziemnych wynoszą 171 340 m³/h. Zużycie wody dla celów konsumpcyjnych nie przekracza 10% zatwierdzonych zasobów, co daje duże rezerwy konsumpcyjne i umożliwia wzrost zużycia wody bez obaw naruszenia jej istniejących zasobów.

Fragment południowej części gminy obejmuje podczwartorzędowy zbiornik wód podziemnych – kredowy zbiornik Turek-Konin-Koło nr 151, który na terenie gminy nie

jest ujmowany studniami. Ze względu na budowę geologiczną jest to obszar wymagający wysokiej ochrony OWO.

3. Warunki i jakość życia mieszkańców

3.1. Demograficzno-społeczne uwarunkowania rozwoju

Peryferyjne położenie obszaru gminy Topólka w stosunku do dużych ośrodków miejskich województwa (Bydgoszczy i Torunia), spowodowało umocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych z ośrodkami powiatowymi tj. Radziejowem i Włocławkiem, które zapewniają instytucjonalną obsługę ludności gminy Topólka. Ponadto gmina wykazuje szereg powiązań o charakterze społeczno-gospodarczym z sąsiednimi ośrodkami gminnymi i miejskimi w zakresie usług ponadlokalnych.

Ludność gminy

Wg danych GUS na dzień 31.12.2009r. jako faktyczne miejsce zamieszkania teren gminy Topólka wskazało 4 935 osób, w tym: 2 501 mężczyzn i 2 434 kobiety. Gęstość zaludnienia gminy wynosiła 48 osób/km². Obszar gminy charakteryzuje duże przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia. Najwyższym wskaźnikiem zaludnienia odznaczają się sołectwa: Topólka – gminny ośrodek, Świerczyn, Czamaninek a najniższym Orle i Głuszynek.

Struktura ludności wg płci

Ludność gminy charakteryzuje się przewagą liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Współczynnik feminizacji wynosi 97,3 tzn., że na 100 mężczyzn przypada 97,3 kobiety (średnia wartość tego zjawiska dla gmin wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego wynosi 100 kobiet na 100 mężczyzn). Nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet może w przyszłości zakłócić biologiczną reprodukcję ludności.

Struktura ludności wg wieku

Struktura ludności wg grup wiekowych na obszarze gminy przedstawia się następująco:

Tabela 2 Struktura ludności wg wieku

Wyszczególnienie	2000		2006		2009	
	w osobach	% ogółu ludności	w osobach	% ogółu ludności	w osobach	% ogółu ludności
Liczba ludności ogółem	5146		5029		4935	
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1128	21,92	1147	22,81	1048	21,07
Ludność w wieku produkcyjnym	3177	61,74	3059	60,83	3083	62,47
Ludność w wieku poprodukcyjnym	841	16,34	823	16,36	812	16,46

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

W latach 2000-2009 na obszarze gminy Topólka liczba ludności ogółem zmniejszyła się o 211 osób. W strukturze ludności wg grup wiekowych nieznacznie zmniejszyła się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym z 21,92% (11128 osób) do 21,07% (1048 osób). Jednocześnie w tym samym okresie zwiększyła się liczba ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności z 61,74% (3177 osób) do 62,47% (3083 osoby). W niewielkim procencie zwiększyła się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego, tzn. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym jest w gminie wysoki. W roku 2009 wyniósł on w gminie Topólka 60,07, dla porównania powiat radziejowski posiada wskaźnik identyczny jak województwo kujawsko-pomorskie i wynosi on 54,6.

Migracje

Pod pojęciem migracji rozumie się różnicę pomiędzy napływem a odpływem ludności z obszaru gminy.

Tabela 3 Ruchy migracyjne ludności

Wyszczególnienie		Rok								
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Napływ – zameldowanie na pobyt stały	ogółem	34	48	38	39	67	42	65	37	26
	z miast	15	17	24	22	27	24	23	12	15
	ze wsi	19	31	14	17	40	18	42	25	11
Odpływ – wymeldowanie z pobytu stałego	ogółem	73	67	70	64	66	92	87	68	60
	do miast	44	33	42	35	34	46	48	30	25
	na wieś	29	34	28	29	32	46	39	38	35
Saldo migracji		-39	-19	-32	-25	+1	-50	-2	-31	-34

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

Z powyższego zestawienia wynika, że w gminie na przestrzeni ostatnich lat występuje ujemne saldo migracji. Wyjątek stanowi rok 2005 z niewielkim dodatnim saldem migracji (+1). Średni roczny odpływ ludności w latach 2001-2009 wyniósł 25 osób.

Przyczyną takiego stanu rzeczy była:

- likwidacja miejsc pracy
- niska opłacalność produkcji rolnej
- pogarszająca się sytuacja ekonomiczna ludności

Powyższe czynniki były główną przyczyną migracji celem poprawy warunków ekonomicznych ludności.

Przyrost naturalny ludności

W gminie Topólka wg danych statystycznych na 2009r. urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych wynosiły 61 osób i były większe niż liczba zgonów w liczbach bezwzględnych – 57 osób. Przyrost naturalny w 2009r. w gminie Topólka był dodatni i wynosił +4 osoby, co w przeliczeniu na 1000 osób dał wskaźnik przyrostu naturalnego +0,8. Dla porównania średni wskaźnik przyrostu naturalnego dla gmin województwa kujawsko-

pomorskiego w 2009r. w liczbach bezwzględnych wynosił +2670, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wskaźnik 1,3.

W gminie w 2009r. po raz pierwszy od kilku lat pojawiła się korzystna relacja między urodzeniami żywymi wynoszącymi 12,36 na 1000 ludności a zgonami wynoszącymi 11,55 na 1000 ludności. W gminach województwa kujawsko-pomorskiego średni wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności wynosił 11,1 a wskaźnik zgonów na 1000 ludności 9,9.

Oświata i wychowanie

Na terenie gminy znajdują się 3 szkoły podstawowe i jedno gimnazjum:

- Szkoła Podstawowa w Topólce wraz z Gimnazjum
- Szkoła Podstawowa w Czamaninie
- Szkoła Podstawowa w Paniewie

W roku szkolnym 2008/2009 do szkół podstawowych uczęszczało 312 uczniów. Ogółem w szkołach podstawowych znajdowało się 29 sal lekcyjnych. Na 1 salę lekcyjną przypadało 10,75 ucznia, gdzie na 1 salę lekcyjną w gminach województwa kujawsko-pomorskiego przypadało 13,61 ucznia.

Do gimnazjum w roku szkolnym 2008/2009 uczęszczało 216 uczniów. Gimnazjum zajmowało 14 sal lekcyjnych w których mieściło się 10 oddziałów.

Na terenie gminy brak jest placówek oświatowych ponadgimnazjalnych. Młodzież z terenu gminy naukę pobiera w szkołach ponadgimnazjalnych na terenach miast: Radziejów, Włocławek, Lubraniec, Brześć Kujawski.

Wszystkie szkoły w gminie Topółka są wyposażone w komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów. Średnio jeden taki komputer przypada na 10,06 ucznia w szkołach podstawowych i na 6,55 ucznia w szkołach gimnazjalnych (w powiecie radziejowskim odpowiednio 9,88 i 12,78).

Kultura

Na terenie gminy obsługę ludności w zakresie funkcji kultury pełni Gminny Ośrodek Kultury działający we wsi Topółka oraz remizy OSP i świetlice wiejskie. W gminie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna oraz 4 biblioteki szkolne. Łącznie biblioteki posiadają księgozbiór liczący 17 309 woluminów (2009r.). Ogólnie do biblioteki należało 782 czytelników. Ponadto uczniowie szkół korzystają z bibliotek szkolnych. Wypożyczenia na 1 czytelnika wynosiły 22 wolumina i był to wskaźnik niższy od średniej wypożyczeń na 1 czytelnika w gminach województwa kujawsko-pomorskiego wynoszącej 19,0 woluminów.

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe w 2009r. w gminie Topólka charakteryzowały się średnimi wskaźnikami w stosunku do gmin województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu radziejowskiego. Wskaźniki zasobów mieszkaniowych przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 4 Zasoby mieszkaniowe w 2009r.

Wyszczególnienie	gmina Topólka	gminy województwa kujawsko-pomorskiego	gminy powiatu radziejowskiego
mieszkań ogółem	1354	692 725	12 322
izb	5665	2 537 258	48 956
powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	115,9586	46 202,7	1 008,3
liczba izb w mieszkaniu	4,18	3,66	3,97
liczba osób na 1 mieszkanie	3,6	2,98	3,39
liczba osób na 1 izbę	0,87	0,81	0,85
powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	85,64	66,7	81,8
powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w m ²	23,5	22,3	24,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych

3.2. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju

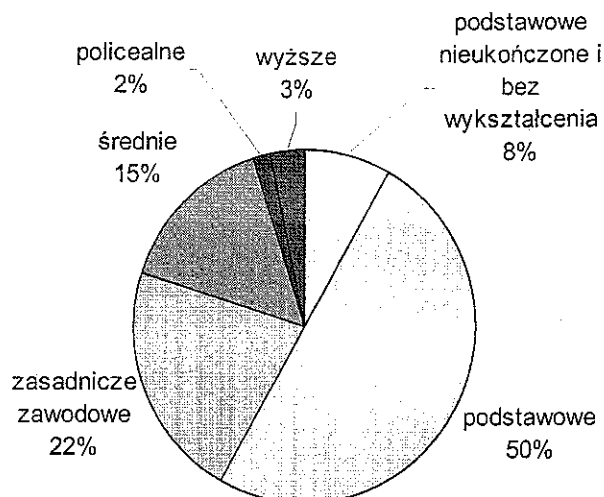
Poziom wykształcenia ludności

Wg danych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności 2002 struktura wykształcenia ludności gminy Topólka przedstawiała się następująco:

Tabela 5 Poziom wykształcenia ludności gm. Topólka

wyższe		policealne		średnie razem		zasadnicze zawodowe		podstawowe ukończone		podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	
osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%
140	3,4	69	1,7	630	15,6	923	22,9	2 104	52,1	344	8,5

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności 2002

Ryc. 2 Struktura wykształcenia ludności gminy

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności 2002

Wysoki udział ludności z wykształceniem podstawowym jest zjawiskiem niekorzystnym a jednocześnie typowym dla obszarów wiejskich. W gospodarce rynkowej powoduje to małą aktywność i przedsiębiorczość oraz brak odwagi w podejmowaniu ryzyka w działalności na własny rachunek, co nie daje pozytywnych efektów w rozwoju lokalnym gminy.

Zatrudnienie i pracujący

W 2009r. wg faktycznego miejsca pracy bez podmiotów gospodarczych i pracujących w rolnictwie indywidualnym zatrudnionych było 294 osób, w tym 117 mężczyzn i 177 kobiet. Wskaźnik pracujących na 1000 ludności w gminie wynosił 59,6. Ze względu na duże różnice w proporcji płci wśród pracujących, wskaźnik ten jest znacznie wyższy dla kobiet i wynosi 35,9 na 1000 ludności a dla mężczyzn wynosi 23,7 na 1000 ludności.

Taka sytuacja występuje głównie na obszarach wiejskich, gdzie sytuacja ekonomiczna rodzin rolniczych jest niska a kobiety wykształcone są chętne do podejmowania pracy zawodowej poza rolnictwem.

Wraz z przemianami społeczno-gospodarczymi na obszarach wiejskich zmienia się liczba pracujących. Rynek pracy w poszczególnych sektorach zmienia się w czasie, podążając w kierunku wzrostu sektora III, tj. usług.

4. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu

Głównym ośrodkiem rozwoju gminy jest wieś gminna Topólka. Osadnictwo w gminie charakteryzuje duże rozproszenie przestrzenne. W strukturze osadniczej w niektórych miejscowościach poza wsią gminną wykształciły się niewielkie centra zabudowy siedliskowej z usługami podstawowymi (Sadłużek, Torzewo, Świerczyn, Paniewo, Orle, Czamanin). Na obszarze gminy wyodrębniono zasoby funkcjonalno-przestrzenne wsi:

- mieszkaniowo-usługowe (Topólka, Sadłużek, Czamanin, Orle)
- turystyczno-rekreacyjne (Miłachówek, Głuszynek, Orle, Sadłużek, Kamieńczyk)
- usługowo-produkcyjne (Topólka, Torzewo, Paniewo, Bielki, Wola Jurkowa, Czamanin, Czamaninek)

4.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie Gminy Topólka obowiązują następujące plany miejscowe:

- **Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Topólka dla terenu położonego we wsi Rybiny w granicach lasu** – zatwierdzona Uchwałą Nr VI / 44 / 99 Rady Gminy Topólka z dnia 30 kwietnia 1999r. (*Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego Nr 93 z dnia 17 grudnia 1999r., poz. 1034*);
- **Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Topólka w części obejmującej działkę nr 163 we wsi Orle** – zatwierdzona Uchwałą Nr XXVII / 181 / 02 Rady Gminy Topólka z dnia 30 września 2002r. (*Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego Nr 137., poz. 2604*) – zmiana dotyczy wprowadzenia na terenach rolnych funkcji urządzeń infrastruktury technicznej obejmującej budowę ujęcia wody w Orlu.

4.2. Tereny posiadające zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów

- Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej pismem znak: SZU.og.080Z/Z-91645/92 z dnia 3 stycznia 1992r. wyraził zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze o pow. 345,55 ha, w tym klasy I-IIIb – 48,15ha, klasy IVa-IVb – 297,40 ha;
- Wojewoda Włocławski Urząd Wojewódzki we Włocławku pismem znak: G.V.6015-1/54/1940/91 z dnia 25.10.1991r. wyraził zgodę na przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych klas V-VI o łącznej powierzchni 379,15 ha na terenie gminy Topólka;
- Wojewoda Włocławski Urząd Wojewódzki we Włocławku pismem znak: Nr OŚ.III.6110-In-7/98 z dnia 28.08.1998r. wyraził zgodę na podjęcie działań zmierzających do przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania Gminy Topólka, gruntów leśnych, nie stanowiących własności

Skarbu Państwa, położonych w miejscowościach: Orle i Rybiny o łącznej powierzchni 0,483 ha z przeznaczeniem pod lokalizację budownictwa lotniskowego wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną i stanowiących własność właścicieli (lista właścicieli – 47 osób).

4.3. Stan prawny gruntów

Struktura agrarna gruntów, rozumiana jako własność gruntów ukształtowana została w wyniku procesu historycznego i polityczno-ekonomicznego. Przemiany ustrojowe po 1989r. spowodowały utrwalenie stanu prawnego gruntów opierających się na dwóch własnościach, tj. prywatnej i publicznej. Użytkowanie ziemi wg własności na terenie gminy Topólka przedstawia poniższe zestawienie:

ogólna powierzchnia gminy	- 10 292 ha
w tym:	
• własność prywatna	- 8 912 ha (86,6%)
• własność publiczna	- 1 380 ha (13,4%)
w tym:	
– Skarbu Państwa	- 1 207 ha (11,7%)
– Urzędu Gminy (komunalna)	- 101 ha (1%)
– kościelna	- 18 ha (0,2%)
– inna	- 54 ha (0,5%)

Główną formą władania ziemi na terenie gminy jest własność prywatna. W jej posiadaniu znajduje się 8912 ha z czego użytki rolne stanowią 88,4%.

4.4. Tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Ochrona przyrody w Polsce realizowana jest głównie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. i polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach, zadrzewień.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Topólka:

Parki narodowe

Na terenie gminy Topólka nie występują parki narodowe.

Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Topólka nie występują rezerваты przyrody.

Parki krajobrazowe

Na terenie gminy Topólka nie występują parki krajobrazowe.

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie gminy Topólka występuje Obszar Chronionego Krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie”. Został on utworzony na mocy Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej nr XX/92/83 z dnia 15. 06. 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. WRN nr 3 poz. 22 z dnia 25.07.1983 r.

Najnowszym aktem prawnym dotyczącym tego obszaru jest Uchwała nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 marca 2011r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – załącznik nr 24 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 99 z 22.04.2011r., poz. 793), w którym określono:

- rodzaj ekosystemu wodno – leśny,
- powierzchnię obszaru – 5985 ha,
- ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów - zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk i form krajobrazowych Wysoczyzny Kujawskiej, zachowanie różnorodnej roślinności leśnej, łąkowej, torfowiskowej, bagiennej i wodnej, ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych, płynących i stojących) wraz z pasem roślinności okalającej, prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej,

Podstawą utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie jest ochrona krajobrazu i naturalnych warunków środowiska przyrodniczego w tym:

- jezioro Głuszyńskie, które wraz z przyległym kompleksem bagien stanowi obszar źródłowy rzeki Zgłowiączki, miejsca ostojowe i lęgowe dla łąkowej, wodnej, trzcinowej awifauny,
- wyjątkowe walory krajobrazowe jeziora i terenów do niego przyległych,
- kompleks leśny Lasu Orle mający duże znaczenie ekologiczne dla prawie bezleśnych Kujaw.

Granice obszaru oparto wyraźnie o naturalne i antropogeniczne linie terenowe oraz granice administracyjne.

Na terenie gminy Topólka granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie przebiega następująco: od granicy z gminą Bytoń, wzdłuż granicy województwa kujawsko-pomorskiego z województwem wielkopolskim do wsi Władysławowo a następnie drogą leśną poprzez kompleks Lasów Orle do miejscowości Kamieńczyk. Następnie drogą polną poprzez miejscowości Olszak, Chalno-Parcele granica dochodzi do wsi Chalno i dalej drogą polną biegnącą wzdłuż jeziora Chalińskiego skręca na zachód, gdzie po przekroczeniu rzeki Zgłowiączki granica przekraczając drogę Topólka – Orle przyjmuje kierunek północny. Dalej biegnąc wzdłuż drogi Rybiny-Faliszewo dochodzi do wsi Opielanka, po minięciu której skręca na wschód. Dalej biegnąc wzdłuż drogi dochodzi do wsi Hłowo gdzie biegnąc wzdłuż drogi i przyjmując kierunek północny, a potem północno-zachodni dochodzi do wsi Czarnocice. We wsi Czarnocice przyjmuje kierunek północny i biegnie do

drogi Sadłużek – Faliszewo, gdzie przyjmując kierunek zachodni biegnie wzdłuż tej drogi poprzez wieś Raciny do wsi Faliszewo opuszczając teren gminy Topólka.

W obszarze tym obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcie wodnej lub rybackiej;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- a) zakaz wymieniony w pkt 2) nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszarów
- b) zakaz wymieniony w pkt 4) i 5) nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie. Eksploatacja ta nie może powodować zmian stosunków wod-

nych zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

- c) - zakaz wymieniony w pkt 8) nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowle i urządzenia melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane obiekty.

Obszary Natura 2000

Sieć ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Obszar Natura 2000 to obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

W dolinie rzeki Zgłowiączki na kilku odcinkach na granicy gminy Topólka i gminy Lubraniec, w rejonie wsi Czamaninek (gm. Topólka) oraz wsi: Janiszewskie Dęby, Chrastowo, Janiszewek, Janiszewo i Zgłowiączka (gm. Lubraniec), znajduje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki” kod PLH040037 zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92 / 43 / EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. U. E. L. Nr 33, poz. 146) i obecnie stanowi on obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z art. 5 pkt 2b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zmianami).

Do najbardziej wartościowych cech obszaru należy zaliczyć obecność słonych łąk. Mają one znaczenie w skali zarówno regionu jak i kraju. Siedlisko przyrodnicze 1340 jest tu zróżnicowane na kilka podtypów. Dominują śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim (*Triglochino-Glaucetum maritimae*, kod *1340-2). W lokalnych zagłębieniach, w koleinach dróg prowadzących na łąki, występują niewielkie płyty muraw z mannica odstającą i muchotrzewem solniskowym (*Puccinellio-Spergularietum salinae*, kod *1340-1). Większe powierzchnie w obniżeniach zajmuje halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim (*Scirpetum Maritimi puccinellietosum*, kod *1340-3). W partiach położonych nieco wyżej wykształciły się płyty subhalofilnych łąk z kostrzewą trzcinową i pięciornik-

kiem gęsim (*Potentillo-Festucetum arundinaceae*, kod *1340-4). Razem podtypy te tworzą w gradiencie zasolenia i wilgotności unikalną mozaikę, o zróżnicowanej strukturze i składzie gatunkowym. Występowanie słonych łąk zwiększa różnorodność i heterogeniczność rolniczego krajobrazu Kujaw. W ich obrębie występuje grupa rzadkich halofilnych gatunków roślin, jak: łoboda oszczepowata, odm. solna *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var., Salina mlecznik nadmorski *Glaux maritima*, mannica odstająca *Puccinellia distans*, muchotrzew solniskowy *Spergularia salina*, świbka morska *Triglochin maritimum*, koniczyna rozdęta *Trifolium fragiferum*, komonica wąskolistna *Lotus tenuis*, i inne. Pomiędzy roślinnością słonolubną i innymi komponentami ekosystemu (owady, grzyby) tworzą się specyficzne powiązania troficzne i rozwojowe. Na pozostałych łąkach spotyka się również rzadkie składniki flory regionu i kraju - m.in. *Dianthus superbus*, *Trollius europaeus*, *Lathyrus palustris*.

Wartość Użytkowa siedliska przyrodniczego 1340 jest relatywnie mniejsza. Ubytkowane jest ono jako łąka kośna lub pastwisko. Największe znaczenie gospodarcze ma tu zespół *Triglochino-Glaucetum maritimae*, odżywcza wartość siana nie jest jednak oceniana zbyt wysoko. Stosunkowo wartościowe są tutaj inne typy łąk, m.in. świeże łąki rajgrasowe. Jest to również miejsce gniazdowania i lęgu wielu gatunków ptaków.

Do utrzymania typowo wykształconych słonych łąk niezbędne jest ekstensywne użytkowanie łąkowo –pasterskie, dlatego brak użytkowania jest jednym z bardziej istotnych czynników zagrożeń dla tego obszaru.

Obszar nie jest objęty formami ochrony obszarowej.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Topólka nie występują pomniki przyrody.

Stanowiska dokumentacyjne

Na terenie gminy Topólka nie występują stanowiska dokumentacyjne.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Topólka nie występują użytki ekologiczne.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Na terenie gminy Topólka nie występują zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Strefa ciszy „Jezioro Głuszyńskie”

Strefa ciszy utworzona została na mocy Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej nr XX/94/83 z dnia 15. 06. 1983 r. w sprawie stref ciszy Dz. Urz. WRN nr 3 poz. 22 z dnia 25.07.1983 r. Ponadto do w/w wydano następujące akty prawne:

- Obwieszczenie Wojewody Włocławskiego z dnia 21 grudnia 1990 r. publikujące wykaz zarządzeń Wojewody i Uchwał WRN we Włocławku wydanych przed dniem 27 maja 1990 r. i obowiązujących nadal.
- Dz. Urz. Województwa Włocławskiego nr 24 poz. 222 z dnia 22 grudnia 1990 r.

- Rozporządzenie nr 46 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia wykazów aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub jego części Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. nr 19 poz. 117 z dnia 26 marca 1999 r.

Granica strefy cisy przebiega wzdłuż brzegów jeziora za wyjątkiem części północnej, w której oprócz jeziora zasięgiem swym obejmuje tereny porośnięte trzciną. Bezpośrednią zlewnię jeziora w 70 % stanowią mało żyzne grunty orne klasy V i VI. W około 25 % linia brzegowa kontaktuje się z łąkami a w 5% z lasem. Roślinność wynurzoną na długości około 77,9 km linii brzegowej stanowi trzcina w rzadkim poroście oraz pałka wąskolistna, sitowie i tatarak. Roślinność zanurzoną jeziora na pow. około 150 ha reprezentują: rdestnica przeszyta, rdestnica połyskująca, rdestnica kędzierzawa, rogatek, wywłócznik, ramienica, mech wodny i osoka aleosowata. Miejscami występuje również moczarka kanadyjska.

Ponadto na terenie gminy występują:

- Teren górniczy „Tomisławice” wyznaczony w Koncesji Ministra Środowiska Nr 2/2008 z dnia 06 lutego 2008r. udzielonej Kopalni Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża „Tomisławice” o ustalonych zasobach przemysłowych (stan na 31.12.2005r.) 41.920 tys. ton

- udokumentowane złoża kopalin – węgla brunatnego „Mąkoszyn – Grochowska”. Decyzją znak DK/kzk/ZW/6937/98 z dnia 09.11.1998r. Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zatwierdził dokumentację geologiczną złoża węgla brunatnego „Mąkoszyn – Grochowska” położonego w gminach Topólka, Izbica Kujawska, woj. kujawsko-pomorskie oraz Wierzbinek i Babiak, woj. wielkopolskie zatwierdzając ustalone na dzień 31.12.1997r. zasoby geologiczne wynoszące:

Pole Grochowska:

30.345 tys. ton zasobów bilansowych w kat. C1

2.955 tys. ton zasobów bilansowych w kat. C2

Pole Mąkoszyn

11.894 tys. ton zasobów bilansowych w kat. C1

4.992 tys. ton zasobów pozabilansowych w kat. C2

Jest to złożo nie eksploatowane, położone poza obszarami chronionymi. Na w/w złożo nie ma wydanej koncesji na eksploatację jak również wyznaczonego obszaru górniczego.

4.5. Analiza istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów

Bilans terenów

- zabudowa mieszkaniowa w sołectwach: Czamaninek, Orle, Wola Jurkowa, Topólka - łącznie 21 ha.

Zabudowa mieszkaniowa w w/w sołectwach zakwalifikowana jest do zabudowy jednorodzinnej skoncentrowanej. Wsie na terenach pozostałych sołectw charakteryzuje rozproszona zabudowa jednorodzinna i zagrodowa.

- zabudowa turystyczno-rekreacyjna w sołectwach: Głuszynek, Orle, Miłachówek, Kamieńczyk – łącznie ok. 85 ha

W wyżej wymienionych sołectwach występuje zabudowa turystyczno-rekreacyjna o charakterze zwartych skupisk zabudowy na niewielkich powierzchniowo działkach

- zabudowa usługowa – skoncentrowana w miejscowości Topólka, w pozostałej części gminy posiada charakter rozproszony
- zabudowa produkcyjno-usługowa oraz produkcyjno-składowa w miejscowościach Topólka i Czamanin
- tereny sportu i rekreacji – występują głównie w postaci przyszkolnych boisk w miejscowościach Topólka, Czamanin i Paniewo. Większym obiektem sportowym jest stadion w miejscowości Dębianki
- tereny zieleni urządzonej – występują w postaci założeń dworsko-parkowych w miejscowościach Czamanin, Kamieniec i Świerczyn
- cmentarze – występują w miejscowościach Świerczyn i Orle
- tereny użytkowane rolniczo – stanowią większość obszaru gminy jako grunty rolne wykorzystywane na cele rolnicze z uzupełniającą zabudową zagrodową o charakterze rozproszonym

5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Poszanowanie i eksponowanie dóbr dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona istniejących zasobów kulturowych, zachowanie tożsamości materialnej i niematerialnej jest jednym z priorytetów planowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, jego ustalenia uwzględnia się w studium. W studium ustala się strefy ochrony konserwatorskiej dla obszarów, na których obowiązują zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków, a które szczegółowo określone są ustaleniami planów zagospodarowania przestrzennego.

5.1. Zabytki nieruchome i archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków (obiekty pojedyncze i zespoły obiektów), podlegające ochronie na podstawie art. 7 pkt 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 ze zmianami)

Tabela 6 Zabytki nieruchome w gminie Topólka wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków
1.	Chalno	gródek stożkowaty		1985.01.31 – C/123
2.	Czamanin	park dworski	XIXw. poł.	1984.09.05 – A/1234
3.	Czamaninek	kaplica drewniana, ob. kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Hieronima	1773	1966.04.28 – A/437
4.	Głuszynek	gródek stożkowaty		1986.12.30 – C/133
5.	Kamieniec	zespół dworsko - parkowy		1984.09.6 – A/1232
5.1		ruina dworu	XX w. k.	
5.2		park dworski		
6.	Orle	kościół parafialny rzymskokatolicki drewniany pw. św. Doroty	1775	1955.05.20 – A/451
7.	Orle	wiatrak paltrak drewniany, ul. Wiatrakowa	1892 lub 1897	1995.09.11 – A/1468
8.	Sadłuzek	grodzisko		1968.12.. – C/81
9.	Świerczyn	zespół dworsko - parkowy :		1984.09.5 – A/1233
9.1.		dwór	XIX w. poł.	
9.2.		park dworski	XIX w. poł.	
10.	Świerczyn	kościół parafialny rzymskokatolicki murowany pw. św. Wniebowzięcia NMP	1862	1966.04.27 – A/438

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura we Włocławku

5.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego wskazane do ochrony w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków lub wojewódzkiej ewidencji zabytków, podlegające ochronie na podstawie art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 ze zmianami) – dziedzictwo kulturowe nie wpisane do rejestru zabytków, wymagające ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Topólka nie prowadzi gminnej ewidencji zabytków. Nie posiada również gminnego programu opieki nad zabytkami.

Tabela 7 Obiekty zabytkowe w gminie Topólka znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Uwagi
1	Czamaninek	zespół kościoła parafialnego		
1.1		dzwonnica drewniana	XIX w. poł.	
2.	Czamaninek	kapliczka przydrożna MB	1 poł. XXw.	
3.	Czamaninek	cmentarz parafialny rzymskokatolicki : historyczne nagrobki, starodrzew	XIX w. 2 ćw.	
4.	Czarnocice	cmentarz ewangelicki	XIX w. k.	Obiekt położony na terenie gminy Bytoń
5.	Kamieniec	cmentarz ewangelicki	XIX w. 2 ćw.	
6.	Orle	cmentarz parafialny rzymskokatolicki : historyczne nagrobki, starodrzew	XIX/XX w.	
6	Sadłuzek	chlew murowany	1850 ok.	
7.	Świerczyn	zespół dworsko-parkowy:		
7.1.		brama	XIX w. poł. ok.	
7.2.		budynek gospodarczy	4 ćw. XIX w.	

7.3.		ośmiorak	XIX w. 2 poł.	
7.4		dom ogrodnika	XIX w. k.	
7.5		służbówka	XIX w. k.	
8	Świerczyn	zespół kościoła parafialnego :		
8.1		ogrodzenie	XIX w. k.	
8.2		cmentarz przykościelny		
9.	Świerczyn	cmentarz parafialny rzymskokatolicki: historyczne nagrobki, starodrzew	1900 ok.	
10.	Topółka	karczma, ob. dom nr 35	ok. 1900	
11.	Topółka	cmentarz ewangelicki	XIX/XX w.	

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura we Włocławku

2. Zewidencjonowane stanowiska archeologiczne – podlegające ochronie na podstawie art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 ze zmianami) – dziedzictwo kulturowe nie wpisane do rejestru zabytków, wymagające ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 8 Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Topółka, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP)

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stan. na obsz. AZP	Nr stan. w miejsc.	Funkcja obiektu	Kultura	Chronologia
1	Paniewo	50-45	076	13	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
2	Swierczyn	50-45	101	26	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
3	Świerczyn	50-45	100	25	ślad osadn.	prapolska	koniec okr. wcz. średn.
4	Swierczyn	50-45	099	24	?	?	neolit epoka brązu
5	Swierczyn	50-45	098	23	?	?	?
6	Swierczyn	50-45	097	22	grobowce kuj.	?	neolit
7	Swierczyn	50-45	095	20	cmentarzysko	amf. kulistych	neolit
8	Paniewo	50-45	075	12	osada ślad osadn.	polska ?	XIV -XV w. ?
9	Paniewo	50-45	074	11	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
10	Paniewo	50-45	073	10	ślad osadn. ślad osadn.	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV-XVw.
11	Paniewo	50-45	072	9	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
12	Paniewo	50-45	071	8	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
13	Paniewo	50-45	070	7	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
14	Paniewo	50-45	069	6	ślad osad. ślad osad.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XV-XVII w.
15	Paniewo	50-45	068	5	ślad osadn. osada	przeworska prapolska	okr. lateński/rzymski III okr. wcz. średn.
16	Paniewek	50-45	066	3	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
17	Paniewek	50-45	065	2	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
18	Paniewek	50-45	064	1	znalezisko luźne	?	neolit
19	Kolonia Świer-	50-45	030	5	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.

	czyn						
20	Kolonia Świerczyn	50-45	029	4	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
21	Kolonia Świerczyn	50-45	028	3	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
22	Bielki	50-45	003	3	śląd osadn.	polska	XIV-XV w.
23	Bielki	50-45	002	2	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska polska	III okr. wcz. średn. XIV-XVI w.
24	Świerczyn	50-45	096	21	grobowce kuj.	kpl	neolit
25	Paniewek	50-45	067	4	śląd osadn. osada	? prapolska	okr. lateński III okr. wcz. średn.
26	Rybiny	51-44	029	7	osada	k. amfor kulistych	
27	Rybiny	51-44	037	15	osada	?	schyłek neolitu
28	Rybiny	51-44	036	14	osada osada śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. iwieńska k. lużycka ?	
29	Rybiny	51-44	035	13	osada śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. prapolska ?	
30	Rybiny	51-44	034	12	śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych	
31	Rybiny	51-44	033	11	śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. prapolska	
32	Rybiny	51-44	032	10	osada		epoka kamienia
33	Rybiny	51-44	038	16	osada	k. trzciniecka	
34	Rybiny	51-44	030	8	śląd osadn.	?	schyłkowy neolit
35	Głuszynek	51-44	044	6	osada cmentarzysko	k. pucharów lejkowatych k. pucharów lejkowatych	
36	Rybiny	51-44	028	6	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka ?	
37	Rybiny	51-44	031	9	osada śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych ?	
38.	Głuszynek	51-44	039	1	osada	k. pucharów lejkowatych	
39	Głuszynek	51-44	040	2	osada	k. pucharów lejkowatych	
40	Czamaninek	51-44	125	2	osada śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
41	Czamaninek	51-44	124	1	śląd osadn.	k. lużycka	
42	Głuszynek	51-44	049	11	śląd osadn.	k. trzciniecka	ep. brązu
43	Głuszynek	51-44	048	10	śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit schyłkowy neolit
44	Głuszynek	51-44	047	9	osada osada	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
45	Głuszynek	51-44	046	8	osada	k. pucharów lejkowatych	
46	Głuszynek	51-44	045	7	śląd osadn. osada	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	
47	Rybiny	51-44	027	5	osada	k. pucharów lejkowatych	

48	Orle	51-44	013	4	osada	k. staropolska	
49	Głuszynek	51-44	042	4	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
50	Głuszynek	51-44	050	12	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
51	Czamaninek	51-44	126	3	osada śląd osadn. osada osada osada śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych ? k. trzciniecka k. łużycka k. staropolska ?	neolit neolit ? ep. brązu
52	Czamaninek	51-44	127	4	osada	k. jDucharów lejkowatych	neolit
53	Czamaninek	51-44	128	5	osada	k. trzciniecka	ep. brązu
54	Czamaninek	51-44	129	6	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
55	Czamaninek	51-44	130	7	śląd osadn.		schyłkowy neolit
56	Wyrobki	51-44	009	1	osada	k. prapolska	
57	Orle	51-44	010	1	śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. prapolska	neolit
58	Orle	51-44	011	2	osada śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	kpi k. łużycka k. prapolska ?	neolit
59	Orle	51-44	012	3	śląd osadn. osada	k. pucharów lejkowatych k. prapolska	
60	Świnki	51-44	015	2	śląd osadn.	k. staropolska	
61	Świnki	51-44	014	1	osada śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych ?	
62	Rybiny	51-44	026	4	osada	k. pucharów lejkowatych	
63	Kamieńczyk	51-44	016	1	śląd osadn. śląd osadn.	k. łużycka k. prapolska	
64	Kamieniec	51-44	017	1	osada	k. staropolska	
65	Kamieniec	51-44	018		śląd osadn.	k. prapolska	
66	Kamieniec	51-44	019	3	śląd osadn.	?	neolit
67	Kamieniec	51-44	020	4	osada	k. staropolska	
68	Kamieniec	51-44	021	5	osada	k. staropolska	
69	Kamieniec	51-44	022	6	śląd osadn.	k. staropolska	
70	Rybiny	51-44	023	1	śląd osadn. osada śląd osadn. cementarzy- sko cialopalne	? k. prapolska ? ?	neolit
71	Rybiny	51-44	024	2	śląd osadn. śląd osadn.	k. amfor kulistych ?	
72	Rybiny	51-44	025	3	osada	kultura amfor kulistych	
73	Głuszynek	51-44	043	5	osada śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. osada śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych k. trzciniecka k. łużycka k. prapolska ?	

74	Czamanin	51-44	121	4	ślad osadn.		ep. kamienia
75	Chalno	51-44	114	2	ślad osadn. osada osada	k. przeworska k. prapolska ?	
76	Chalno	51-44	115	0	osada ślad osadn. ślad osadn.	k. łużycka k. prapolska ?	
77	Chalno	51-44	116	4	ślad osadn. osada ślad osadn. ślad osadn.	k. trzciniecka k. łużycka k. prapolska ?	
78	Chalno	51-44	117	5	ślad osadn. ślad osadn. osada osada	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych k. łużycka k. przeworska	neolit neolit
79	Czamanin	51-44	118	1	osada	k. staropolska	
80	Czamanin	51-44	119	2	ślad osadn.	k. staropolska	
81	Topółka	51-44	088	6	ślad osadn. ślad osadn. osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych ? k. łużycka ?	neolit schyłkowy neolit
82	Głuszynek	51-44	041	3	osada ślad osadn. ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych ? k. iwieńska '	schyłkowy neolit
83	Topółka	51-44	096	14	osada ślad osadn.	k. łużycka ?	
84	Głuszynek	51-44	051	13	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
85	Czamanin- Kolonja	51-44	122	1	ślad osadn.	k. staropolska	
86	Czamanin- Kolonja	51-44	123	2	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
87	Topółka	51-44	093	11	ślad osadn. ślad osadn.	k. trzciniecka k. łużycka	ep. brązu
88	Topółka	51-44	092	10	osada ślad osadn. ślad osadn. osada osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych ? k. trzciniecka k. łużycka k. prapolska ?	neolit ep. brązu
89	Chalno	51-44	113	1	grodzisko stożkowate cmentarzysko	k. prapolska k. staropolska	
90	Topółka	51-44	090	8	ślad osadn. ślad osadn.	k. prapolska ?	
91	Czamanin	51-44	120	3	ślad osadn.		ep. kamienia
92	Dębianki	51-44	103	3	ślad osadn. osada osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka k. łużycka ?	neolit ep. brązu
93	Dębianki	51-44	112	12	ślad osadn.		ep. kamienia

94	Dębianki	51-44	111	11	osada	k. prapolska	
95	Dębianki	51-44	110	10	śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. ceramiki sznurowej	neolit neolit
96	Dębianki	51-44	109	9	śląd osadn.	k. staropolska	?
97	Dębianki	51-44	108	8	śląd osadn.	k. staropolska	
98	Dębianki	51-44	107	7	osada	k. staropolska	
99	Dębianki	51-44	106	6	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
100	Topółka	51-44	094	12	śląd osadn. śląd osadn.	k. prapolska ?	
101	Dębianki	51-44	104	4	śląd osadn. śląd osadn. osada śląd osadn.	k. amfor kulistych k. iwieńska k. łużycka ?	neolit ep. brązu
102	Topółka	51-44	095	13	śląd osadn. osada śląd osadn.	k. łużycka k. prapolska ?	
103	Dębianki	51-44	102	2	osada osada	k. trzciniecka k. łużycka	
104	Dębianki	51-44	101	1	osada osada osada osada śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych ? k. łużycka k. prapolska k. prapolska	neolit neolit ?
105	Bielki	51-44	100	1	osada śląd osadn.	k. łużycka ?	
106	Topółka	51-44	099	17	śląd osadn. osada	k. pucharów lejkowatych k. łużycka	neolit
107	Topółka	51-44	098	16	śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
108	Topółka	51-44	097	15	śląd osadn. osada śląd osadn.	k. trzciniecka k. łużycka ?	
109	Topółka	51-44	089	7	osada śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych k. trzciniecka k. przeworska ?	neolit neolit ep. brązu okr. rzymski ?
110	Dębianki	51-44	105	5	osada osada osada	k. pucharów lejkowatych ? k. łużycka	neolit schyłkowy neolit
111	Głuszynek	51-44	060	22	śląd osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
112	Borek	51-44	069	4	śląd osadn. osada śląd osadn.	k. amfor kulistych k. prapolska ?	
113	Borek	51-44	068	3	śląd osadn. osada śląd osadn.	k. amfor kulistych k. prapolska ?	neolit
114	Borek	51-44	067	2	śląd osadn. śląd osadn.	? k. łużycka	ep. kamienia ?

115	Borek	51-44	066	1	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
116	Głuszynek	51-44	065	27	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
117	Głuszynek	51-44	064	26	osada osada	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
118	Głuszynek	51-44	063	25	osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. prapolska	neolit
119	Topółka	51-44	091	9	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
120	Głuszynek	51-44	061	23	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
121	Borek	51-44	072	7	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
122	Głuszynek	51-44	059	21	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
123	Głuszynek	51-44	058	20	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
124	Głuszynek	51-44	057	19	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
125	Głuszynek	51-44	056	18	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
126	Głuszynek	51-44	055	17	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit faza IIIc
127	Głuszynek	51-44	054	16	osada osada	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
128	Głuszynek	51-44	053	15	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
129	Głuszynek	51-44	052	14	ślad osadn. osada	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
130	Głuszynek	51-44	062	24	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
131	Borek	51-44	077	12	osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych ?	neolit ?
132	Topółka	51-44	086	4	osada	k. łożyczka	
133	Topółka	51-44	085	3	ślad osadn. ślad osadn. ślad osadn. ślad osadn.	k. amfor kulistych k. łożyczka k. prapolska ?	neolit
134	Topółka	51-44	084	2	ślad osadn.	k. amfor kulistych	neolit
135	Borek	51-44	083	18	cmentarzysko	k. łożyczka (?)	
136	Borek	51-44	082	17	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
137	Borek	51-44	081	16	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
138	Borek	51-44	080	15	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
139	Borek	51-44	070	5	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
140	Borek	51-44	078	13	osada osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. amfor kulistych ?	neolit neolit ?
141	Borek	51-44	071	6	osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych ?	neolit
142	Borek	51-44	076	11	osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. trzciniecka	neolit ep. brązu
143	Borek	51-44	075	10	ślad osadn. ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. iwieńska	neolit ep. brązu
144	Borek	51-44	074	9	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
145	Borek	51-44	073	8	osada ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych k. iwieńska	neolit ep. brązu
146	Topółka	51-44	087	5	ślad osadn.	k. pucharów lejkowatych	neolit
147	Borek	51-44	079	14	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit

					śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	k. amfor kulistych ? k. łużycka ?	neolit ? ?
148	Czamaninek	51-45	003	3	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
149	Czamaninek	51-45	004	13	śląd osadn. łużycka ?	łużycka	?
150	Czamaninek	51-45	005	14	śląd osadn. śląd osadn.	prapolska nowożytna	III okr. średni. XVII-XVIIIw.
151	Czamaninek	51-45	105	9	osada	puch. lejko.	neolit
152	Czamaninek	51-45	006	15	śląd osadn.?	?	neolit
153	Czamaninek	51-45	007	16	osada	przeworska	okr. rzymski
154	Czamaninek	51-45	008	17	śląd osadn.	prapolska	koniec III okr. wcz. średn.
155	Czamaninek	51-45	009	18	śląd osadn.	?	neolit
156	Czamaninek	51-45	010	20	śląd osadn.	?	neolit
157	Czamaninek	51-45	011	21	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
158	Czamaninek	51-45	012	22	śląd osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
159	Czamaninek	51-45	013	23	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
160	Czamanin	51-45	101	5	znal. luźne	?	neolit
161	Czamaninek	51-45	102	2a	cmentarzysko	puch. lej.	neolit
162	Czamaninek	51-45	104	8	osada	puch. lej.	neolit
163	Czamaninek	51-45	106	10	osada	trzcieniecka	II okr. ep. brązu
164	Czamaninek	51-45	107	19	znal. luźne znal. luźne znal. luźne	kpi przeworska prapolska	neolit okr. późno-rzymski okr. wcz. średn.
165	Czamaninek	51-45	103	11	śląd osadn. osada	trzcieniecka ?	II okr. ep. brązu neolit
166	Borek	50-44	1	19			
167	Borek	50-44	2	20			
168	Borek	50-44	3	21			
169	Galonki	50-44	54	1			
170	Galonki	50-44	55	2			
171	Galonki	50-44	56	3			
172	Galonki	50-44	57	4			
173	Galonki	50-44	58	5			
174	Galonki	50-44	59	6			
175	Galonki	50-44	60	7			
176	Galonki	50-44	61	8			
177	Galonki	50-44	62	9			
178	Galonki	50-44	63	10			
179	Galonki	50-44	64	11			
180	Głuszynek	50-44	65	28			
181	Głuszynek	50-44	66	29			
182	Głuszynek	50-44	67	30			
183	Głuszynek	50-44	68	31			

184	Gluszynek	50-44	69	32			
185	Gluszynek	50-44	70	33			
186	Gluszynek	50-44	71	34			
187	Miłachówek	50-44	72	1			
188	Miłachówek	50-44	73	2			
189	Miłachówek	50-44	74	3			
190	Miłachówek	50-44	75	4			
191	Miłachówek	50-44	76	5			
192	Miłachówek	50-44	77	6			
193	Miłachówek	50-44	78	7			
194	Miłachówek	50-44	79	8			
195	Miłachówek	50-44	80	9			
196	Miłachówek	50-44	81	10			
197	Paniewo	50-44	84	1			
198	Paniewo	50-44	85	2			
199	Paniewo	50-44	86	3			
200	Paniewo	50-44	87	4			
201	Paniewo	50-44	88	5			
202	Sadłóg	50-44	89	1			
203	Sadłóg	50-44	90	2			
204	Sadłóg	50-44	91	3			
205	Sadłóg	50-44	92	4			
206	Sadłóg	50-44	93	5			
207	Sadłóg	50-44	94	6			
208	Sadłóg	50-44	95	7			
209	Sadłóg	50-44	96	8			
210	Sadłuzek	50-44	97	2			
211	Sadłuzek	50-44	98	3			
212	Świerczyn	50-44	100	1			
213	Świerczyn	50-44	101	3			
214	Świerczyn	50-44	102	4			
215	Świerczyn	50-44	103	5			
216	Świerczyn	50-44	104	6			
217	Świerczyn	50-44	105	7			
218	Świerczyn	50-44	106	8			
219	Świerczyn	50-44	107	9			
220	Świerczyn	50-44	108	10			
221	Świerczyn	50-44	109	11			
222	Świerczyn	50-44	110	12			
223	Świerczyn	50-44	111	13			
224	Świerczyn	50-44	112	14			
225	Świerczyn	50-44	113	15			
226	Świerczyn	50-44	114	16			
227	Świerczyn	50-44	115	17			
228	Świerczyn	50-44	116	18			
229	Świerczyn	50-44	117	19			
230	Świerczynek	50-44	118	1			
231	Świerczynek	50-44	119	2			

232	Świerczynek	50-44	120	3			
233	Świerczynek	50-44	121	4			
234	Świerczynek	50-44	122	5			
235	Świerczynek	50-44	123	6			
236	Świerczynek	50-44	124	7			
237	Świerczynek	50-44	125	8			
238	Świerczynek	50-44	126	9			
239	Świerczynek	50-44	127	10			
240	Świerczynek	50-44	128	11			
241	Świerczynek	50-44	129	12			
242	Świerczynek	50-44	130	13			
243	Świerczynek	50-44	131	14			
244	Świerczynek	50-44	132	15			
245	Świerczynek	50-44	133	16			
246	Świerczynek	50-44	134	17			
247	Znaniewo	50-44	135	2			
248	Znaniewo	50-44	136	3			
249	Znaniewo	50-44	137	4			
250	Znaniewo	50-44	138	5			
251	Znaniewo	50-44	139	6			
252	Znaniewo	50-44	140	7			
253	Znaniewo	50-44	141	8			
254	Miłachówek	50-44	142	b.n.			
255	Świerczynek	50-44	144	18			
256	Znaniewo	50-44	145	1			
257	Kol. Sadłużek	49-44	38	1	osada	?	ep. brązu
258	Kol. Sadłużek	49-44	39	2	ślad osadn.	przeworska ?	okr. rzymski?
259	Kol. Sadłużek	49-44	40	3	osada	?	neolit
260	Kol. Sadłużek	49-44	41	4	ślad osadn. osada	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
261	Kol. Świętno	49-44	48	1	ślad osadn.	prapolska	II. okr. wcz. średn.
262	Kol. Świętno	49-44	49	2	ślad osadn.	łużycka	okr. halsztacki
263	Kol. Świętno	49-44	50	3	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
264	Kol. Świętno	49-44	51	4	ślad osadn.	przeworska	okr. rzymski
265	Kol. Świętno	49-44	52	5	ślad osadn.	?	neolit
266	Kol. Świętno	49-44	53	6	ślad osadn. osada	łużycka polska	III. okr. wcz. średn.
267	Rzepiska	49-44	128	1	osada	puch. lejk.	neolit
268	Rzepiska	49-44	129	2	osada	polska	XIII-XIVw.
269	Sadłóg	49-44	130	9	grodzisko	?	okr. wcz. średn. – arch.
270	Sadłóg	49-44	131	10	osada	puch. lejk.	neolit – arch.
271	Sadłóg	49-44	132	11	ślad osadn.	polska	XIII-XIVw.
272	Sadłużek	49-44	133	1, 1a	osada osada grodzisko	łużycka prapolska polska	?-arch. zlok. IX-Xw. – arch. zlok. XIII-XIVw. – arch. zlok.
273	Sadłużek	49-44	134	5	osada	puch. lejk.	neolit – arch.
274	Sadłużek	49-44	135	6	osada	przeworska	okr. rzymski

					osada	polska	XV-XVIw.
275	Sadłuzek	49-44	136	7	osada	polska	XIV-XVIw.
276	Sadłuzek	49-44	137	8	osada	nowożytna	XV-XVIIw.
277	Sadłuzek	49-44	138	9	ślad osadn.	polska	XIII-XIVw.
278	Sadłuzek	49-44	139	10	osada	polska, nowoży.	XIV-XVIIw.
279	Sadłuzek	49-44	140	11	osada	łużycka	ep. brązu
280	Sadłuzek	49-44	141	12	ślad osadn.	?	neolit
281	Sadłuzek	49-44	142	13	ślad osadn. osada	? polska	neolit, XIV – XVw.
282	Sadłuzek	49-44	143	14	ślad osadn.	łużycka	hlasztađt/laten
283	Sadłuzek	49-44	144	15	osada	polska	XIII-XIVw.
284	Sadłuzek	49-44	145	16	osada	przeworska	okr. rzymski
285	Sadłuzek	49-44	146	17	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
286	Sadłuzek	49-44	147	18	osada osada	? prapolska	neolit III okr. wcz. średn.
287	Sadłuzek	49-44	148	19	osada ślad osadn.	łużycka prapolska	III-IV okr. ep. brązu III okr. wcz. średn.
288	Sadłuzek	49-44	149	20	ślad osadn. ślad osadn.	prapolska nowożytna	III okr. wcz. średn. XVI-XVIIw.
289	Sadłuzek	49-44	150	21	ślad osadn.	polska	XIV – XVw.
290	Sadłuzek	49-44	151	22	ślad osadn.	polska	XIII-XIVw.
291	Sadłuzek	49-44	152	23	ślad osadn.	?	neolit
292	Świętno	49-44	162	1	osada	amfor kulistych	neolit
293	Świętno	49-44	163	2	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
294	Świętno	49-44	164	3	osada	?	neolit
295	Świętno	49-44	165	4	ślad osadn.	puch. lejk.	neolit
296	Świętno	49-44	166	5	osada	prapolska	III okr. wcz. średn.
297	Świętno	49-44	167	6	osada	przeworska	okr. rzymski
298	Torzewo	49-44	168	1	ślad osadn.	puch. lejk.	neolit
299	Torzewo	49-44	169	2	ślad osadn.	przeworska	okr. rzymski
300	Torzewo	49-44	170	3	osada	polska	XIII-XIVw.
301	Torzewo	49-44	171	4	ślad osadn.	puch. lejk.	neolit
302	Torzewo	49-44	172	5	ślad osadn.	polska	XV-XVIw.
303	Torzewo	49-44	173	6	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
304	Torzewo	49-44	174	7	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
305	Torzewo	49-44	175	8	ślad osadn.	prapolska	III okr. wcz. średn.
306	Kol. Sierakowy	52-44	29	1	osada	nowożytność	XVII-XVIIIw.
307	Kol. Sierakowy	52-44	30	2	osada ślad osadn.	amfor kulist. prapolska	ep. neolitu XIIIw.
308	Kol. Sierakowy	52-44	31	3	osada ślad osadn.	prapolska nowożytność	IXw. XVIIIw.
309	Kol. Sierakowy	52-44	32	4	osada	nowożytność	XVII-XVIIIw.
310	Kamieńczyk	52-44	14	2	osada	prapolska	XIIIw.
311	Kamieńczyk	52-44	15	3	osada	nowożytność	XVIw.
312	Kamieńczyk	52-44	16	4	ślad osadn. ślad osadn.	? nowożytność	ep. neolitu XVII-XVIIIw.
313	Kamieńczyk	52-44	17	5	osada	prapolska	VIII-IXw.
314	Kamieńczyk	52-44	18	6	ślad osadn.	?	ep. neolitu?

					śląd osadn.	prapolska	VIII-IXw.
315	Kamieńczyk	52-44	19	7	osada	łużycka	V okr. ep. brązu
316	Kamieńczyk	52-44	20	8	śląd osadn.	?	ep. neolitu?
317	Emilianowo	52-44	1	1	osada osada	przeworska prapolska	okr. rzymski XIIIw.
318	Emilianowo	52-44	2	2	osada osada	łużycka nowożytność	V okr. ep. brązu XVI-XVIIIw.
319	Emilianowo	52-44	3	3	osada śląd osadn.	? przeworska	ep. neolitu? okr. rzymski
320	Emilianowo	52-44	4	4	osada śląd osadn. śląd osadn.	łużycka przeworska polska	V okr. ep. brązu okr. lateński XVw.
321	Emilianowo	52-44	5	5	śląd osadn.	puch. lejk.	neolit
322	Emilianowo	52-44	6	6	osada	nowożytność	XVII-XVIIIw.
323	Emilianowo	52-44	7	7	śląd osadn. śląd osadn.	? nowożytność	ep. neolitu? XVIIIw.
324	Emilianowo	52-44	8	8	śląd osadn.	nowożytność	XVII-XVIIIw.
325	Emilianowo	52-44	9	9	śląd osadn.	prapolska	XIIIw.
326	Emilianowo	52-44	10	10	śląd osadn.	?	ep. neolitu?
327	Kozjaty	52-44	36	1	osada osada	łużycka prapolska	V okr. ep. brązu XIIIw.
328	Kozjaty	52-44	37	2	osada	polska	XIV-XVw.
329	Kozjaty	52-44	38	3	osada	nowożytność	XVI-XVIIIw.
330	Kozjaty	52-44	39	4	osada	polska-nowożytność	XV-XVIw.
331	Kozjaty	52-44	40	5	osada	prapolska	XIIIw.
332	Kozjaty	52-44	41	6	osada osada	prapolska nowożytność	XIIIw. XVI-XVIIIw.
333	Kozjaty	52-44	42	7	śląd osadn.	?	ep. neolitu?
334	Kozjaty	52-44	43	8	śląd osadn. osada	prapolska polska-nowożytność	Viii. XV-XVIw.
335	Kozjaty	52-44	44	9	osada osada	puch. lejk. polska	ep. neolitu XIVw.
336	Kozjaty	52-44	45	10	osada	nowożytność	XVIw.
337	Kozjaty	52-44	46	11	śląd osadn. osada	łużycka? polska	? XVw.
338	Kozjaty	52-44	47	12	śląd osadn. osada	prapolska nowożytność	XIIIw. XVIIw.
339	Kozjaty	52-44	48	13	osada	prapolska-polska	XIII/XIVw.
340	Kozjaty	52-44	49	14	osada	nowożytność	XVIw.
341	Kozjaty	52-44	50	15	osada	polska	XIVw.
342	Kozjaty	52-44	51	16	śląd osadn.	polska	XVw.
343	Kozjaty	52-44	52	27	osada	polska	XVw.
344	Kozjaty	52-44	53	18	śląd osadn. śląd osadn. śląd osadn.	łużycka prapolska nowożytność	IV-V okr. ep. brązu IX-Xw. XVI-XVIIIw.
345	Kozjaty	52-44	54	19	osada	polska	XIVw.
346	Kozjaty	52-44	55	20	śląd osadn.	prapolska	VIIIw.
347	Kozjaty	52-44	56	21	śląd osadn.	?	ep. neolitu

348	Kozjaty	52-44	57	22	śląd osadn. osada śląd osadn.	łużycka polska nowożytność	IV-V okr. ep. brązu XIVw. XVIw.
349	Kozjaty	52-44	58	23	śląd osadn.	nowożytność	XVIw.
350	Kozjaty	52-44	59	24	osada śląd osadn.	polska nowożytność	XIVw. XVIw.
351	Kozjaty	52-44	60	25	osada	nowożytność	XVIw.
352	Kozjaty	52-44	61	26	osada/dwór?/	polska	XVw.
353	Lisiaki	52-44	62	1	śląd osadn. osada	puch. lejk. ? polska	ep. neolitu XVw.
354	Marcelin	52-44	63	1	osada osada	polska nowożytność	XIVw. XVI-XVIIIw.
355	Marcelin	52-44	64	2	śląd osadn. osada	? polska-nowożytność	ep. neolitu? XV-XVIw.
356	Marcelin	52-44	65	3	osada osada	puch. lejk. polska	ep. neolitu XIII/XIVw.
357	Marcelin	52-44	66	4	śląd osadn.	przeworska	okr. rzymski
358	Marcelin	52-44	67	5	osada	prapolska	XIIIw.
359	Marcelin	52-44	68	6	osada	nowożytność	XVII-XVIIIw.
360	Marcelin	52-44	69	7	osada osada	polska nowożytność	XIII-XIVw. XVII-XVIIIw.
361	Marcelin	52-44	70	8	osada osada	polska nowożytność	XIVw. XVI-XVIIw.
362	Młyniska	52-44	73	1	śląd osadn.	?	ep. brązu
363	Młyniska	52-44	74	2	osada	trzcieniecka	wcz. okr. ep. brązu
364	Młyniska	52-44	75	3	osada	nowożytność	XVI-XVIIw.
365	Sierakowy	52-44	76	1	osada	nowożytność	XVI-XVIIIw.
366	Sierakowy	52-44	77	2	osada osada	prapolska/polska polska/newożytność	XIII/XIVw. XV-XVIw.
367	Sierakowy	52-44	78	3	osada	prapolska/polska	XIII/XIVw.
368	Sierakowy	52-44	79	4	osada	nowożytność	XVI-XVIIw.
369	Sierakowy	52-44	80	5	osada	polska	XVw.
370	Sierakowy	52-44	81	6	osada osada	prapolska nowożytność	XIIIw. XVII – XVIIIw.
371	Sierakowy	52-44	82	7	osada osada	łużycka nowożytność	okr. halsztacki XVII-XVIIIw.
372	Sierakowy	52-44	83	8	śląd osadn. osada	pomorska polska-nowożytność	okr. lateński XV-XVIw.

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura we Włocławku

5.3. Dobra kultury współczesnej

W rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art.2 pkt 10) dobra kultury współczesnej to „niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna”.

Na terenie gminy Topólka nie występują obiekty uznane za dobra kultury współczesnej.

5.4. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Topólka nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne, w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1997r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm. tj.: z 2002r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271).

6. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji

Teren gminy Topólka łączy się z zewnętrznym układem komunikacyjnym regionu za pomocą sieci dróg powiatowych. Drogi zaliczane do kategorii krajowych oraz wojewódzkich na terenie gminy Topólka nie występują.

6.1. Drogi powiatowe

Do dróg powiatowych zalicza się drogi stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Występujące na terenie gminy Topólka **drogi powiatowe w liczbie 8 o łącznej długości 56,7 km to:**

Nr 2814C Samszyce - Izbica Kujawska

Nr 2819C Torzewo - Lubraniec

Nr 2826C Faliszewo - Rybiny

Nr 2829C Sadłóg – Paniewo – Świerczyn

Nr 2831C (Pamiątka) - gr. woj. – Orle - Topólka - Lubraniec

Nr 2838C (Galczyce) - gr. woj. - Bycz – Żabieniec (Stawiska)

Nr2839C Topólka - Kamieniec

Nr 2840C Czamanin – Kamieniec – Kozjaty- Sierakowy - gr. woj. - (Mąkoszyn)

Drogi powiatowe posiadają nawierzchnie utwardzone za wyjątkiem odcinka ca 2 km w miejscowości Wyrobki, który posiada nawierzchnię gruntową. Administracyjnie drogami powiatowymi na terenie gminy Topólka zarządza Zarząd Dróg Powiatowych w Radziejowie. Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej gminy - oprócz opisanych już dróg powiatowych - składa się z sieci dróg gminnych oraz dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi.

6.2. Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym nie zaliczane do dróg innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom z wyłączeniem dróg wewnętrznych. Wykaz dróg gminnych, zawierający nazewnictwo oraz ich przebieg załączono w formie tabeli (materiał otrzymany z Urzędu Gminy Topólka).

Niezależnie od dróg wymienionych w tabeli nr 9 - uznanych jako drogi gminne - występują drogi o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi, są to drogi wewnętrzne oraz dojazdy. Powstawały one wraz z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz infrastruktury.

tury wsi. Zaliczanie tych dróg do kategorii dróg gminnych powinno nastąpić w drodze uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii właściwej rady powiatu.

Drogi gminne w przeważającej części posiadają nawierzchnie gruntową lub umocnioną tłuczniem. Nawierzchnia utwardzona występuje na nielicznych fragmentach systemu dróg gminnych.

Tabela 9 Zestawienie dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Uwagi
1.	180801C	Borucin-Bodzanowo	
2.	180802C	Powałkowice – Bodzanowo	
3.	180803C	Torzewo - Torzewo	
4.	180804C	Sadłużek – Witowo	
5.	180805C	Paniewo – Bodzanowo	
6.	180806C	Świerczyn – Bodzanowo	
7.	180807C	Paniewek – Paniewek	
8.	180808C	Paniewo – Żydowo	
9.	180809C	Sadłużek – Wandynowo	
10.	180810C	Świerczynek – Świerczyn	
11.	180811C	Świerczyn – Żydowo	
12.	180812C	Świerczynek – Czarnocice	
13.	180813C	Świerczyn – Howo	
14.	180814C	Bielki – Paniewek	
15.	180815C	Świerczynek – Topółka	
16.	180816C	Zgniły Głuszynek – Rybiny Leśne	
17.	180817C	Znaniewo – Howo	
18.	180818C	Borek – Borek	
19.	180819C	Orle – Orle	
20.	180820C	Rybiny – Kamieniec	
21.	180821C	Dębianki – Sarnowo	
22.	180822C	Chalno-Czamanin Kolonia	
23.	180823C	Czamaninek – Czamanin	
24.	180824C	Orle – Orle	
25.	180825C	Chalno – Czamanin	
26.	180826C	Czamanin – Sarnowo	
27.	180827C	Czamanin – Karczówek	
28.	180828C	Orle – Kazimierzewo	
29.	180829C	Chalno – Kamieńczyk	
30.	180830C	Orle – Kozjaty	
31.	180831C	Świnki – Dębowiec	
32.	180832C	Sierakowy – Dębowiec	
33.	180833C	Kozjaty – Ślazewo	
34.	180834C	Sierakowy – Muchówek	
35.	180835C	Orle – Rybiny	
36.	180836C	Paniewek – Bielki	
37.	180837C	Paniewo – Torzewo	
38.	180838C	Miłachówek - Znaniewo	

Łączna długość dróg gminnych na terenie gminy Topółka wynosi 70,055 km, w tym:

- utwardzone (asfalt) - 13,5 km
- ulepszone (tłuczeń) - 29,0 km

6.3. Ścieżki rowerowe

Na terenie gminy Topółka nie występują samodzielne trasy przeznaczone dla ruchu rowerowego tzw. ścieżki rowerowe. Ruch rowerowy odbywa się po drogach publicznych na ogólnie przyjętych zasadach ruchu drogowego w Kodeksie Drogowym.

W przypadku wyznaczenia szlaków komunikacji turystycznej należy poddać analizie potrzebę budowy oddzielnych ścieżek. Decydującym czynnikiem powinno być natężenie

ruchu na drogach i łączące się z tym utrudnienia i niebezpieczeństwa dla ruchu rowerowego.

W ramach planowanych inwestycji przewiduje się **budowę ścieżki rowerowej Świerczyn-Topółka-Orle-Wyrobki** wzdłuż drogi powiatowej Lubraniec-Orle i drogi powiatowej Świerczyn-Sadłóg, długości ca 8 km. Planowana ścieżka dochodzić będzie do wsi Stawiska na terenie Gminy Piotrków Kuj.

6.4. Elementy zaplecza technicznego motoryzacji

Stacje paliw

Na terenie gminy Topółka funkcjonują dwie Stacje Paliw świadczące sprzedaż typowego asortymentu paliw płynnych. Jedna z nich zlokalizowana jest we wsi Topółka przy drodze powiatowej Nr 46769(Pamiątka - gr. woj. - Topółka - Lubraniec), jest obiektem o przeciętnym standardzie wyposażenia i obsługi. Druga znajduje się we wsi Czamaninek po wschodniej stronie drogi powiatowej Nr 46752 (Samszyce -Izbica Kujawska) w bezpośrednim sąsiedztwie jej skrzyżowania z drogą gminną Nr 4639021 (Czamaninek - Sarnowo).

Stacje obsługi pojazdów

Na terenie gmina Topółka występują pojedyncze warsztaty napraw samochodów, świadczące usługi w zakresie napraw silników, blacharstwa samochodowego i lakiernictwa. Występuje zróżnicowanie wyposażenia zakładów w sprzęt techniczny. Brak zakładu świadczącego usługi w zakresie diagnostyki pojazdów, najbliższe zakłady tego typu znajdują się w Radziejowie, Lubrańcu i Izbicy Kujawskiej.

Zespoły parkingowe

Na terenie gminy nie występują zespoły parkingowe dla dużej liczby pojazdów. Mniejsze zespoły parkingowe zlokalizowane są głównie przed obiektami użyteczności publicznej jak urzędy, szkoły, kościoły, cmentarze, obiekty turystyczne i pawilony handlowe.

Garaże

Brak szczegółowych danych odnośnie ilości garaży na terenie gminy. Oprócz pojedynczych obiektów zrealizowanych na działkach przez osoby prywatne nie występują garaże zgrupowane w zespoły.

6.5. System transportu

Komunikacja zbiorowa

Środkami komunikacji zbiorowej na terenie gminy Topółka jest komunikacja autobusowa zorganizowana przez Państwową Komunikację Samochodową.

Linie autobusowe obsługujące teren gminy zbiegają się we wsi gminnej Topółka, gdzie zlokalizowany jest przystanek autobusowy. Również w poszczególnych wsiach na trasie kursowania autobusów zlokalizowane są przystanki autobusowe.

Transport towarowy

Na terenie gminy transport towarów odbywa się głównie przy użyciu pojazdów samochodowych. Transport towarowy po drogach kołowych odbywa się przy użyciu prywatnego sprzętu przewozowego. Występują nieliczni przewoźnicy świadczący usługi transportowe, posiadający zakłady przewozowe wyposażone w zróżnicowany pod względem tonażu transport samochodowy.

Rodzaj przewozów towarowych to głównie płody rolne, materiały budowlane, wyroby oraz środki służące do produkcji rolno-towarowej. Posiadacze środków transportowych świadczą usługi przewozowe zgłaszającym te potrzeby osobom fizycznym z terenu gminy.

7. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej

Infrastruktura techniczna ma duże znaczenie: stanowi element trwałego zagospodarowania, czynnik przyciągający kapitał i nowe inwestycje na teren gminy oraz wyznacza poziom i standard życia ludności.

Systemy infrastruktury mają charakter usługowy w stosunku do działalności gospodarczej i społecznej oraz ludności przy znacznej liczbie zróżnicowanych i niekoniecznie powiązanych funkcjonalnie odbiorców usług. Systemy sieciowe infrastruktury technicznej, rządzone prawami funkcjonalności i niezawodności układów, stwarzają warunki dla właściwej działalności gospodarczej i społecznej człowieka.

Wszystkie sieci infrastruktury powinny tworzyć jeden zintegrowany system obsługi określonego systemu przestrzennego. Nie może być tak, że każdy rodzaj infrastruktury technicznej jest projektowany odrębnie w dużym stopniu niezależnie od współdziałającego z nim elementu tej infrastruktury.

Brak podstawowych mediów może zniechęcać do podejmowania działalności gospodarczej na danym terenie, rozbudowa infrastruktury lokalnej ma dwojaki cel: zmniejszenie kosztów, jakie ponosi inwestor lokalizujący swą działalność na danym terenie, poprawę warunków życia, co może stać się ważnym czynnikiem przyciągającym nowe inwestycje.

7.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Istotne znaczenie dla rozwoju infrastruktury technicznej ma współpraca i rozwiązywanie problemów wykraczających poza lokalne możliwości wspólnie z gminami ościennymi.

- Obszar zasilany jest w energię elektryczną z dwóch głównych punktów zasilania (GPZ 110/15 kV) zlokalizowanych na terenie sąsiednich gmin:
 - GPZ 110/15 kV Lubraniec o mocy zainstalowanej 14 MW,
 - GPZ 110/15 kV Piotrków Kujawski o mocy zainstalowanej 28 MW
 Optymalny obszar Głównych Punktów Zasilania pokrywa teren całego obszaru gminy.
- Odpady stałe wytworzone przez mieszkańców, jak również odpady wytworzone przez turystów, wywożone są na składowisko odpadów komunalnych w Wandynowie (gm. Bytów). Jest to składowisko wspólne dla gminy Topólka i Bytów.
- Istnieje możliwość gazyfikacji gminy od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 Włocławek-Odolanów poprzez budowę gazociągu regionalnego DN 100 oraz stacji wysokiego ciśnienia.
- Pojedyncze gospodarstwa w sołectwach Czamanin i Sadłówek zaopatrywane są w wodę z wodociągów z gmin: Izbica Kujawska i Bytów.

7.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodna

Gmina Topólka zwodociągowana jest w 100%, wszystkie sołectwa posiadają sieć wodociągową. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z ujęć w Paniewie i Orlu. Ujęcia te pokrywają zapotrzebowanie mieszkańców gminy w wodę w 100%. W ciągu ostatnich czterech lat wybudowano ok. 50 km wodociągów. Problemem jest jednak niski odsetek gospodarstw korzystających z wodociągu wynoszący ok. 66,4%, co lokuje gminę Topólka na jednym z ostatnich miejsc w województwie.

Sieć wodociągowa wg danych 31.12.2009r. (Bank Danych Regionalnych):

- istniejąca sieć – 193,2 km;
- istniejące połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 1045 szt.;
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej – 3275.

Gospodarka ściekowa

Obecnie na terenie gminy nie ma miejscowości wyposażonych w zbiorową kanalizację sanitarną. Poszczególne posesje rozwiązały problem odprowadzania ścieków na własnych działkach, wpuszczając je w grunt lub gromadząc w zbiornikach bezodpływowych. W gminie funkcjonuje 116 przydomowych oczyszczalni ścieków opartych na drenażu rozsączającym.

W miejscowości Topólka istnieje 0,5 km kanalizacji deszczowej będącej w złym stanie technicznym, wymagającej przebudowy.

Gmina posiada dokumentację projektową wraz z pozwoleniem na budowę dla inwestycji „budowa biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 450 m³/dobę w miejscowości Dębianki z budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowościach Topólka, Dębianki, Czamaninek i Borek oraz przebudową odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Topólka. Jest to I etap kanalizacji gminy w ramach którego:

- ochroną objęta będzie zlewnia rzeki Zgłowiączki na długości ca 4,0 km zabudowy bezpośredniej;
- inwestycją objęte zostanie bezpośrednio ca 870 osób, w tym 466 osoby w miejscowości Topólka, 282 w Czamaninku, 102 osoby w Borku oraz 20 w Dębiankach;
- inwestycją zostanie objęte pośrednio ca 1400 osób zamieszkujących na stałe w Gminie Topólka oraz ca 1500 osób przebywających sezonowo (na obszarach rekreacyjnych w miejscowościach Głuszynek, Kamieńczyk, Miłachówek, Orle i Rybiny) – poprzez system transportu wozami asenizacyjnymi.

II etap obejmować będzie budowę kanalizacji sanitarnej w zachodniej części gminy Topólka (głównie tereny rekreacyjne nad jeziorem Głuszyńskim, z doprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Dębiankach wraz z uzbrojeniem i uruchomieniem drugiego reaktora SBR na oczyszczalni w Dębiankach.

Mieszkańców terenów, które nie są objęte programem kanalizacji sanitarnej, gmina wspomaga poprzez dotowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

W dniu 26 października 2009r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXXIX/964/09 wyznaczył aglomerację Topólka (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego 112/2009 poz. 4644). Obejmuje ona 18 miejscowości: Topólka, Czamaninek, Dębianki, Czamanin Kolonia, Wola Jurkowa, Kolonia Świerczyn, Głuszynek, Znaniewo, Miłachówek, Orle i Żabieniec. Aglomeracja zamieszczona jest w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program ten umożliwi w przyszłości pozyskiwanie środków na realizację zadań związanych z budową nowych oraz modernizacją istniejących systemów kanalizacyjnych.

7.3. Gospodarka ciepła

Zaopatrzenie gminy w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach zakładowych. Są to w przeważającej części kotłownie opalane węglem i ogrzewające zakłady produkcyjne, urzędy, szkoły, budynki mieszkalne. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale są bardzo uciążliwe ze względu na bezpośredniość oddziaływania.

Coraz częściej na terenie gminy paliwem stosowanym do wytwarzania ciepła jest olej opałowy. Kotłownie olejowe posiada Szkoła Podstawowa w Czamaninie i hala sportowa w Gimnazjum w Topólcie. W Szkole Podstawowej w Paniewie funkcjonuje ogrzewa-

nie elektryczne. Należy modernizować urządzenia grzewcze poprzez instalowanie paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń (ogrzewanie gazowe, olejowe, elektryczne).

7.4. Telekomunikacja

Gmina Topólka obsługiwana jest przez automatyczną centralę telefoniczną.

W gminie, tak jak w całej Polsce, coraz bardziej rozpowszechnia się telefonia komórkowa. Obecnie obszar Gminy pozostaje w zasięgu stacji telefonii komórkowej sieci Orange, Era GSM oraz Plus GSM, gdzie stacje bazowe telefonii komórkowej znajdują się w miejscowościach Rybiny (ERA GSM) oraz Dębiankach (PLUS GSM).

Ogólny dostęp do internetu umożliwia kawiarenka internetowa działająca w Gminnym Ośrodku Kultury w Topólce. Ponadto na terenie gminy funkcjonują firmy oferujące dostęp do internetu drogą radiową.

7.5. Zaopatrzenie w gaz

W gminie rozwinięta jest gośpodarka gazem bezprzewodowym, który używany jest w gospodarstwach domowych.

Przez teren gminy nie przebiega żaden gazociąg wysokiego ciśnienia, od którego gmina mogłaby być zgazyfikowana. Istnieje możliwość gazyfikacji gminy od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 Włocławek-Odolanów poprzez budowę gazociągu regionalnego oraz stacji redukcyjno-pomiarowej wysokiego ciśnienia ale jest ona uzależniona od ekonomicznej efektywności inwestycji.

Gazyfikacja gminy pozwoliłaby na zastosowanie gazu do celów technologicznych jak również jako czynnika grzewczego, co umożliwiłoby wyeliminowanie zanieczyszczeń do atmosfery.

7.6. Gospodarka odpadami

Wspólnie dla gmin Bytoń i Topólka wykonane zostało grupowe składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Wandynowo gm. Bytoń. Składowisko zajmuje powierzchnię ok. 3,1 ha. Bezpośrednie otoczenie składowiska stanowi obszar kompleksów leśnych otaczających je z trzech stron, jedynie od strony północnej do składowiska przylegają grunty orne. Okres eksploatacji przewidziano na 15 lat.

Lokalizacja każdego składowiska wiąże się z zajęciem pewnej ziemi i stwarza zagrożenie środowiska. Jednakże zagrożenia te i uciążliwości związane z eksploatacją składowisk zależą głównie od technologii składowania i eksploatacji oraz zastosowanych zabezpieczeń technicznych.

Bardzo ważną rolę mają tu do spełnienia organy samorządu terytorialnego, które w imię właściwie pojętego interesu całego społeczeństwa powinny aktywnie włączyć się w działania służb ochrony środowiska i coraz lepiej wykonywać nałożone na nie zadania w zakresie nadzorowania gospodarki odpadami na swoim terenie.

Należy ustawicznie dążyć do uporządkowania gospodarki odpadami poprzez zorganizowany wywóz odpadów na komunalne składowisko. Z przeprowadzonych analiz wynika, że gmina prowadzi odpowiednie systemowe działania organizacyjne w tym zakresie. Odpady komunalne są odbierane w miejscach ich wytwarzania przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa i wywożone na składowisko – co zdecydowanie korzystnie wpłynęło na zmniejszenie zagrożenia środowiska. W Gminie rozwija się też system segregacji odpadów, który obejmuje: szkło, papier i tekturę, tworzywa sztuczne i puszki aluminiowe. W przyszłości następować będzie niewielki wzrost ilości odpadów na terenie gminy – przy czym zmniejszy się ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, zwiększy natomiast ilość odpadów azbestu.

7.7. Gospodarka energetyczna

Gmina Topólka zasilana jest w energię elektryczną z głównych punktów zasilania (GPZ 110/15 kV) zlokalizowanych na terenie gmin sąsiednich:

- GPZ 110/15 kV Lubraniec o mocy zainstalowanej 14 MW
- GPZ 110/15 W Piotrków Kujawski o mocy zainstalowanej 28 MW

Obecna sieć zasilająca i rozdzielcza średniego napięcia pracuje na napięciach 15 kV i nie przewiduje się zmiany napięcia. Pod względem konfiguracji stanowi układ linii magistralnych z możliwością drugostronnego zasilania. Charakter linii - napowietrzne. Sieć rozdzielczą 15 kV stanowią odchodzące promieniowo od linii magistralnych jako odgałęzienia linie napowietrzne AFL - 35, 25 mm² od stacji transformatorowych 15/0,4 kV napowietrznych, słupowych. Obecnie wszystkie stacje są zasilane jednostronnie. Stan techniczny sieci rozdzielczej w swojej masie jest zróżnicowany.

Obecny stan sieci oraz istniejący zapas mocy stwarzają niezawodność dostaw energii elektrycznej, niemniej konieczna jest rozbudowa i modernizacja sieci rozdzielczej 15 kV związana z rozwojem gminy, w tym budowa odpowiedniej ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV, głównie napowietrznych oraz modernizacja starych linii energetycznych. Działania te są sukcesywnie prowadzone na warunkach określanych każdorazowo przez właściwego gestora sieci, dynamiczny rozwój obserwuje się zwłaszcza na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Głuszyńskim.

W ostatnim czasie popularną formą uzyskiwania energii stały się generatory energii wiatrowej. Tego rodzaju inwestycje najczęściej realizują inwestorzy prywatni. Istniejące generatory funkcjonują m.in. w miejscowościach: Głuszynek (4 szt.), Torzewo (2 szt.) oraz Orle (2 szt.). Łączna moc zainstalowanych w gminie Topólka elektrowni wiatrowych wy-

nosi 1,8 MW. Wokół elektrowni obowiązują strefy ograniczonego użytkowania wyznaczone w wydanych w procesie inwestycyjnym decyzjach administracyjnych.

8. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

8.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy Prawo Wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r. nr 32 poz.159) ochrona przed powodzią jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej. Prowadzi się ją z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Obowiązek sporządzenia map spoczywa na Prezesie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym przygotowane zostaną przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej w terminie do 22 grudnia 2015r. Zgodnie z art. 14 cytowanej ustawy do dnia sporządzenia map zagrożenia powodziowego ważność zachowują studia dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Ustawa Prawo Wodne definiuje:

- 1) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi - rozumie się przez to określone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi;
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią - rozumie się przez to:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
 - c) obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 18, stanowiące działki ewidencyjne,
 - d) pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;

W części kartograficznej opracowania „*Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I, Uzupełnienie do Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi-Etap I, Województwo kujawsko-pomorskie, powiat radziejowski, gmina Topółka rzeka Zgłowiączka*” wykonanego przez MGGP S.A. w Tarnowie, wrzesień 2006r. na terenie gminy Topółka wskazano zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie

1% (wody o prawdopodobieństwie wystąpienia co najmniej raz na sto lat), pokrywający się z linią zasięgu wielkiej wody o prawdopodobieństwie 0,5% (wody o prawdopodobieństwie wystąpienia co najmniej raz na dwieście lat). Obszary te zostały oznaczone na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka, jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Występują one wzdłuż brzegów Jeziora Głuszyńskiego, wokół Jeziora Chalińskiego (Głębokiego) oraz obejmują dolinę rzeki Zgłowiączki na całym jej przebiegu przez gminę Topólka.

W „*Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej...*” wyznaczono również tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym, które powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat. Jest to teren położony na lewym brzegu rzeki Zgłowiączki w km. od 46+384 do 47+861. Został on oznaczony na rysunku Studium zgodnie z ww opracowaniem.

Na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi narażone są również tereny położone w dolinie rzeki Noteć. Zostały one w sposób orientacyjny naniesione na rysunku Studium z uwagi na brak specjalistycznego opracowania RZGW Poznań.

8.2. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych – obszary osuwania się mas ziemnych

W rejestrze prowadzonym przez Starostę Powiatu Radziejowskiego nie występują obszary osuwania się mas ziemnych na terenie gminy Topólka. W Studium wskazano natomiast obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych z przyczyn związanych z rzeźbą terenu (dość duże spadki – skarpy o spadkach powyżej 10% i tereny o spadkach powyżej 8% oraz krawędzie), bądź położeniem na terenach przybrzeżnych. Ich powstanie wiąże się również z naturalnymi procesami erozji wodnej i wietrznej oraz niekorzystnym sposobem zagospodarowania terenu.

8.3. Instytucje, jednostki ratownictwa i szybkiego reagowania

Zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałaniem zagrożeniom zajmują się następujące instytucje, jednostki ratownicze i szybkiego reagowania:

- Ochotnicze Straże Pożarne w miejscowościach: Topólka, Orle, Paniewo, Kamieniec, Kozjaty i Torzewo;
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Topólce;
- Posterunek Policji w Topólce.

8.4. Ochrona przeciwpowodziowa oraz przeciwdziałanie żywiołom

Na terenie gminy Topólka nie wystąpiły dotychczas skutki działań żywiołów jak powódzie, wiatry, intensywne opady atmosferyczne, pożary lub osunięcia ziemi, które wymusiłyby konieczność odbudowy, remontów lub rozbiórek obiektów budowlanych

zniszczonych lub uszkodzonych w ich wyniku zgodnie z **Ustawą z dnia 11 sierpnia 2001r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych w wyniku działania żywiołu** (Dz. U. Nr 84 z 2001r., poz. 906) zmienioną **Ustawą z dnia 6 sierpnia 2010r. o zmianie ustawy j.w.** (Dz. U. Nr 149 z 2010r., poz. 996).

Gmina Topólka oraz miejscowości z terenu gminy nie znalazły się w wykazach gmin poszkodowanych w wyniku działania powodzi, wiatru, intensywnych opadów atmosferycznych, pożarów lub osunięć ziemi, które miały miejsce w latach 2007-2010, określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów wydanych na podstawie przepisów w/w ustawy.

8.5. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie gminy Topólka nie są zlokalizowane zakłady o dużym stopniu ryzyka wystąpienia poważnych awarii ani zakłady o zwiększonym stopniu ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

9. Uwarunkowania zewnętrzne

Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wójt gminy sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina takim opracowaniem dysponuje.

9.1. Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Realizacja celu głównego zagospodarowania przestrzennego województwa – „Budowa konkurencyjnych struktur funkcjonalno-przestrzennych” wymaga przyjęcia następujących zasad naczelnych zagospodarowania przestrzennego:

- zrównoważonego rozwoju tj. rozwoju, który znamionuje poszanowanie zasobów, harmonizowanie ekonomicznych, społecznych i ekologicznych celów rozwoju w sposób nie naruszający możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń,
- wielofunkcyjności rozwoju struktur przestrzennych,
- ładu przestrzennego wyrażającego harmonię, porządek, właściwe proporcje i równowagę w środowisku człowieka.

Zróżnicowana problematyka zagospodarowania przestrzennego województwa wymaga stosowania również szczególnych zasad zagospodarowania. Określono je w następujących zakresach:

- ochrony i kształtowania struktur środowiska przyrodniczego,

- zachowania dziedzictwa kulturowego,
- kształtowania regionalnego układu osadniczego,
- zagospodarowania związanego z rozwojem gospodarczym, w szczególności dla działalności przemysłowych, w sferze rolnictwa i sferze turystyki,
- rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej.

W koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa wyodrębniono cztery zróżnicowane strefy polityki przestrzennej:

- I. Centralna – obejmująca tereny w dolinach Wisły i środkowej Noteci wraz z bezpośrednim otoczeniem,
- II. Północna – obejmująca obszary położone na północ od doliny dolnej Wisły i Noteci,
- III. Wschodnia – obejmująca obszary położone na wschód od jednostki centralnej,
- IV. Południowa – obejmująca obszary leżące na południe od jednostki centralnej w obszarze której leży gmina Topólka

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa określone zostały w układzie trzech sfer:

- sieci osadniczej,
- środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- komunikacji i infrastruktury technicznej

z których wynikają kierunki zagospodarowania dla jednostek szczebla powiatowego i gminnego. Dla gminy Topólka Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego w poszczególnych sferach ustala:

Kierunki rozwoju sieci osadniczej

Podstawowe kierunki działań związane z rozwojem i kształtowaniem sieci osadniczej gminy zakładają wzmocnienie jej zasobów a przez to podniesienie jakości życia mieszkańców, wykorzystanie walorów turystycznych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego.

W hierarchii sieci osadniczej województwa ustalono, że wieś Topólka jest wiejską siedzibą gminy.

Plan zagospodarowania województwa ustala dla ośrodków wiejskich siedzib gmin zapewnienie obsługi mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza w zakresie edukacji (na poziomie podstawowym, gimnazjalnym), służby zdrowia (podstawowej opieki zdrowotnej), pomocy społecznej, obsługi rolnictwa oraz tworzenie podstaw dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich gminy.

Wysoka jakość życia mieszkańców gminy zapisana w Strategii rozwoju województwa jako cel nadrzędny jego rozwoju jest związana z zapewnieniem wysokich standardów obsługi mieszkańców.

Osiągnięć się je poprzez działania ukierunkowane na:

- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców poprzez rozwój różnych form kształcenia ustawicznego,
- wzrost aktywności społecznej i sportowej mieszkańców poprzez rozbudowę i poprawę standardu istniejącej bazy sportowo – rekreacyjnej, zwłaszcza realizację hal sportowo-widowiskowych, rozwój lokalnej infrastruktury w każdej z gmin (m.in. parki, boiska, baseny lub kąpieliska, pełnowymiarowe sale gimnastyczne przy szkołach).

Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Ogół tych działań nie będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców a przez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej przyspieszy rozwój aktywności związane z obsługą ruchu turystycznego poprzez pełne wykorzystanie rejonu turystycznego Głuszyńsko-Modzerowskiego.

Dla ochrony zasobów i walorów przyrodniczych i krajobrazowych niezbędne jest gospodarowanie z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, co pozwoli na prawidłowe funkcjonowanie systemów przyrodniczych poprzez: ukształtowanie spójnego systemu obszarów chronionego krajobrazu i zachowania terenów korytarzy ekologicznych stanowiących łączniki między obszarami chronionymi doliny Zgłowiączki.

Dla zachowania dziedzictwa kulturowego dla potrzeb przyszłych pokoleń jest kontynuowanie działań w zakresie ochrony walorów krajobrazu kulturowego.

Dla podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności rejonu konieczne jest podjęcie działań prowadzących do zachowania i pełnego wykorzystania walorów turystycznych środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dla podniesienia konkurencyjności i aktywizacji gospodarczej rejonu konieczne jest podjęcie działań prowadzących do ochrony i wykorzystania zasobów przyrodniczych oraz prawidłowego zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

Kierunkiem działań planistycznych w zakresie komunikacji jest poprawa powiązań podnoszących atrakcyjność regionu. Rozwój systemów gazowniczych i wodno-ściekowych wpłynie na podniesienie jakości życia mieszkańców oraz poprawę czystości powietrza atmosferycznego i wód. Rozbudowa systemów energetycznych zapewni bezpieczeństwo energetyczne województwa jak również zagwarantuje odbiorcom dostawę energii elektrycznej zgodnie z wymogami, standardami i normami ogólnokrajowymi.

Komunikacja

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęto funkcjonalny podział układu drogowego na nadrzędny i podstawowy. Dla dróg układu nadrzędnego i podstawowego najważniejszymi kierunkami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sprawnych połączeń zewnętrznych województwa jak i wewnętrznych tj. ośrodków powiatowych ze stolicami województwa i między sobą jest przebudowa dróg powiatowych i gminnych znaczenia regionalnego zapewniających dobrą dostępność do siedzib urzędów powiatowych i gminnych.

Gospodarka wodno-ściekowa

Najważniejsze kierunki działań obejmują uporządkowanie gospodarki ściekowej w obszarze gmin wiejskich poprzez budowę oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych dla miejscowości o zwartej zabudowie i realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej.

Gospodarka odpadowa

Najważniejsze kierunki działań obejmują uporządkowanie gospodarki odpadowej poprzez budowę całościowego systemu gospodarki, którego podstawą będzie Plan gospodarki odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Energetyka

Plan Rozwoju Polskich Sieci Elektroenergetycznych na lata 2000-2015 nie przewidyje na terenie gminy budowy linii wysokiego napięcia.

Gazyfikacja

Gazyfikacja miast i gmin prowadzona jest na podstawie opracowanych „konceptji programowych gazyfikacji” byłych województw (konceptje nieaktualne). Założenia rozwojowe określono jako poszczególne etapy bez podania horyzontów czasowych, gdyż realizacja zamierzeń inwestycyjnych uzależniona jest od:

- ekonomicznej efektywności inwestycji gazociągowych,
- pozyskania odbiorców strategicznych o dużym poborze gazu,
- zmiany paliwa grzewczego ze stałego na gazowy w kotłowniach osiedlowych i przemysłowych w ramach ochrony środowiska,
- zainteresowanie gazyfikacją samorządów mieszkańców miast i gmin oraz ich przygotowanie do odbioru gazu,
- posiadaniem środków finansowych przeznaczonych na realizację gazociągów wysokopiętnych i stacji redukcyjno-pomiarowych wysokiego ciśnienia.

9.2. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju turystyki województwa kujawsko-pomorskiego

Ze Strategii rozwoju turystyki województwa kujawsko-pomorskiego, w odniesieniu do rejonu głużyńsko-modzereckiego o wysokich walorach dla rozwoju turystyki i rekreacji z uwagi na jego atrakcyjność. Rejon predysponowany do rekreacji o charakterze wypoczynku indywidualnego, pobytowego a także agroturystyki. Ruch turystyczny w gminie powinien przybrać charakter funkcji turystycznej.

9.3. Uwarunkowania wynikające z ustaw odrębnych

Uwarunkowania wynikające z ustaw odrębnych, w tym m.in. ustawy o ochronie przyrody oraz prawo geologiczne i górnicze, przedstawiono w pkt. 4.4. „Tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych”.

9.4. Uwarunkowania w zakresie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie gminy Topólka nie występują zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu krajowym, jak również nie występują zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim.

Istotne znaczenie dla rozwoju gminy ma rozwiązywanie wspólnie z gminami sąsiednimi problemów przestrzennych wykraczających poza lokalne możliwości. Gmina Topólka graniczy:

- od północy z gminą Osiećcino,
- od wschodu z gminą Lubraniec,

- od południa z gminą Izbica Kujawska oraz gminami położonymi w województwie wielkopolskim: Wierzbinek i Babiak,
- od zachodu zaś z gminami: Piotrków Kujawski i Bytoń

Zadania łączące i jednoczące pracę samorządów dla potrzeb wzrostu rozwoju społeczno – gospodarczego to:

Gmina Osiećiny (powiat radziejowski)

- zgodnie z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego 2010, tworzenie Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Machnacz – Służewo” obsługującego gminy powiatu włocławskiego, aleksandrowskiego i radziejowskiego,
- współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Powiatu Radziejowskiego” w celu pobudzenia mieszkańców obszarów wiejskich do różnych inicjatyw publicznych zmierzających do rozwoju powiatu radziejowskiego,
- współpraca w ramach porozumienia na Rzecz Rozwoju Zasobów Ludzkich Powiatu Radziejowskiego.
- współpraca w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz remontów dróg, w tym dróg będących częścią tworzonej trasy turystycznej historyczno-przyrodniczej biegnącej od Włocławka przez Wieniec, Brześć Kuj, Lubraniec, Sarnowo, Czamaninek, Chalno do Orla gm. Topólka. Trasa ta została ujęta w strategii rozwoju turystyki dla gmin Lubraniec, Brześć Kuj., Boniewo, Osiećiny i Topólka, opracowywanej we współpracy z holenderskimi gminami Winsum i Bedum oraz niemiecką gminą Peitz.

Gmina Bytoń (powiat radziejowski)

- współpraca w ramach porozumienia dotyczącego współdziałania w zakresie infrastruktury technicznej, w szczególności związanych z wodociągowaniem, siecią kanalizacyjno-ściekową, drogownictwem na terenach wokół jeziora Głuszyńskiego,
- współpraca w zakresie korzystania ze składowiska odpadów w Wandynowie

Gmina Radziejów (powiat radziejowski)

- zgodnie z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego 2010, tworzenie Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Machnacz – Służewo” obsługującego gminy powiatu włocławskiego, aleksandrowskiego i radziejowskiego,
- współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Powiatu Radziejowskiego” w celu pobudzenia mieszkańców obszarów wiejskich do różnych inicjatyw publicznych zmierzających do rozwoju powiatu radziejowskiego,
- współpraca w ramach porozumienia na Rzecz Rozwoju Zasobów Ludzkich Powiatu Radziejowskiego,

Gmina Lubraniec (powiat włocławski)

- zgodnie z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego 2010, tworzenie Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Machnacz – Służewo” obsługującego gminy powiatu włocławskiego, aleksandrowskiego i radziejowskiego,
- współpraca w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz remontów dróg, w tym dróg będących częścią tworzonej trasy turystycznej historyczno-przyrodniczej biegnącej od Włocławka przez Wieniec, Brześć Kuj, Lubraniec, Sarnowo, Czamaninek, Chalno do Orla gm. Topółka. Trasa ta została ujęta w strategii rozwoju turystyki dla gmin Lubraniec, Brześć Kuj., Boniewo, Osiężyny i Topółka, opracowywanej we współpracy z holenderskimi gminami Winsum i Bedum oraz niemiecką gminą Peitz.

Gmina Piotrków Kujawski (powiat radziejowski)

- współpraca w ramach porozumienia dotyczącego współdziałania w zakresie infrastruktury technicznej, w szczególności związanych z wodociągowaniem, siecią kanalizacyjno-ściekową, drogownictwem na terenach wokół jeziora Głuszyńskiego w latach 2007-2013.

Gmina Izbica Kujawska (powiat włocławski)

- współpraca w zakresie rezerwowych źródeł zaopatrzenia w wodę.

Gmina Babiak (województwo wielkopolskie)

- współpraca w ramach umowy partnerskiej w celu realizacji zadania inwestycyjnego pn. „przebudowa drogi gminnej Sierakowy-Mchówek w ramach Narodowego programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”.

10. Cele, potrzeby i możliwości rozwoju gminy

10.1. Cele wynikające ze Strategii rozwoju gminy Topółka

Gmina posiada dokument p.n. „Strategia Rozwoju Gminy Topółka 2002-2017r.” – przyjęty Uchwałą Nr XXVII/179/02 Rady Gminy Topółka z dnia 30.09.2002r.

Główne cele rozwoju wynikające z powyższego dokumentu to:

- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez:
 - podniesienie poziomu wykształcenia, zmniejszenie stopy bezrobocia, poprawę funkcjonowania usług w zakresie infrastruktury społecznej, podniesienie bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie powstawaniu patologii społecznych, podniesienie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.
- Optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych i turystycznych gminy poprzez:
 - tworzenie gospodarstw agroturystycznych, rozwój bazy i zagospodarowanie w infrastrukturę turystyczną terenów rekreacyjnych, poprawę stanu czystości jezior, uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zagospodarowanych turystycz-

nie, a także wykorzystywanych dla celów rekreacji i wypoczynku, uzbrojenie terenów rekreacyjnych pod przyszły rozwój budownictwa lotniskowego.

- Podniesienie efektywności gospodarki rolnej poprzez:
 - restrukturyzację i modernizację gospodarstw rolnych o profilu produkcji towarowej i specjalistycznej, podniesienie konkurencyjności produkcji rolnej, rozwój i unowocześnienie produkcji zdrowej żywności, rozwój lokalnego przetwórstwa rolno – spożywczego i rynku hurtowego, uregulowanie stosunków wodnych w celu podniesienia jakości pierwotnej produkcji roślinnej, uporządkowanie gospodarki ściekowej obszarów wiejskich.

10.2. Potrzeby wynikające ze zgłoszonych wniosków

Wnioski do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” składane są w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia ogłoszenia o podjęciu przez Radę Gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium.

Do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topółka zostało złożonych 30 wniosków, z czego 26 w ustawowym terminie.

Złożone wnioski dotyczyły zmiany przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele turystyczne, zakazu budowy obiektów budowlanych służących produkcji rolniczej w postaci hodowli zwierząt w liczbie powyżej 70 DJP, rozszerzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie.

10.3. Możliwości rozwoju gminy

Rozwój przestrzenny gminy zdeterminowany jest przez naturalne progi i bariery, z których najważniejsze to:

- obszary o dużych walorach przyrodniczych, pełniące główne korytarze ekologiczne gminy (Obszar Chronionego Krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie”, zespół jezior Chałińskich, jezioro Kamieniec, Znaniewo, dolina Sarnówki)
- obszary ekologiczne -kompleksy łąkowo-bagienne, stanowiące węzły ekologiczne (Dolina Zgłowiączki, Jezioro Kamieniec, Łąka Imielewska, Świerczyn, Torzewo, Świerczynek)
- gleby o dużych wartościach do produkcji rolnej, objęte bezwzględną ochroną prawną (klasy gleb I-IIIb) głównie w sołectwach: Paniewo, Świerczyn, Galonki, Sierakowy
- zwarte kompleksy leśne (Orle, Kamieńczyk)
- doliny rzek i cieków wodnych (dolina Zgłowiączki, dolina Sarnówki)

- obszary udokumentowanych złóż węgla brunatnego „Mąkoszyn-Grochowiska” oraz ustalony koncesją teren górniczy złoża węgla brunatnego i kopalin towarzyszących „Tomisławice”.

Poważnym ograniczeniem w kształtowaniu zabudowy, jej funkcji i wielkości są tereny erozyjne o dużym zróżnicowaniu orograficznym i dużych spadkach terenu oraz kompleksy gleby o dużych wartościach do produkcji rolnej, objęte ochroną prawną.

Podstawową funkcją gminy Topólka jest rolnictwo charakteryzujące się wysoką produkcją rolną zarówno o charakterze globalnym jak i towarowym.

Uzupełniającą funkcją gminy jest funkcja turystyczno-rekreacyjna. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe stwarzają wyjątkowe warunki do rozwoju turystyki pobytowej i wypoczynkowej oraz agroturystyki.

Tabela 10 Analiza wniosków dotyczących zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka
Ogłoszenie ukazało się w Gazecie Kujawskiej dnia 08.04.2008r. Wnioski należy składać w terminie 21 dni od daty ogłoszenia (termin do 05.05.2008r.)

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres	Treść wniosku	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy wniosek	Rozstrzygnięcie wójta w sprawie rozpatrzenia wniosku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1.	30.04.2008	Kopalnia Węgla Brunatnego „Konin” w Kleczewie S.A. ul. 600-lecia 9 62-540 Kleczew	Uwzględnienie udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Makoszyn-Grochowska”	m: Sierakowy i Kozjaty	Wniosek złożony w terminie, uwzględniony	
2.	30.04.2008	Osoba prywatna	Zmiana przeznaczenia z terenów turystyczno-usługowych na tereny budownictwa mieszkaniowego	dz. nr 98/2 w Głuszynku	Wniosek złożony w terminie, uwzględniony	
3.	30.04.2008	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura we Włocławku ul. Łęgska 42 87-800 Włocławek	wytyczne, zapisy które powinny być zawarte w studium, załącza wykaz stanowisk archeologicznych oraz wykaz zabytków	teren całej gminy	Wniosek złożony w terminie, uwzględniony	
4.	05.05.2008	ENERGA OPERATOR S.A. Oddział w Toruniu ul. Gen. Bema 128 87-100 Toruń	1. Uwzględnić uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia terenu w sieć elektroenergetyczną i dokonać jej adaptacji do projektowanego sposobu zagospodarowania terenu 2. Wyznaczenie pasa technicznego o szerokości 6,5 m wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych 15 kV 3. Załączyć mapę w skali 1:5000 z aktualnym przebiegiem istn. linii napowietrznych i stacji transformatorowych	teren całej gminy	Wniosek złożony w terminie, częściowo uwzględniony	Pas techniczny winien być wyznaczony w planie miejscowym a nie w studium. Studium opracowywane jest na mapie w skali 1:25000.
5.	05.05.2008	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu Pion Zasobów Wodnych ul. Grunwaldzka 21 60-783 Poznań	Zdefiniowanie i usankcjonowanie w Studium nieobwałowanych obszarów pozostających w strefie przepływu wód wielkich i uznawanych jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi	region wodny Warty	Wniosek złożony w terminie, uwzględniony	

6.	05.05.2008	Stowarzyszenie Zieloni Rzeczypospolitej Polskiej Zarząd Grupy Terenowej Sadióg 16 87-875 Topólka	1. zakaz budowy obiektów budowlanych służących produkcji rolniczej w postaci hodowli zwierząt w liczbie powyżej 70 D.J.P 2. Wprowadzenie zapisu o przeznaczeniu terenu pod osadnictwo rolnicze z możliwo- ścią przekształcenia pod przyszłą zabudowę rekreacyjno-turystyczną 3. Rozszerzenie obszaru chronionego J. Głuszyńskiego do granicy zlewni całkowitej J. Głuszyńskiego	teren całej gminy Topólka	Wniosek złożony w terminie, częściowo uwzględniony	O obsadzie DJP w gospodarstwach rol- nych rozstrzygają przepisy odrębne. Rozszerzenie granic obszaru krajobrazu chronionego leży w gestii wojewody.
7.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szcze- gółności Sadióg i sąsiednie miejsco- wości	j.w.	j.w.
8.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szcze- gółności Sadióg i sąsiednie miejsco- wości	j.w.	j.w.
9.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szcze- gółności Sadióg i sąsiednie miejsco- wości	j.w.	j.w.
10.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szcze- gółności Sadióg i sąsiednie miejsco- wości	j.w.	j.w.
11.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szcze- gółności Sadióg i sąsiednie miejsco- wości	j.w.	j.w.

12.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
13.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
14.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
15.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
16.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
17.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
18.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topółka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.

19.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
20.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
21.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
22.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka	j.w.	j.w.
23.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
24.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.
25.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka	j.w.	j.w.
26.	05.05.2008	Osoba prywatna	j.w.	teren całej gminy Topólka, w szczególności Sadłóg i sąsiednie miejscowości	j.w.	j.w.

III. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Kierunki rozwoju przestrzennego

1.1. Ogólne zasady polityki przestrzennej

Ustalenia zawarte w kolejnych rozdziałach niniejszego Studium określają kierunki działań, jakie należy podjąć w celu realizacji przyjętej polityki przestrzennej gminy. Nie przesądzają one jednak o granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Zadaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Jest ona pochodną celów rozwoju gminy przyjętych w uchwalonej Strategii, wniosków wynikających z istniejącego zagospodarowania oraz wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju.

Jako cel główny i wyznacznik dalej określonych podstawowych zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz polityk przestrzennych w odniesieniu do poszczególnych dziedzin życia gminy, przyjmuje się kształtowanie struktur przestrzennych podnoszących konkurencyjność i atrakcyjność gminy oraz jakość życia mieszkańców, przy zachowaniu równowagi pomiędzy aktywnością gospodarczo-społeczną a środowiskiem przyrodniczo-kulturowym.

Przyjmuje się podstawowe zasady kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej:

- wykorzystanie terenów wskazanych przez wnioskodawców oraz wynikających z zamierzeń gminy głównie na cele zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, produkcyjnej oraz rekreacyjno-wypoczynkowej z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- minimalizację konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do pełnego zabezpieczenia obsługi ludności w zakresie dostępu do sfery usług publicznych.

Przyjmuje się podstawowe zasady tworzenia warunków przestrzennych umożliwiających właściwe korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczo-kulturowego przy jednoczesnej jego ochronie:

- kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego;
- ochronę obiektów i obszarów o wysokich wartościach i utrzymanie równowagi ekologicznej;

- ochronę przed szkodliwym oddziaływaniem czynników wewnętrznych i zewnętrznych;
- dążenie do zapewnienia ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo i kulturowo z terenami leśnymi i rekreacyjno-wypoczynkowymi poprzez powiązania w formie korytarzy ekologicznych, dolesienia czy utrzymanie kompleksów łąkowo-bagiennych.

Przyjmuje się podstawowe zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do systemów komunikacyjnych:

- kształtowanie sprawnego systemu powiązań z zewnętrznym układem komunikacyjnym oraz wzajemnych powiązań układu wewnętrznego głównie poprzez modernizację istniejących dróg o znaczeniu gminnym i lokalnym;
- budowę ścieżek rowerowych zwłaszcza w terenach rekreacyjno-wypoczynkowych oraz wiążących gminę z gminami sąsiednimi.

Przyjmuje się podstawowe zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do systemów infrastruktury technicznej:

- kontynuację i dalszy rozwój stworzonego sprawnego gminnego systemu zaopatrzenia w wodę w oparciu o istniejące ujęcia wody wraz z modernizacją i rozbudową sieci wodociągowych – gwarantujących nieprzerwane dostawy wody dobrej jakości,
- docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej w oparciu o budowę biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków łącznie z planowaną budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- ochronę zlewni rzek: Zgłowiączki i Noteci oraz Jeziora Głuszyńskiego;
- poprawę ochrony przeciwpowodziowej poprzez wprowadzenie zakazów wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe,
- zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej terenów o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym i kulturowym;
- modernizację istniejących linii średniego napięcia z budową nowych stacji transformatorowych dostosowanych do potrzeb kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

1.2. Główne kierunki rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy poprzez realizację celów przyjętych w strategii rozwoju gminy i ogólnych zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej i polityki przestrzennej określonych w niniejszym Studium, nie wymaga szczególnych zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej. Obecne Studium utrzuca dominującą funkcję rolniczą gminy oraz towarzyszące funkcje: mieszkaniowo-usługową i

turystyczno-rekreacyjną, gdzie funkcja turystyczno-rekreacyjna posiada duże możliwości rozwoju w oparciu o wysokie walory zasobów przyrodniczo-krajobrazowych.

Głównym ośrodkiem rozwoju i obsługi ludności gminy jest i pozostanie sołectwo Topółka z miejscowością Topółka, natomiast lokalnymi ośrodkami rozwoju będą sołectwa Borek, Bielki, Wola Jurkowa, Czamaninek, Sierakowy, Sadłóg, Sadłużek, Miłachówek, Głuszynek, Znaniewo, Orle, Kamieniec, Kamieńczyk oraz Chalno.

Główne kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ustala się realizować poprzez pięć podstawowych stref polityki przestrzennej:

- **„A” – Strefa rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary o znacznym potencjale ludnościowym oraz możliwościach przestrzennych kształtowania form zabudowy mieszkaniowej, usługowej i mieszkaniowo-usługowej, w tym obszary:
 - A1 – Topółka – Borek**
 - A2 – Czamaninek**
 - A3 – Wola Jurkowa**
 - A4 – Sierakowy**
- **„B” – Strefa rozwoju funkcji turystyczno-usługowej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary o dużych wartościach turystyczno-krajobrazowych oraz możliwościach przestrzennych kształtowania zabudowy rekreacji indywidualnej i turystyczno-usługowej, położone w sąsiedztwie kompleksów jezior i lasów, w tym obszary:
 - B1 – Sadłóg – Sadłużek**
 - B2 – Miłachówek – Głuszynek – Znaniewo**
 - B3 – Chalno – Rybiny**
 - B4 – Orle**
 - B5 – Kamieniec – Kamieńczyk – Kozjaty**
- **„C” – Strefa rozwoju funkcji aktywności gospodarczej** – skupiająca istniejące oraz wyznaczająca projektowane obszary o znacznym potencjale gospodarczym lub ludzkim oraz możliwościach przestrzennych kształtowania różnorodnych form aktywności i działalności gospodarczej (produkcyjno – usługowej i magazynowo – składowej) oraz usługowej, w tym obszary:
 - C1 – Bielki**
 - C2 – Czamaninek**
- **„D” – Strefa utrzymania i rozwoju funkcji rolniczej** – skupiająca zasoby gleb o wysokiej przydatności bonitacyjnej z możliwością optymalnego wykorzystania ich zasobów produkcyjnych. Dopuszcza się wprowadzanie nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej jako naturalne uzupełnianie zabudowy już istniejącej głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
- **„E” – Strefa utrzymania i rozwoju funkcji leśnej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary leśne oraz obszary do zalesień i dolesień oparte o grunty niskiej przydatności dla produkcji rolnej, głównie klas V-VIRz.

Z niżej wymienionymi ograniczeniami dla stref A4 i B5.

W części stref **A4 Sierakowy** i **B5 Kamieniec – Kamieńczyk - Kozjaty**, położonych w granicach udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Mąkoszyn-Grochowska”, obowiązuje zakaz prowadzenia działalności mogącej uniemożliwić lub utrudnić w przyszłości prawidłową eksploatację złoża, tj.:

- obowiązują ustalenia dotyczące ochrony złoża zawarte w przepisach odrębnych;
- dopuszcza się prowadzenie wszelkich robót budowlanych w istniejącej zabudowie;
- w terenach o przeznaczeniu **MU** dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy (obiekty stałe i tymczasowe) pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu administracji geologicznej;
- w terenach o przeznaczeniu **UT** dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy (obiekty tymczasowe i stałe) pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu administracji geologicznej.

1.3. Kierunki inwestycyjne i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów oraz tereny wyłączone z zabudowy

1.3.1. Tereny inwestycyjne

Zdefiniowane poniżej tereny inwestycyjne określają bardziej szczegółowo predyspozycje wybranych obszarów do realizacji wybranych funkcji, w ramach opisanych powyżej głównych trzech stref polityki przestrzennej oraz poza nimi, gdzie delimitacja poszczególnych terenów nastąpiła w oparciu o przeprowadzone analizy możliwości kształtowania przestrzeni gminy dokonane na etapie uwarunkowań rozwoju.

1.3.1.1. Tereny inwestycyjne rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej **MU**

Określone w Studium obszary inwestycyjne rozwoju zabudowy mieszkaniowej wraz z usługami towarzyszącymi oraz usług zostały wyznaczone głównie w oparciu o tereny wskazane przez wnioskodawców oraz potrzeby wynikające z zamierzeń rozwojowych gminy.

Wymienione obszary wyznaczono głównie w miejscowościach: Topółka, Borek, Dębianki, Rybiny, Sierakowy – Emilianowo, Świerczyn, Paniewo, Czamanin, Czamaninek, Torzewo, Bielki.

1.3.1.2. Tereny inwestycyjne rozwoju rekreacji indywidualnej, usług turystyczno-rekreacyjnych **UT**

Podobnie jak obszary pod zabudowę mieszkaniowo-usługową obszary inwestycyjne rozwoju rekreacji indywidualnej, usług turystyczno-rekreacyjnych zostały wyznaczone

głównie w oparciu o tereny wskazane przez wnioskodawców oraz potrzeby wynikające z zamierzeń rozwojowych gminy.

Wymienione obszary wyznaczono głównie w miejscowościach: Sadłóg, Sadłużek, Torzewo, Chalno (nad Jeziorem Chalińskimi), Kamieniec, Kamieńczyk (nad Jeziorem Kamieniec), Miłachówek, Głuszynek, Orle, Rybiny (nad Jeziorem Głuszyńskim), Borek, Znaniewo (w sąsiedztwie Jeziora Głuszyńskiego).

1.3.1.3. Tereny inwestycyjne rozwoju aktywności gospodarczej PU

Tereny inwestycyjne rozwoju aktywności gospodarczej predysponowane są do różnorodnego rodzaju działalności i zabudowy produkcyjno-usługowej, składowo-magazynowej, z wyłączeniem lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz z zaleceniem wprowadzania zieleni izolacyjnej w terenach położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Wymienione obszary wyznaczono głównie w miejscowościach: Topólka, Czaminiek, Dębianki i Bielki.

1.3.1.4. Tereny inwestycyjne rozwoju zabudowy usługowej U

W gminie nie wyznacza się terenów przeznaczonych głównie pod zabudowę usługową uznając, że lokalizacja inwestycji w tym zakresie następować będzie głównie jako uzupełnienie funkcji mieszkaniowych i turystyczno-rekreacyjnych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i dostosowaniu do istniejących uwarunkowań przestrzennych i potrzeb społecznych. Jednocześnie utrzymuje się istniejącą zabudowę usługową oznaczoną kolorem czerwonym na mapie Studium – kierunki rozwoju – dopuszczając jej rozbudowę i przebudowę.

1.3.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Wskaźniki i parametry charakteryzujące zagospodarowanie terenów stanowią wytyczne do ustaleń szczegółowych przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian jak również pomocniczo w planowaniu zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz aktywności gospodarczej w procesach wydawania decyzji administracyjnych.

Podstawowe wskaźniki stosowane w celu określenia zagospodarowania i użytkowania stref i obszarów funkcjonalnych to:

1. W zakresie zagospodarowania i warunków zabudowy terenów:
 - wielkość powierzchni terenów (nowych działek budowlanych):
 - dla zabudowy mieszkaniowej wolnostojącej - min. 800m²
 - dla zabudowy rekreacji indywidualnej – min. 1000m²
2. intensywność zabudowy określona jako stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni terenu inwestycji:
 - dla zabudowy mieszkaniowej – maks. 60%;

- dla zabudowy rekreacji indywidualnej – maks. 30%
- 3. miejsca postojowe:
 - min. 1 miejsce postojowe na 20m² powierzchni użytkowej usług
 - min. 1 miejsce postojowe na 50m² powierzchni użytkowej produkcji oraz magazynów i składów,
- 4. wielkość powierzchni niezabudowanej – powierzchnia terenu biologicznie czynnego:
 - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – min. 25%
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – min. 40%
 - dla zabudowy w terenach aktywności gospodarczej – min. 20%
 - dla zabudowy rekreacji indywidualnej – min. 70%.

1.3.3. Tereny wyłączone z zabudowy

W skład terenów wyłączonych z zabudowy wchodzi:

- tereny lasów państwowych (dopuszcza się odstępstwa na podstawie planów miejscowych);
- obszary gruntów rolnych o wysokiej klasie bonitacyjnej, zadrzewień, łąk i pastwisk (dopuszcza się odstępstwa na podstawie planów miejscowych);
- tereny rolne – pozostające w dotychczasowym użytkowaniu (dopuszcza się odstępstwa na podstawie planów miejscowych);
- tereny szczególnego zagrożenia powodzią - dolina rzeki Zgłowiączki oraz tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi – dolina rzeki Noteci (dopuszcza się odstępstwa w uzgodnieniu z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej);
- tereny w pasie szerokości 100m od linii brzegowej jezior – strefie zakazów i ograniczeń dot. lokalizacji nowej zabudowy - położone w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie” - z odstępstwami określonymi w Uchwale nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 marca 2011r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 99 z 22.04.2011r., poz. 793) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – załącznik nr 24;
- tereny narażone na osuwanie się mas ziemnych – skarpy (tereny o spadkach powyżej 10%) - dopuszcza się odstępstwa na podstawie niniejszego studium i planów miejscowych,
- teren górniczy „Tomisławice” – dopuszcza się odstępstwa na podstawie niniejszego studium i planów miejscowych.

1.4. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, w tym wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

1.4.1. Tereny przeznaczone do przekształceń

Przekształcenie obszaru polega na:

- zmianie bądź uzupełnieniu istniejącego zagospodarowania,

- poprawie standardu architektonicznego istniejących obiektów,
- przystosowaniu terenu do nowych funkcji poprzez likwidację lub przebudowę istniejącego zagospodarowania.

W gminie Topólka nie występują tereny, które należy poddać przekształceniu.

1.4.2. Tereny przeznaczone do rehabilitacji

„Rewitalizacja lub rehabilitacja są zintegrowanymi, świadomie inicjowanym procesami przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych obszarach, przyczyniającymi się do poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju kultury, ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych, a także przywrócenia ładu przestrzennego”

Celem rewitalizacji jest zachowanie jednostek przestrzennych gminy o szczególnych walorach kulturowych, utrzymaniu ich podstawowego układu architektonicznego i urbanistycznego.

Na terenie gminy Topólka nie wyznacza się obszarów wymagających szczególnych działań rewitalizacyjnych lub rehabilitacyjnych. Wymienionym procesom może zostać poddany niemal każdy rodzaj zagospodarowania, w szczególności główne ośrodki administracyjno-społeczno-kulturalne jak miejscowość Topólka.

Procesy rewitalizacji lub rehabilitacji terenów zabudowy miejscowości Topólka mogą obejmować:

- a) działania techniczne – prace remontowe, modernizacja infrastruktury technicznej, przebudowy istniejącej zabudowy o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, konserwacja, zwiększenie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej itp.;
- b) działania społeczne i ekonomiczne mające na celu m.in. ożywienie środowisk lokalnych danego obszaru.

1.4.3. Tereny przeznaczone do rekultywacji

Rekultywacja gruntów to, wg ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

W gminie Topólka terenami wymagającymi rekultywacji będą obszary po zakończonej eksploatacji kruszywa naturalnego.

1.4.4. Tereny wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

Potrzeby przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości określa się w szczegółowych zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.5. Tereny zamknięte

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne przez tereny zamknięte rozumie się tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych. W wykonaniu delegacji zawartej w prawie geodezyjnym, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej decyzją nr 42 z dnia 28.12.2000 r, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej nr 7 poz. 49, ustalił granice terenów zamkniętych infrastruktury kolejowej.

Na terenie gminy Topólka nie występują tereny zamknięte zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa jak również nie występują tereny zamknięte infrastruktury kolejowej.

1.6. Obszary zagrożeń

Na terenie gminy Topólka brak udokumentowanych terenów występowania naturalnych zagrożeń geologicznych – terenów osuwania się mas ziemnych.

Na terenie gminy Topólka występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Występują one wzdłuż brzegów Jeziora Głuszyńskiego, wokół Jeziora Chalińskiego (Głębokiego) oraz obejmują dolinę rzeki Zgłowiączki na całym jej przebiegu przez gminę Topólka.

W studium wskazano obszary zagrożeń naturalnych wynikające z:

- ryzyka powodziowego – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat w dolinie rzeki Zgłowiączki (zasięg zalewu wodą o prawdopodobieństwie 1%) i obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w dolinie rzeki Noteci (orientacyjne ze względu na brak opracowania RZGW).
- zagrożeń geologicznych – obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych (skarpy – tereny o spadkach powyżej 10% oraz tereny o spadkach powyżej 8%).

1.6.1. Kierunki i zasady gospodarowania na obszarach ryzyka powodziowego

Wzdłuż brzegów Jeziora Głuszyńskiego, wokół Jeziora Chalińskiego (Głębokiego) oraz w dolinie rzeki Zgłowiączki na całym jej przebiegu przez gminę Topólka występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Występują również tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym, które powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat. Jest to teren położony na lewym brzegu rzeki Zgłowiączki w km. od 46+384 do 47+861.

Tereny położone w dolinie rzeki Noteć są narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Zostały one w sposób orientacyjny naniesione na rysunku Studium z uwagi na brak specjalistycznego opracowania RZGW Poznań.

Kierunkowe działanie w w/w terenach musi skupiać się na ochronie istniejącej zabudowy poprzez wykonywanie budowli zabezpieczających – wałów ochronnych lub odpowiednie kształtowanie terenu. Natomiast w stosunku do obszarów obecnie niezabudowanych, a planowanych do zagospodarowania, kierunkowe działanie powinno polegać na ścisłym przestrzeganiu wymogów ustawy Prawo wodne oraz wymogów i zaleceń zawartych w opracowaniu specjalistycznym – Studium ochrony przeciwpowodziowej oraz na każdorazowym uzgadnianiu planowanych zamierzeń inwestycyjnych z właściwymi organami. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wskazanych w Studium, zgodnie z ustawą Prawo wodne zabrania się lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się również wykonywania robót i czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie;

Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwolnić od powyższych zakazów.

1.6.2. Kierunki i zasady gospodarowania na obszarach zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Topólka występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych z przyczyn związanych z budową i rzeźbą terenu (duże spadki i krawędzie) bądź położeniem na terenach przybrzeżnych, oznaczone na rysunku Studium symbolem graficznym.

Wśród tych obszarów wyróżnić można fragmenty o spadkach powyżej 10%, zdecydowanie wykluczające wszelką zabudowę, oraz o spadkach w granicach 8-10%, dopuszczających określone formy zagospodarowania, zwłaszcza w celach stabilizacyjnych skarp.

Kierunkowe działanie w w/w terenach musi skupiać się na zabezpieczeniu stromych stoków, m.in. poprzez ograniczanie zabudowy oraz odpowiednie zagospodarowanie, w tym wprowadzanie trwałej szaty roślinnej, właściwe prowadzenie gospodarki rolnej gruntów rolnych w celu eliminacji zjawisk degradacji fizycznej, tj. ograniczenie wykonywania zabiegów agrotechnicznych. Właściwy sposób zagospodarowania tych terenów winien wynikać z dodatkowych badań geologicznych gruntu.

Prace budowlane których zasięg zawiera się w terenach narażonych na osuwanie się mas ziemi, wymagają wykonania badań geologiczno - inżynierskich podłoża, określających specjalne warunki zabezpieczenia gruntu (np. mury oporowe) oraz posadowienia i konstrukcji budynków przed staraniem się o pozwolenie na budowę.

1.6.3. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałań żywiołom

Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium określa się wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej, jeżeli wynikają one z uwarunkowań lokalnych.

Na terenie gminy Topólka nie wystąpiły dotychczas skutki działań żywiołów jak powódzie, wiatry, intensywne opady atmosferyczne, pożary lub osunięcia ziemi, które wymusiłyby konieczność odbudowy, remontów lub rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w ich wyniku zgodnie z **Ustawą z dnia 11 sierpnia 2001r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych w wyniku działania żywiołu** (Dz. U. Nr 84 z 2001r., poz. 906) zmienioną **Ustawą z dnia 6 sierpnia 2010r. o zmianie ustawy j.w.** (Dz. U. Nr 149 z 2010r., poz. 996).

Gmina Topólka oraz miejscowości z terenu gminy nie znalazły się w wykazach gmin poszkodowanych w wyniku działania powodzi, wiatru, intensywnych opadów atmosferycznych, pożarów lub osunięć ziemi, które miały miejsce w latach 2007-2010, określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów wydanych na podstawie przepisów w/w ustawy.

Stąd też nie ma potrzeby wyznaczania obszarów objętych skutkami działań w/w żywiołów, jak również ustalania zasad odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych w wyniku działania żywiołów.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w zakresie wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania – kierunkowe działanie musi skupiać się na obowiązku wyposażenia obszarów zasięgiem sygnałów

dźwiękowych i syren alarmowych działających w gminnym systemie wykrywania i alarmowania.

Jednocześnie gmina winna być objęta monitoringiem mogących wystąpić zagrożeń w związku z działaniami żywiołów, co dalej winno przekładać się na odpowiednie działania zgodnie z przepisami w/w ustawy, mające na celu określenie zasad odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych, a także zasady zagospodarowania terenów oraz zasady i tryb nabywania nieruchomości, w związku z osunięciem ziemi – w tym poprzez akty prawa miejscowego.

1.6.4. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie gminy Topólka nie występują oraz nie przewiduje się lokalizacji nowych zakładów o dużym stopniu ryzyka wystąpienia poważnych awarii ani nowych zakładów o zwiększonym stopniu ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

Przez teren gminy nie przebiegają gazociągi, rurociągi, linie kolejowe oraz ważne szlaki komunikacji drogowej na których odbywa się transport materiałów niebezpiecznych.

1.7. Obszary przestrzeni publicznych

Obszar przestrzeni publicznej to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – definicja zawarta w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z 2003 roku, z późn. zmianami).

Do obszarów przestrzeni publicznej w gminie należą:

1. Parki w miejscowościach Czamanin, Kamieniec i Świerczyn – wyróżniające się spośród innych zespołów roślin składami florystycznymi i założeniami architektoniczno-przestrzennymi.
2. Cmentarze w miejscowościach Świerczyn i Orle - wliczane do terenów zieleni.
3. Drogi publiczne – gdzie sieć dróg publicznych na terenie gminy Topólka stanowią drogi powiatowe oraz gminne uzupełnione siecią dróg wewnętrznych i dojazdowych.
4. Tereny sportu i rekreacji – stadion zlokalizowany w Dębiankach.

Tereny lokalizacji obiektów użyteczności publicznej:

- obiekty zdrowia - przychodnie, prywatne gabinety lekarskie i weterynaryjne,
- obiekty kultu religijnego – kościoły, kaplice itp.,
- obiekty sportowe – stadion gminny,
- obiekty kultury – Gminny Ośrodek Kultury oraz świetlice, remizy i placówki biblioteczne,

- obiekty administracji lokalnej,
- obiekty szkół.

Za obszary przestrzeni publicznej uznaje się obszary silnie identyfikowane przez mieszkańców jako miejsca kształtujące tożsamość gminy lub miejscowości, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na swoje położenie, charakter i świadomość mieszkańców gminy. Przestrzenie publiczne kreują wizerunek gminy, stanowią charakterystyczne i łatwo rozpoznawalne tło dla organizowanych imprez masowych, ich jakość zależy od wyposażenia w elementy zagospodarowania wyróżniające je spośród innych. W większości są to zabudowane tereny usytuowane wzdłuż dróg powiatowych i gminnych stanowiące **centra wsi** dla których, przy udziale i dużym zaangażowaniu społeczności lokalnych opracowano programy odnowy miejscowości w celu prowadzenia działań umożliwiających ich faktyczną odnowę i rozwój w oparciu m.in. o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – odnowa miejscowości. Występują one w miejscowościach: Topólka, Orle, Sierakowy, Czamanin, Kamieniec, Świerczyn, Paniewo, Sadłóg, Torzewo, Znaniewo, Bielki, Kozjaty, Wola Jurkowa.

Należy dążyć do rehabilitacji zdegradowanej zabudowy towarzyszącej przestrzeniom publicznym.

Wzbogacanie atrakcyjności przestrzeni publicznych poprzez koncentrację atrakcyjnych usług, wprowadzanie obiektów małej architektury czy wprowadzanie zieleni wpłynie na ich rangę i podniesie atrakcyjność gminy dla jej mieszkańców i gości.

1.8. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe

W studium wyznacza się obszary, dla których ustala się obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jeśli tego wymagają przepisy odrębne lub w związku z zapisem w Studium (na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

1.8.1. Obszary, dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych

Tereny przewidziane do scaleń i podziałów

Nie wyznacza się terenów przewidzianych do scaleń i podziałów w rozumieniu art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Obszary górnicze

Na terenie gminy występują:

- Teren górniczy „Tomisławice” wyznaczony w Koncesji Ministra Środowiska Nr 2/2008 z dnia 06 lutego 2008r. udzielonej Kopalni Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża „Tomisławice” o ustalonych zasobach przemysłowych (stan na 31.12.2005r.) 41.920 tys. ton.

Jest to obszar górniczy w rozumieniu art. 53 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, wymagający sporządzenia planu miejscowego na podstawie art. 48 ustawy Prawo geologiczne i górnicze w związku z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

- udokumentowane złoża kopalin – węgla brunatnego „Mąkoszyn-Grochowiska”, zatwierdzone Decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak DK/kzk/ZW/6937/98 z dnia 09.11.1998r. - w/w Decyzją Minister zatwierdził dokumentację geologiczną złoża węgla brunatnego „Mąkoszyn – Grochowiska” położonego w gminach Topólka, Izbica Kujawska, woj. włocławskie oraz Wierzbinek i Babiak, woj. konińskie - ustalone na dzień 31.12.1997r. zasoby geologiczne. Jednakże jest to złożo nie eksploatowane, położone poza obszarami chronionymi. Na w/w złożo nie ma wydanej koncesji na eksploatację jak również nie ma wyznaczonego obszaru górniczego. Nie jest to obszar górniczy w rozumieniu art. 53 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Obowiązek sporządzenia planu miejscowego dla przedmiotowego obszaru powstanie w przypadku wyznaczenia obszaru górniczego. Do tego czasu wskazane jest jedynie prowadzenie działań zmierzających do kontrolowanego i mało intensywnego zagospodarowania terenu ograniczonego przede wszystkim do wyznaczonych w studium terenów zabudowy, tj. stosowanie zasad określonych w ustaleniach kierunków niniejszego Studium – pkt. 1.2. „Główne kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy” oraz zapisów zawartych w obowiązujących w strategicznych dokumentach województwa kujawsko-pomorskiego.

1.8.2. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Obszary przestrzeni publicznej

Dla istniejących terenów przestrzeni publicznej nie istnieje konieczność sporządzenia planu miejscowego z uwagi na fakt, że w części są to tereny chronione odrębnymi przepisami (parki) lub ich zagospodarowanie (cmentarze, drogi) lub rodzaj zainwestowania (obiekty publiczne) stanowi utrwalone formy osiadłe w krajobrazie, o charakterze nie przewidującym zmian wymagających ustalenia stosownych zapisów w przepisach prawa miejscowego.

1.8.3. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na terenie gminy nie występuje potrzeba wyznaczenia obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

1.8.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić mpzp, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nie leśne

Opracowanie planów miejscowych dla obszarów obecnie użytkowanych rolniczo stanie się niezbędne w przypadkach, kiedy zaistnieje obowiązek przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w nawiązaniu do przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na terenie gminy występuje dużo terenów niezainwestowanych posiadających zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze uzyskane w latach 1984-1998.

Obszary, dla których wskazane może być opracowanie planów miejscowych

Mogą to być obszary dotyczące:

- rozwoju zabudowy mieszkaniowo – usługowej, w tym mieszkalnictwa jednorodzinnego w zakresie intensyfikacji istniejących osiedli, realizację nowych zespołów mieszkaniowych, z dopuszczeniem usług lokalnych- Topólka, Dębianki, Czamaninek
- kształtowania obszarów aktywności gospodarczej w tym zabudowy produkcyjno-usługowej, składowo – magazynowej, utrwalenie istniejących struktur oraz realizacja nowych: Topólka, Czamaninek, Dębianki, Bielki
- kształtowania obszarów zabudowy usługowej, rekreacji indywidualnej i usług turystyczno-rekreacyjnych: Miłachówek, Głuszynek, Znaniewo, Sadłóg, Sadłówek, Kamieńczyk, Chalno, Orle, Rybiny i Wyrobki.

1.8.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na terenie gminy Topólka nie występują tereny zamknięte zdefiniowane w ustawie Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz Rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa oraz resortowych decyzji administracyjnych.

2. Obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego

2.1. Ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju gminy

Polityka przestrzenna rozwoju gminy winna być postrzegana jako powiązanie założonych celów rozwoju gminy z pożądanymi jej zmianami, z zachowaniem i kształtowaniem systemu ekologicznego, zachowaniem obszarów i obiektów podlegających ochronie prawnej oraz eliminacją wszelkich zagrożeń mogących zakłócić jej stan i funkcjonowanie. Przestrzenny rozwój gminy powinien uwzględniać wszelkie istniejące wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

W ramach zakładanych kierunków rozwoju gminy, a tym samym dysponowania jej przestrzenią należy kierować się następującymi zasadami:

- w stosunku do terenów zainwestowanych należy przyjąć taki kierunek zmian, który będzie gwarantował poprawienie ich biologicznych i topoklimatycznych warunków oraz zachowanie standardów jakości środowiska (klimatu akustycznego, jakości powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych)
- w stosunku do terenów przeznaczonych do zainwestowania należy przyjąć takie kierunki zmian, które gwarantowałyby będą zachowanie zasady rozwoju zrównoważonego („rozwoju społeczno - gospodarczego, w którym proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych następuje z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb społeczności współczesnej, jak i przyszłych pokoleń” – Prawo ochrony środowiska).

Ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych i przestrzennych pozwalają określić ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju przestrzennego:

- a) Zapewnienie trwałości istnienia ekologicznych funkcji środowiska,
- b) Zapewnienie trwałości istnienia ekologicznych funkcji obiektów i obszarów chronionych na mocy przepisów odrębnych,
- c) Zachowanie właściwych proporcji terenów otwartych (powierzchni terenów biologicznie czynnych) w stosunku do terenów zainwestowanych,
- d) Kształtowanie pasów zieleni o funkcji izolacyjnej i ochronnej wzdłuż ciągów komunikacji,
- e) Uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód powierzchniowych (rzek i jezior),
- f) Uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód podziemnych oraz bezwzględna ochrona terenów ujęć wód i przestrzeganie zasad zagospodarowania w ich strefach ochronnych,
- g) Uwzględnienie zasad ochrony gruntów przed erozją – obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych jako terenów z ograniczonym zainwestowaniem z dopuszczeniem możliwości zainwestowania warunkowego,
- h) Uwzględnienie zasad ochrony gruntów rolnych, głównie pochodzenia organicznego przed zmianą użytkowania,
- i) Uwzględnienie zasad ochrony trwałych użytków zielonych – kompleksów łąkowo-bagiennych wzdłuż cieków wodnych i jezior przed zmianą użytkowania, jako obszarów ekologicznych stanowiących węzły ekologiczne;
- j) Uwzględnienie zasad i wymogów ochrony wyznaczonego terenu górniczego oraz obszarów udokumentowanych złóż kopalin;
- k) Uwzględnienie stref ryzyka powodziowego – obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i obszarów narażonych na niebezpieczeństwo - jako terenów wyłączonych spod

zainwestowania kubaturowego z dopuszczeniem możliwości zainwestowania warunkowego,

- l) Wdrażanie nowoczesnych systemów ochrony przeciwpowodziowej;
- m) Eliminacja niezgodności pomiędzy użytkowaniem terenu a warunkami przyrodniczymi,
- n) Wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki odpadami,
- o) Uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- p) Istniejący obszar zasobowy węgla brunatnego „Świerczynek” pozostaje jako obszar o zasobach prognostycznych,
- q) Utrzymuje się obecnie eksploatowane złoża kruszywa naturalnego „Wyrobki” do dalszej eksploatacji zgodnie z wydaną koncesją,
- r) Prognostyczne obszary występowania kruszywa naturalnego – Zgniły Głuszynek, Znaniewo, Dębianki, Kamieńczyk po udokumentowaniu zasobów mogą stanowić przyszłościowe złoża eksploatacji kruszywa.
- s) Ekstensywne użytkowanie łąkowo –pasterskie słonych łąk w obszarze Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki” kod PLH040037.

2.2. Szczegółowe przyrodnicze kierunki rozwoju

2.2.1. Zapewnienie trwałości istnienia ekologicznych funkcji środowiska gminy

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego jest jego ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców a przez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej przyspieszy rozwój aktywności związanej z obsługą ruchu turystycznego poprzez pełne wykorzystanie rejonu turystycznego Jeziora Głuszyńskiego.

Dla ochrony zasobów i walorów przyrodniczych i krajobrazowych niezbędne jest gospodarowanie z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, co pozwoli na prawidłowe funkcjonowanie systemów przyrodniczych poprzez: ukształtowanie spójnego systemu obszarów chronionego krajobrazu i zachowania terenów korytarzy ekologicznych stanowiących łączniki między obszarami chronionymi doliny Zgłowiączki i Noteci.

Dla podniesienia konkurencyjności i aktywizacji gospodarczej rejonu konieczne jest podjęcie działań prowadzących do ochrony i wykorzystania zasobów przyrodniczych oraz prawidłowego zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Wymienionym kierunkom służy identyfikacja w Studium obszarów cennych przyrodniczo (las, jeziora, kompleksy łąkowo-bagienne jako węzły ekologiczne, korytarze ekologiczne itp. przedstawione na rysunku Studium) oraz wyznaczenie terenów przeznaczonych do intensywnego zagospodarowania oraz obszarów możliwych do zagospodarowania pod określonymi warunkami. Istotnymi działaniami winno być przestrzeganie zasad zagospodarowania, zakazów lub nakazów czy zaleceń wynikających z prawnych form ochrony dla „Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie” oraz „Specjalnego

Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki” kod PLH040037.

W stosunku do terenów zainwestowanych należy przyjąć taki kierunek zmian w zagospodarowaniu, który będzie wpływał na poprawę warunków bio i topoklimatycznych. Przyjmując kierunek naprawczy w stosunku do obecnego zagospodarowania terenów należy dążyć do:

- eliminowania bądź łagodzenia sąsiedztwa funkcji sobie przeciwstawnych,
- wydzielania terenów pełniących funkcje stref izolacyjnych pomiędzy terenami o przeciwstawnych sobie funkcjach, które urządzone jako tereny zieleni mogą pełnić funkcję ochronną, izolacyjną i biernego wypoczynku,
- łagodzenia przeinwestowania terenów poprzez biologiczne wzbogacanie ich w elementy środowiskotwórcze.

2.3. Kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku

O jakości życia w gminie decyduje poziom rozwoju jego podstawowych funkcji: warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku. Dodatkowym atutem świadczącym o atrakcyjności gminy jest jej krajobraz.

Zasoby i walory środowiska przyrodniczego gminy przedstawione w uwarunkowaniach rozwoju są „magnesem” przyciągającym i ukierunkowującym społeczeństwo do różnorodnego z nich korzystania, jak również rozwijania wielu form rekreacji, stąd podstawowe kierunki kształtowania i rozwoju turystyki powinny skupiać się na wykorzystaniu zasobów i walorów - kompleksów lasów, urozmaiconej rzeźby terenu, rzeki Zgłowiączki oraz jezior, zwłaszcza Głuszyńskiego, dającym możliwość uprawiania różnych form rekreacji i wypoczynku - poczynając od spacerów, gier i zabaw sportowych, rajdów pieszych i rowerowych poprzez wypoczynek pobytowy, w tym weekendowy lub świąteczny, do w okresie letnim plażowania i korzystania z akwenów wodnych, w okresie zimowym uprawiania sportów zimowych, całorocznie wędkarstwa i łowiectwa.

Najważniejszymi elementami przyrodniczymi stwarzającymi szerokie możliwości rozwoju różnorodnych form turystyki są:

- obszary o dużych walorach przyrodniczych, pełniące główne korytarze ekologiczne gminy (Obszar Chronionego Krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie”, zespół jezior Chałńskich, Jezioro Kamieniec, Znaniewo, dolina Sarnówki)
- obszary ekologiczne - kompleksy łąkowo-bagienne, stanowiące węzły ekologiczne (Dolina Zgłowiączki, Jezioro Kamieniec, Łąka Imielewska, Świerczyn, Torzewo, Świerczynek)
- zwarte kompleksy leśne (Orle, Kamieńczyk)
- doliny rzek i cieków wodnych (dolina Zgłowiączki)

Rozwój turystyki, rekreacji i wypoczynku winien być realizowany poprzez następujące ogólne kierunki rozwoju:

1. Kształtowanie gminnego systemu przyrodniczego w formach zapewniających ciągłość przestrzenno-funkcjonalną obszarów naturalnych i zieleni, tj. zespołów lasów, kompleksów łąkowo-bagiennych, torfowisk, zespołów zadrzewień, zakrzewień śródpolnych, sadów, parków dworskich oraz zieleni towarzyszącej i ochronnej;
2. Ochrona krajobrazu i właściwe zagospodarowanie terenów wokół jezior i dolin rzek, zwłaszcza Jeziora Głuszyńskiego, Kamieniec, Znaniewo, Sadłuzek czy Jezior Chalińskich oraz rzeki Zgłowiączki;
3. Zagospodarowanie turystyczne Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie wraz ze strefą ciszy, zwłaszcza stref przybrzeżnych jeziora oraz w miejscowościach wypoczynkowo turystycznych jak Orle, Głuszynek, Miłachówek, Rybiny czy Znaniewo i Wyrobki - dla rozwoju funkcji związanych z rekreacją, sportami (głównie wodnymi i żeglarskim), wypoczynkiem oraz turystyką – w zgodzie z zakazami, nakazami i zaleceniami zawartymi w aktach prawnych ustanawiających ochronę prawną w tych obszarach;
4. Utrzymanie istniejących szlaków turystycznych – w tym szlaku kajakowego „Szlak Zgłowiączki”, Szlaku Powstania Styczniowego;
5. Wytyczenie oraz realizacja ścieżek pieszo-rowerowych łączących tereny rekreacyjno-wypoczynkowe w jeden system oraz powiązanie z sąsiednimi gminami. Proponowane szlaki turystyki rowerowej:
 - Topólka – Głuszynek – Miłachówek, dalej w kierunku m. Czarnocice gm. Bytoń;
 - Topólka – Rybiny – Znaniewo – Sadłuzek, dalej w kierunku m. Powąlkowice gm. Osiężyny;
 - Świerczyn – Topólka – Orle – Wyrobki, w kierunku m. Stawiska gm. Piotrków Kuj.;
 - Topólka – Dębianki – Chalno – Kamieniec – Czamanin, w kierunku m. Świszewy gm. Izbica Kuj.;
 - Orle – Rybiny – Chalno – Czamaninek w kierunku m. Sarnowo gm. Lubraniec – do grobowców (kurhanów) w Sarnowie.

3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1. Zasady ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków

W stosunku do obiektów wpisanych do rejestru zabytków (wymienionych w tabeli nr 6) obowiązują:

- trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektu wpisanego do rejestru,
- utrzymanie (ewentualnie rewaloryzacja) otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi (art. 36 ust. 1 pkt 1-6, pkt 8-11 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

3.2. Kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego

W stosunku do obiektów figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków (wymienionych w tabeli nr 8) obowiązują zasady ochrony i utrzymania zewidencjonowanych zabytków architektury i budownictwa o lokalnych walorach zabytkowych:

- utrzymanie historycznej formy architektonicznej obiektu (gabaryty, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej),
- zapewnienie zachowania walorów funkcjonalnych i użytkowych obiektu,
- zagospodarowanie na nowe funkcje przy utrzymaniu walorów zabytkowych,
- opracowanie dokumentacji konserwatorskiej obiektu w przypadku jego rozbiórki,
- współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

W stosunku do zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych – stref ochrony konserwatorskiej obiektów (wymienionych w tabeli nr 7 oraz przedstawionych na mapie studium) obowiązują zasady ochrony:

- dla wszelkiej działalności inwestycyjnej w obrębie stanowisk archeologicznych istnieje konieczność zapewnienia inwestorskiego nadzoru archeologicznego lub wyprzedzających badań ratowniczych, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków,
- ww. nadzór i badania wymagają uprzedniego uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.
- w przypadku odkrycia w trakcie prac ziemnych nieujawnionych relikwów kultury materialnej, należy wstrzymać prace, a teren winien być udostępniony do inwestorskich badań ratowniczych, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

3.3. Obszary, obiekty i zasady ochrony dóbr kultury współczesnej

Ochrona dóbr kultury współczesnej jako element krajobrazu kulturowego podlega zasadom ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone są zasady ochrony budynków, zespołów budynków, terenów wartościowych krajobrazowo.

W związku z powyższym w sporządzanych na terenie gminy Topólka miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wymagane jest sformułowanie powyższych zasad.

4. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

4.1. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Duży zwarty kompleks leśny Lasów Państwowych skupiony w południowo – zachodniej części gminy, pełni funkcję lasu produkcyjno-ochronnego. Krajowa strategia zachowania różnorodności biologicznej zakłada zmianę funkcji lasu z roli produkcyjnej na środowiskotwórczą. Przewiduje się zwiększenie powierzchni leśnej na obszarze gminy w oparciu o program zalesień. Program ten zakłada zalesianie oprócz gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, także nieużytków, mokradeł stałych i bagiennych oraz terenów w sąsiedztwie cieków i wokół jezior.

Istniejące i planowane tereny leśne będące własnością osób fizycznych będą pełniły funkcję lasów produkcyjno-izolacyjnych i rekreacyjnych. Zakłada się rozwój turystyki pobytowo – weekendowej w sąsiedztwie wód otwartych w enklawach pól uprawnych znajdujących się w otoczeniu lasów.

4.2. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Występujące na obszarze gminy kompleksy gruntów ornych wysokich klas bonitacyjnych o dużej przydatności dla produkcji roślinnej, w kierunkach rozwoju i zagospodarowania terenów na obszarze gminy pozostają jako tereny rolnicze na których nie wskazana jest realizacja inwestycji. Dotyczy to głównie terenów położonych w sołectwach Czamanin, Kolonia Czamanin, Świerczynek, Świerczyn, Bielki, Topólka, Borek, Kamieniec.

W terenach tych niewskazana jest:

- lokalizacja zabudowy oraz budowli i urządzeń nie związanych z działalnością rolniczą,
- rozdrabnianie istniejących struktur obszarowych gospodarstw rolnych poprzez wprowadzanie nowych podziałów geodezyjnych,
- lokalizacja dużych ferm przemysłowych chowu zwierząt inwentarskich w systemie bezściółowym.

Preferuje się:

- rozwój i kształtowanie struktur produkcji o charakterze towarowym, dostosowując jakość produkcji rolnej do norm i standardów europejskich,
- tworzenie dużych gospodarstw rolnych typu farmerskiego jako potentatów produkcji rolnej o charakterze towarowym.

Obszary o niskiej klasyfikacji bonitacyjnej gleb klasy V-VIRz, które z uwagi na niską produktywność, a tym samym niskie efekty ekonomiczne nie kwalifikują się do użytkowania rolniczego, proponuje się do zmiany funkcji i sposobu zagospodarowania, np. pod rozwój funkcji turystycznej oraz zalesienia i dolesienia.

W obszarach o zróżnicowanej wartości bonitacyjnej gleb zaleca się:

- modernizację istniejących siedlisk rolniczych dostosowując ich standard do rozwoju funkcji turystycznych i agroturystyki,
- rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego o wieloasortymentowym profilu przetwarzania.

W obszarach tych nie wskazane jest:

- wznoszenie obiektów i budowli, których rodzaj i charakter produkcji może stanowić zagrożenie dla otoczenia jak i środowiska przyrodniczego,
- lokalizacja dużych ferm przemysłowych chowu zwierząt inwentarskich w systemie bezściołowym.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Zakłada się, że istniejący system obsługi komunikacyjnej gminy Topólka, na który składa się: komunikacja drogowa nie ulegnie w najbliższej przyszłości diametralnej zmianie wzbogacającej system o nowe gałęzie transportu.

Istniejące elementy systemu posiadają aktualnie szereg mankamentów, które kumulując się decydują o słabości systemu. Podstawowe problemy systemu transportowego gminy są zbieżne z problemami definiowanymi na terenie całego kraju, zarówno w ośrodkach wiejskich, jak i poza nimi.

5.1. Komunikacja drogowa

Drogi publiczne na terenie gminy Topólka ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie:

- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Powyższy system wspomaga układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej gminy składający się z sieci dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi.

Elementy układu komunikacji drogowej wymagające rozbudowy, przebudowy oraz usprawnienia

- Systematyczne zaliczanie dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi (wewnętrznych i dojazdowych) do kategorii dróg gminnych powinno odbywać się w drodze stosownych uchwał rady gminy, po zasięgnięciu opinii właściwej rady powiatu;
- Sukcesywna przebudowa dróg do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych poszczególnym klasom, w tym utwardzenie nawierzchni i urządzenie (budowa ścieżek rowerowych, chodników, utwardzenie poboczy, zatok autobusowych itp.);
- Zapewnienie funkcjonowania sprawnego układu komunikacyjnego umożliwiającego jednostkom ratowniczym, ratowniczo-gaśniczym i służbom szybkiego reagowa-

nia swobodne przemieszczanie się wraz z zagwarantowaniem dostępu do działek, budynków i urządzeń z nimi związanych;

- Realizacja w miarę potrzeb nowych dróg układu obsługującego tereny rozwojowe gminy z zachowaniem odpowiednich parametrów, a tym samym ograniczających negatywny wpływ ruchu pojazdów na tereny otaczające;
- Sukcesywna realizacja spójnej sieci ścieżek rowerowych; dotyczy to zarówno szlaków turystycznych jak i dojazdów do instytucji, obiektów administracyjno-usługowych i terenów rekreacyjnych;
- Rozwój urządzeń komunikacyjnych jak stacje paliw, stacje obsługi pojazdów - stosownie do popytu na usługi motoryzacyjne;
- Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych przy obiektach usługowych i użyteczności publicznej.

Jednocześnie należy dążyć do ochrony środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka przed negatywnym oddziaływaniem ruchu drogowego poprzez stosowanie prawidłowych rozwiązań urbanistycznych, zachowując wymagane przepisami szczegółowymi odległości linii zabudowy od elementów układu komunikacyjnego.

5.5. Komunikacja zbiorowa

Podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej na terenie gminy jest i pozostanie komunikacja autobusowa.

6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego.

6.1. Zaopatrzenie w wodę

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do spożycia oraz niezbędnej ilości na potrzeby socjalno – bytowe.

Gmina Topólka zwodociągowana jest w ca 100%, wszystkie sołectwa posiadają sieć wodociągową. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z ujęć w Paniewie i Orlu. Ujęcia te pokrywają zapotrzebowanie mieszkańców gminy w wodę w ca 100%.

Zakłada się pełne zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę. W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

- budowa nowych połączeń do budynków mieszkalnych;
- modernizacja starych sieci wodociągowych,

- wymiana sieci wodociągowych z rur azbestowo – cementowych (w miejscowości Topólka),
- zapewnienie zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych na bazie hydrantów nadziemnych wg obowiązujących przepisów.

6.2. Odprowadzenie i unieszkodliwianie ścieków

Obecnie na terenie gminy nie ma miejscowości wyposażonych w zbiorową kanalizację sanitarną. Poszczególne posesje rozwiązały problem odprowadzania ścieków na własnych działkach, wpuszczając je w grunt lub gromadząc w zbiornikach bezodpływowych. W zakresie systemu kanalizacji głównym docelowym kierunkiem rozwoju jest dążenie do objęcia systemem kanalizacji sanitarnej jak największego obszaru gminy w celu wyeliminowania zagrożenia przenikania zanieczyszczeń.

Aby w pełni rozwiązać problem odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków zakłada się:

- budowę biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 450 m³/dobę w miejscowości Dębianki z budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowościach Topólka, Dębianki, Czamaninek i Borek - jako I etap kanalizacji gminy;
- budowę kanalizacji sanitarnej w zachodniej części gminy Topólka (głównie tereny rekreacyjne nad jeziorem Głuszyńskim, z doprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Dębiankach wraz z uzbrojeniem i uruchomieniem drugiego reaktora SBR na oczyszczalni w Dębiankach - jako II etap kanalizacji gminy

Mieszkańców terenów, które nie są objęte programem kanalizacji sanitarnej, gmina wspomagać będzie nadal poprzez dotowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Rocznie dotacje obejmują ca 30 szt. przydomowych o czyszczalni ścieków.

Na terenach o planowanej funkcji rekreacji indywidualnej, usług turystyczno-rekreacyjnych nie objętych programem kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych, wybieralnych z koniecznością okresowego opróżniania i wywozu do punktu zlewnego przy gminnej oczyszczalni ścieków.

Do czasu realizacji gminnej sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie rozwiązań tymczasowych nie powodujących przekroczeń norm ochrony środowiska przyrodniczego a także pogorszenia użytkowania terenów sąsiednich.

W dniu 26 października 2009r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXXIX/964/09 wyznaczył aglomerację Topólka (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego 112/2009 poz. 4644). Obejmuje ona 18 miejscowości: Topólka, Czamaninek, Dębianki, Czamanin Kolonia, Wola Jurkowa, Kolonia Świerczyn, Głuszynek, Znaniewo, Miłachówek, Orle i Żabieniec. Plan aglomeracji zamieszczony jest w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program ten umożliwi w przyszłości pozyskiwanie środków na realizację zadań związanych z budową nowych oraz modernizacją istniejących systemów kanalizacyjnych.

6.3. Gospodarka energetyczna

6.3.2. Gospodarka ciepła

Zaopatrzenie gminy w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach zakładowych. Są to w przeważającej części kotłownie opalane węglem i ogrzewające zakłady produkcyjne, urzędy, szkoły, budynki mieszkalne.

Zmiany zachodzące w udziale paliw w zaopatrzeniu gminy w ciepło, polegające na wycofywaniu się ze spalania węgla na rzecz oleju oraz korzystania z energii elektrycznej do celów grzewczych zmieniają strukturę pokrycia zapotrzebowania na ciepło przez poszczególne media. Prawo swobodnej konkurencji mediów energetycznych jako wyróżnik będzie miało koszty, ograniczenia wynikające z ochrony środowiska oraz pewność dostawy.

Stąd oczekiwanymi kierunkami działań winny być:

- sukcesywna przebudowa urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz instalowaniu sprawnych urządzeń zmniejszających emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- opracowanie i sukcesywne wdrażanie programu modernizacji gospodarki ciepłej,
- ogrzewanie budynków mieszkalnych z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne.

6.3.3. Gospodarka elektroenergetyczna

Gmina Topólka zasilana jest w energię elektryczną z głównych punktów zasilania (GPZ 110/15 kV) zlokalizowanych na terenie gmin sąsiednich:

- GPZ 110/15 kV Lubraniec o mocy zainstalowanej 14 MW
- GPZ 110/15 W Piotrków Kujawski o mocy zainstalowanej 28 MW

Obecna sieć zasilająca i rozdzielcza średniego napięcia pracuje na napięciach 15 kV i nie przewiduje się zmiany napięcia. Pod względem konfiguracji stanowi układ linii magistralnych z możliwością drugostronnego zasilania. Charakter linii - napowietrzne.

Sieć rozdzielczą 15 kV stanowią odchodzące promieniowo od linii magistralnych jako odgałęzienia linie napowietrzne AFL - 35, 25 mm² od stacji transformatorowych 15/0,4 kV napowietrznych, słupowych. Obecnie wszystkie stacje są zasilane jednostronnie. Stan techniczny sieci rozdzielczej w swojej masie jest zróżnicowany.

Obecny stan sieci oraz istniejący zapas mocy stwarzają niezawodność dostaw energii elektrycznej, niemniej konieczne są kierunkowe działania polegające na:

- rozbudowie i modernizacji sieci rozdzielczej 15 kV związanej z rozwojem gminy;
- budowie odpowiedniej ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
- modernizacji (wymianie) starych linii energetycznych;

W ostatnim czasie popularną formą uzyskiwania energii stały się generatory energii wiatrowej. Tego rodzaju inwestycje najczęściej realizują inwestorzy prywatni. Istniejące generatory funkcjonują m.in. w miejscowościach: Głuszynek, Torzewo i Orle.

6.4. Telekomunikacja

Rozwijająca się sieć telekomunikacyjna, poza wykorzystaniem przyłączy do prowadzenia rozmów, musi również umożliwiać korzystanie z wachlarza nowoczesnych usług telekomunikacyjnych. W związku z tym:

- przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie;
- zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hotspotów.

6.5. Gospodarka odpadami

Gminę Topólka obsługuje grupowe składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w miejscowości Wandynowo gm. Bytów o okresie eksploatacji przewidzianym na 15 lat.

Należy ustawicznie dążyć do uporządkowania gospodarki odpadami poprzez zorganizowany wywóz odpadów na komunalne składowisko. Odpady komunalne są odbierane w miejscach ich wytwarzania przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa i wywożone na składowisko – co zdecydowanie korzystnie wpłynęło na zmniejszenie zagrożenia środowiska. W Gminie rozwija się też system segregacji odpadów, który obejmuje: szkło, papier i tekstury, tworzywa sztuczne i puszki aluminiowe.

W przyszłości następować będzie niewielki wzrost ilości odpadów na terenie gminy – przy czym zmniejszy się ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, zwiększy natomiast ilość odpadów azbestu.

W zakresie gospodarki odpadami zakłada się:

- ograniczenie wytwarzania odpadów podczas produkcji, konsumpcji dóbr i towarów,

- zastosowanie praktycznych działań w zakresie odzysku, w tym recyklingu odpadów z jednoczesną minimalizacją ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez:
 - odzysk odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - odzysk i recykling odpadów opakowaniowych,
 - wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez selektywną zbiórkę,
 - wydzielenie odpadów budowlanych,
 - wydzielenie odpadów niebezpiecznych w miejscu ich powstawania, aby zapobiec skażeniu innych odpadów i zwiększyć przydatność pozostałych do odzysku.
- inne działania to:
 - całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB (polichlorowanych bifenyli) ze środowiska,
 - stworzenie systemu gospodarki odpadami dla zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, baterii i akumulatorów,
 - stworzenie systemu ewidencji i kontroli nad gospodarką odpadami medycznymi i weterynaryjnymi,
 - poprawa gospodarki wycofanymi z eksploatacji pojazdami i oponami.

W projekcie Programu ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2011-2014, planowane jest utworzenie pięciu Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Gmina Topólka należy do II RGOK, funkcjonującego docelowo w oparciu o składowiska odpadów w: Machnacu, Służewie i Lipnie. W Regionach funkcjonować winny wszelkie niezbędne urządzenia i instalacje spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i posiadające przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z wyznaczonych zasięgiem obszarów.

Gminy wchodzące w skład RGOK zobowiązane są do prowadzenia wspólnej gospodarki odpadami komunalnymi oraz do zapewnienia wybudowania i utrzymania infrastruktury gospodarki odpadami, w szczególności zakładów zagospodarowania odpadów zapewniających co najmniej następujący zakres usług:

- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów i pozostałości z sortowni,
- składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

7. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań

Niniejszy dokument jest drugą edycją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gmina dysponowała dotychczas „Studium....” uchwalonym przed wejściem w życie Ustawy z dnia 27 marca 2003. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tj. sporządzonym zgodnie z przepisami nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która w bardzo ograniczonym zakresie określała formę studium oraz tok prac nad jego sporządzeniem. Koncentrowała się przede wszystkim na zakresie problematyki studium nakładając równocześnie obowiązek badania, przez zarząd gminy „spójności” rozwiązań projektowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „z polityką przestrzenną gminy” określoną w studium.

Obowiązująca od 11 lipca 2003 r. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zmianami) wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno – prawnego nad sporządzeniem studium, określiła jego formę, a także zmieniła zakres jego problematyki. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233). **W/w Ustawa wprowadziła również wymóg, iż ustalenia studium są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych.**

Celem niniejszego opracowania było dostosowanie problematyki i procedury sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka do wymogów obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Powyższe uwarunkowania spowodowały potrzebę zmiany studium, a w praktyce – sporządzenie nowego studium w granicach administracyjnych gminy – ze względu na wartość opracowania dotychczas obowiązującego dokumentu, zmianę wielu uwarunkowań związanych z rozwojem gminy oraz nowelizację przepisów szczególnych, które należy uwzględnić w planowaniu przestrzennym.

Ustalenia przyjęte w „Studium...” zatwierdzonym w 2002r. nie nadążały za procesami ekonomicznymi i społecznymi, a tym samym uniemożliwiły podjęcie pewnych działań inwestycyjnych zmierzających do rozwoju gminy.

Na rozwiązania przyjęte w studium miały wpływ:

- obecny stan zagospodarowania przestrzennego,
- zmiany w systemach infrastruktury technicznej i komunikacji,
- gospodarka,
- środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Nowa edycja studium uwzględnia wyżej określone uwarunkowania, zarówno w zakresie formy jak i treści ustaleń. Wśród najistotniejszych zmian wprowadzonych przez nową ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym rzutujących na treść ustaleń niniejszego studium należy wymienić:

- wymóg uwzględnienia ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa (w trakcie sporządzania pierwszej edycji studium takiego dokumentu jeszcze nie było, obecnie podjęta została już uchwała o przystąpieniu do aktualizacji obecnie obowiązującego planu),
- wyznaczenie obszarów, które będą objęte planami miejscowymi, ze względu na przepisy szczególne lub istniejące uwarunkowania,
- wyznaczenie obszarów na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- określenie obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² – w przypadku gminy Topólka nie ma potrzeb wyznaczenia takich obszarów;
- określenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – w przypadku gminy Topólka nie ma potrzeb wyznaczenia takich obszarów;
- określenie obszarów wymagających sporządzenia planów miejscowych; w tym w tym obszary terenów górniczych oraz obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- określenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- określenie obszarów osuwania się mas ziemnych – w przypadku gminy Topólka nie ma potrzeby wyznaczania takich obszarów,
- wyznaczenie kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów,
- określenie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych - w przypadku gminy Topólka nie istnieją tego rodzaju obszary.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła obowiązek prognozowania skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu, w szczególności sposób traktując obowiązki gmin w zakresie budowy infrastruktury technicznej.

W powyższym studium określone zostały nowe obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów wskazane jest w pierwszej kolejności zarówno ze względu na wymogi innych ustaw jak i istniejące uwarunkowania.

W projekcie studium uwzględnione zostały uwarunkowania wynikające z innych ustaw, które należy brać pod uwagę w zagospodarowaniu przestrzennym. W ciągu kilku lat obowiązywania w/w dokumentu, uległo zmianie szereg ustaw związanych z tematyką

kształtowania przestrzeni oraz wpłynęło z różnych środowisk wiele wniosków i postulatów inwestycyjnych niezgodnych z ustaleniami studium. Projekt studium zawiera kompleksową identyfikację takich uwarunkowań, zgodną z aktualnym stanem prawnym i stanem rozpoznania tych uwarunkowań, a także wymaganymi dokumentami i decyzjami innych organów, we wszystkich dziedzinach rzutujących na strefę zagospodarowania przestrzennego, w tym aktualne opracowania poziomu regionalnego - wytyczne z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego”, cele zawarte w „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego” oraz uwarunkowania wynikające z faktu wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Na potrzeby studium sporządzono opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru całego gminy, wyodrębniając między innymi obszary wymagające szczególnej ochrony w nawiązaniu do polityki ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, obszary zagrożeń naturalnych spowodowanych działalnością człowieka.

Studium zostało sporządzone w formie wymaganej przez rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z zachowaniem procedury określonej w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Analizy planistyczne sporządzane w trakcie opracowania studium oraz wszystkie dokumenty związane z poszczególnymi fazami procedury formalno – prawnej sporządzania studium zawiera dokumentacja planistyczna.

8. Synteza ustaleń projektu studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane zostało dla całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych w celu określenia polityki przestrzennej samorządu lokalnego. Wytycza ono zweryfikowane i nowe tereny działań inwestycyjnych, określa aktualne kierunki polityki przestrzennej gminy, w tym zasady ochrony istniejących bogatych zasobów środowiska oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnienie zadań własnych gminy w zakresie ładu przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej.

Decyzja o podjęciu prac nad zmianą studium wyniknęła przede wszystkim z potrzeby doprowadzenia do zgodności treści studium z wieloma aktami prawnymi, które należy brać pod uwagę w zagospodarowaniu przestrzennym. W ciągu sześciu lat obowiązywania w/w dokumentu uległo zmianie szereg ustaw związanych z tematyką kształtowania przestrzeni (w tym wiejskiej) oraz wpłynęło z różnych środowisk wiele wniosków i postulatów inwestycyjnych niezgodnych z ustaleniami studium.

Ustawa z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym w określony sposób precyzowała formę studium oraz tok prac nad jego sporządzeniem. Koncentrowała się przede wszystkim na zakresie problematyki studium nakładając równocześnie obowiązek

badania, przez zarząd gminy „spójności” rozwiązań projektowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „z polityką przestrzenną gminy” określona w studium.

Obowiązująca od 11 lipca 2003 r. ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zmianami) wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno – prawnego nad sporządzeniem studium, określiła jego formę, a także zmieniła zakres jego problematyki. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Studium uchwalone przez radę gminy nie jest aktem prawa miejscowego, stanowi tzw. „akt kierownictwa wewnętrznego” wykorzystywany przy podejmowaniu decyzji w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej gminy. Ustalenia studium realizowane są poprzez plany miejscowe i są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu tych planów, stanowią także wytyczne przy podejmowaniu wielu innych decyzji przestrzennych, w tym są pomocne w zakresie lokalizacji inwestycji.

Studium z zasady jest opracowaniem o charakterze strategicznym, długookresowym, którego zadaniem jest określenie kierunków polityki przestrzennej rozwoju gminy rozumiane jako ustalenie celów rozwoju, ich hierarchii oraz kierunków i sposobu działań prowadzących do osiągnięcia ich na obszarze całej gminy lub w poszczególnych jej obszarach (wybranych sołectwach lub wskazanych określonych terenach). Wynikiem powyższego opracowania jest określenie generalnych uwarunkowań dotyczących gospodarowania i przekształcania przestrzeni oraz wskazanie możliwości i potrzeb sporządzania planów miejscowych, dla których zawarte w Studium ustalenia są wiążące.

Studium jest wyrazem stanowiska władz gminy wypracowanym przy udziale społeczności gminy i zobowiązaniem do ich działań w nim określonych na obszarze gminy.

Zakres opracowania obejmuje problematykę zgodnie z art. 10 ust. 1, 2 i 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na którą składa się część tekstowa i graficzna.

Zadaniem niniejszego studium jest również wyznaczenie obszarów, które będą objęte planami miejscowymi, ze względu na przepisy szczególne lub istniejące uwarunkowania.

Niniejsze Studium uwzględnia zapisy obowiązujących dokumentów strategicznych, programów, planów, studiów i innych opracowań dla obszaru gminy Topólka oraz województwa kujawsko-pomorskiego wymienionych w pkt 5. części Wprowadzenie.

Zgodnie z wyznaczoną w Strategii Gminy i niniejszym Studium głównym celem rozwoju gminy Topólka jest utrwalenie dominującej funkcji rolniczej gminy oraz towarzyszących funkcji mieszkaniowej i turystyczno-rekreacyjnej, gdzie funkcja turystyczno-

rekreacyjna posiada wyjątkowe możliwości rozwoju w oparciu o atrakcyjne walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Rozwój przestrzenny gminy jest zdeterminowany warunkami naturalnymi oraz istniejącym zainwestowaniem. Istotne znaczenie posiadają zwłaszcza bogate zasoby środowiska przyrodniczego oraz również zainwestowanie sięgające poza granice administracyjne, na obszarze gmin przyległych.

Rozwój gminy polegać będzie z jednej strony na utrzymaniu obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej, z drugiej zaś na niewielkich przekształceniach funkcjonalnych i przestrzennych polegających na kontynuacji istniejących struktur w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych lub zurbanizowanych, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju wyrażającej się poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz na przygotowaniu technicznym i planistycznym nowych terenów.

Przyjmuje się podstawowe zasady kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej:

- wykorzystanie terenów wskazanych przez wnioskodawców oraz wynikających z zamierzeń gminy głównie na cele zabudowy mieszkaniowo-usługowej, rekreacyjno-wypoczynkowej oraz aktywności gospodarczej z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- minimalizację konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do pełnego zabezpieczenia obsługi ludności w zakresie dostępu do sfery usług publicznych.

Przyjmuje się podstawowe zasady tworzenia warunków przestrzennych umożliwiających właściwe korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczo-kulturowego przy jednoczesnej jego ochronie:

- kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego;
- ochronę obiektów i obszarów o wysokich wartościach i utrzymanie równowagi ekologicznej;
- ochronę przed szkodliwym oddziaływaniem czynników wewnętrznych i zewnętrznych;
- dążenie do zapewnienia ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo i kulturowo z terenami leśnymi i rekreacyjno-wypoczynkowymi poprzez powiązania w formie korytarzy ekologicznych, dolesienia czy utrzymanie kompleksów łąkowo-bagiennych jako węzłów ekologicznych.

Przyjmuje się podstawowe zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do systemów komunikacyjnych:

- kształtowanie sprawnego systemu powiązań z zewnętrznym układem komunikacyjnym oraz wzajemnych powiązań układu wewnętrznego poprzez modernizację istniejących dróg o znaczeniu gminnym i lokalnym;
- wyznaczanie szlaków rowerowych zwłaszcza w terenach rekreacyjno-wypoczynkowych, w połączeniu z gminami ościennymi.

Przyjmuje się podstawowe zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do systemów infrastruktury technicznej:

- kontynuację i dalszy rozwój stworzonego sprawnego gminnego systemu zaopatrzenia w wodę w oparciu o istniejące ujęcia wody wraz z modernizacją i rozbudową sieci wodociągowych – gwarantujących nieprzerwane dostawy wody dobrej jakości,
- docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej w oparciu o planowaną budowę biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków łącznie z planowaną budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- ochronę zlewni rzeki Noteć i rzeki Zgłowiączki oraz Jeziora Głuszyńskiego;
- poprawę ochrony przeciwpowodziowej poprzez wprowadzenie zakazów wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe,
- zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej terenów o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym i kulturowym oraz właściwych wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej;
- modernizację istniejących linii średniego napięcia z budową nowych stacji transformatorowych dostosowanych do potrzeb i kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju oraz w niniejszym studium wymaga korekt polegających na podkreśleniu struktury funkcjonalno – przestrzennej.

Studium generalnie utrzuca istniejącą strukturę funkcjonalno – przestrzenną, dominację funkcji rolniczej gminy oraz towarzyszących funkcji mieszkaniowej i turystyczno-rekreacyjnej, gdzie funkcja turystyczno-rekreacyjna posiada wyjątkowe możliwości rozwoju w oparciu o atrakcyjne walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju gminy oraz konieczność realizacji przez władze samorządowe polityki przestrzennej, nierozdzielnie związanej z polityką społeczną, ekonomiczno - gospodarczą i ekologiczną, wyznaczono drogę rozwoju poprzez sprecyzowanie kierunków rozwoju przestrzennego gminy. Przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego prowadzą do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni w nierozdzielnym odniesieniu się do istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego

i charakteru gminy oraz niezbędnych z punktu widzenia realizacji celów zmian w zagospodarowaniu.

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy:

Głównym kierunkiem rozwoju przestrzeni gminy jest określenie preferencji poszczególnych obszarów (sołectw lub miejscowości) dla różnych sposobów zagospodarowania.

Głównym ośrodkiem rozwoju i obsługi ludności gminy jest i pozostanie sołectwo Topółka z miejscowością Topółka, natomiast lokalnymi ośrodkami rozwoju będą sołectwa Borek, Bielki, Wola Jurkowa, Czamaninek, Sierakowy, Sadłóg, Sadłużek, Miłachówek, Głuszynek, Znaniewo, Orle, Kamieniec, Kamieńczyk oraz Chalno.

Główne kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ustala się realizować poprzez pięć podstawowych stref polityki przestrzennej:

- **„A” – Strefa rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary o znacznym potencjale ludnościowym oraz możliwościach przestrzennych kształtowania form zabudowy mieszkaniowej, usługowej i mieszkaniowo-usługowej, w tym obszary:
 - A1 – Topółka – Borek**
 - A2 – Czamaninek**
 - A3 – Wola Jurkowa**
 - A4 – Sierakowy**
- **„B” – Strefa rozwoju funkcji turystyczno-usługowej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary o dużych wartościach turystyczno-krajobrazowych oraz możliwościach przestrzennych kształtowania form zabudowy rekreacji indywidualnej i turystyczno-usługowej, położone w sąsiedztwie kompleksów jezior i lasów, w tym obszary:
 - B1 – Sadłóg – Sadłużek**
 - B2 – Miłachówek – Głuszynek – Znaniewo**
 - B3 – Chalno – Rybiny**
 - B4 – Orle**
 - B5 – Kamieniec – Kamieńczyk – Kozjaty**
- **„C” – Strefa rozwoju funkcji aktywności gospodarczej** – skupiająca istniejące oraz wyznaczająca projektowane obszary o znacznym potencjale gospodarczym lub ludzkim oraz możliwościach przestrzennych kształtowania różnorodnych form aktywności i działalności gospodarczej (produkcyjno-usługowej, składowo – przemysłowej) oraz usługowej, w tym obszary:
 - C1 – Bielki**
 - C2 – Czamaninek**

- „D” – **Strefa utrzymania i rozwoju funkcji rolniczej** – skupiająca zasoby gleb o wysokiej przydatności bonitacyjnej z możliwością optymalnego wykorzystania ich zasobów produkcyjnych
- „E” – **Strefa utrzymania i rozwoju funkcji leśnej** – skupiająca istniejące i projektowane obszary leśne oraz obszary do zalesień i dolesień oparte o grunty niskiej przydatności dla produkcji rolnej, głównie klas V-VIRz.

Z niżej wymienionymi ograniczeniami dla stref A4 i B5.

W części stref **A4 Sierakowy** i **B5 Kamieniec – Kamieńczyk - Kozjaty**, położonych w granicach udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Mąkoszyn-Grochowiska”, obowiązuje zakaz prowadzenia działalności mogącej uniemożliwić lub utrudnić w przyszłości prawidłową eksploatację złoża, tj.:

- obowiązują ustalenia dotyczące ochrony złoża zawarte w przepisach odrębnych;
- dopuszcza się prowadzenie wszelkich robót budowlanych w istniejącej zabudowie;
- w terenach o przeznaczeniu **MU** dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy (obiekty stałe i tymczasowe) pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu administracji geologicznej;
- w terenach o przeznaczeniu **UT** dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy (wyłącznie obiekty tymczasowe) oraz dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy (obiekty stałe) pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu administracji geologicznej.

Wśród stref wyróżnia się lub określa:

- a) miejscowość Topólkę jako gminny ośrodek rozwoju (administracyjno-kulturalno-społeczny);
- b) sołectwa Topólka, Wola Jurkowa, Borek i Czamaninek jako lokalne ośrodki rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowych (w tym miejscowości Topólka, Dębianki, Borek, Czamaninek);
- c) sołectwa Miłachówek, Głuszynek, Orle, Kamieńczyk, Znaniewo, Chalno, Kozjaty, Sadłóg i Sadłużek jako lokalne ośrodki rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych (w tym miejscowości Miłachówek, Zgniły Głuszynek, Orle, Rybiny, Wyrabki, Kamieniec, Kamieńczyk, Znaniewo, Chalno, Sadłóg, Sadłużek);
- d) sołectwa Topólka, Wola Jurkowa, Czamaninek, Bielki jako lokalne ośrodki rozwoju funkcji aktywności gospodarczej (w tym miejscowości Topólka, Dębianki, Czamaninek, Bielki);
- e) obszary, które będą objęte planami miejscowymi na podstawie przepisów odrębnych oraz ze względu istniejące uwarunkowania,
- f) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,

- g) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych,
- h) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,

Dla centrów wsi Topólka, Orle, Sierakowy, Czamanin, Kamieniec, Świerczyn, Paniewo, Sadłóg, Torzewo, Znaniewo, Bielki, Kozjaty, Wola opracowano programy odnowy miejscowości w celu prowadzenia działań umożliwiających ich faktyczną odnowę i rozwój w oparciu m.in. o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – odnowa miejscowości.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Zakłada się, że istniejący system obsługi komunikacyjnej gminy Topólka, na który składa się: komunikacja drogowa nie ulegnie w najbliższej przyszłości diametralnej zmianie wzbogacającej system o nowe gałęzie transportu.

Istniejące elementy systemu posiadają aktualnie szereg mankamentów, które kumulując się decydują o słabości systemu. Podstawowe problemy systemu transportowego gminy są zbieżne z problemami definiowanymi na terenie całego kraju, zarówno w ośrodkach wiejskich, jak i poza nimi. Główne kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji to:

- systematyczne zaliczanie dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi do kategorii dróg gminnych (w drodze stosownych uchwał rady gminy);
- sukcesywna przebudowa dróg do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych poszczególnym klasom;
- zapewnienie funkcjonowania sprawnego układu komunikacyjnego umożliwiającego jednostkom ratowniczym, ratowniczo-gaśniczym i służbom szybkiego reagowania swobodne przemieszczanie się wraz z zagwarantowaniem dostępu do działek, budynków i urządzeń z nimi związanych;
- realizacja w miarę potrzeb nowych dróg układu obsługującego tereny rozwojowe gminy z zachowaniem odpowiednich parametrów;
- sukcesywna realizacja spójnej sieci ścieżek rowerowych;;
- rozwój urządzeń komunikacyjnych jak stacje paliw, stacje obsługi pojazdów - stosownie do popytu na usługi motoryzacyjne;
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych przy obiektach usługowych i użyteczności publicznej.

Jednocześnie należy dążyć do ochrony środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka przed negatywnym oddziaływaniem ruchu drogowego poprzez stosowanie prawidłowych rozwiązań urbanistycznych, zachowując wymagane przepisami szczegółowymi odległości linii zabudowy od elementów układu komunikacyjnego.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów jako czynnika powodującego wzrost jakości życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również utrzymanie odpowiedniego stanu środowiska przyrodniczego. Cel ten można osiągnąć poprzez:

- pełne zaopatrzenie mieszkańców gminy z gminnej sieci wodociągowej;
- zapewnienie dostępu do wody do celów przeciwpożarowych na bazie hydrantów nadziemnych wg obowiązujących przepisów;
- dążenie do uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie całej gminy poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków;
- sukcesywna przebudowa urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska ;
- rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej 15kV stosownie do potrzeb rozwojowych gminy;
- rozbudowę infrastruktury telekomunikacyjnej zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie;
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych,
- pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych, zwiększenie dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego m.in. poprzez wykorzystanie szerokopasmowej Kujawsko-Pomorskiej Sieci Informacyjnej;
- właściwą gospodarkę odpadami: ograniczenie wytwarzania odpadów, selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, zastosowanie praktycznych działań w zakresie odzysku, w tym recyklingu odpadów.

Przyrodnicze kierunki rozwoju

Polityka przestrzenna rozwoju gminy winna być postrzegana jako powiązanie założonych celów rozwoju gminy z pożądanymi jej zmianami, z zachowaniem i kształtowaniem systemu ekologicznego, zachowaniem obszarów i obiektów podlegających ochronie prawnej oraz eliminacją wszelkich zagrożeń mogących zakłócić jej stan i funkcjonowanie. Przestrzenny rozwój gminy powinien uwzględniać wszelkie istniejące wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych i przestrzennych pozwalają określić ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju przestrzennego:

- zapewnienie trwałości istnienia ekologicznych funkcji środowiska, obiektów i obszarów chronionych na mocy przepisów odrębnych;

- zachowanie właściwych proporcji terenów otwartych (powierzchni terenów biologicznie czynnych) do terenów zainwestowanych;
- kształtowanie pasów zieleni o funkcji izolacyjnej i ochronnej wzdłuż ciągów komunikacji;
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód powierzchniowych;
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód podziemnych oraz bezwzględna ochrona terenów ujęć wód i przestrzeganie zasad zagospodarowania w ich strefach ochronnych;
- uwzględnienie zasad ochrony gruntów przed erozją – obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych jako terenów z ograniczonym zainwestowaniem z dopuszczeniem możliwości zainwestowania warunkowego;
- uwzględnienie zasad ochrony gruntów rolnych, głównie pochodzenia organicznego przed zmianą użytkowania;
- uwzględnienie zasad ochrony obszarów ekologicznych - kompleksów łąkowo-bagiennych przed zmianą użytkowania;
- uwzględnienie zasad i wymogów ochrony terenów górniczych oraz ochrony obszarów udokumentowanych złóż kopalin jako docelowych obszarów górniczych;
- uwzględnienie stref ryzyka powodziowego – obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi - jako terenów wyłączonych spod zainwestowania kubaturowego z dopuszczeniem możliwości zainwestowania warunkowego;
- eliminacja niezgodności pomiędzy użytkowaniem terenu a warunkami przyrodniczymi;
- wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki odpadami;
- wdrażanie nowoczesnych systemów ochrony przeciwpowodziowej;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku

Zasoby i walory środowiska przyrodniczego gminy przedstawione w uwarunkowaniach rozwoju są „magnesem” przyciągającym i ukierunkowującym społeczeństwo do różnorodnego z nich korzystania, jak również rozwijania wielu form rekreacji, stąd podstawowe kierunki kształtowania i rozwoju turystyki powinny skupiać się na wykorzystaniu zasobów i walorów - kompleksów lasów, urozmaiconej rzeźby terenu, rzeki Zgłowiączki oraz jezior, zwłaszcza Głuszyńskiego, dającym możliwość uprawiania różnych form rekreacji i wypoczynku - poczynając od spacerów, gier i zabaw sportowych, rajdów pieszych i rowerowych poprzez wypoczynek pobytowy, w tym weekendowy lub świąteczny, do w okresie letnim plażowania i korzystania z akwenów wodnych, w okresie zimowym uprawiania sportów zimowych, całorocznie wędkarstwa i łowiectwa.

Rozwój turystyki, rekreacji i wypoczynku winien być realizowany poprzez następujące ogólne kierunki rozwoju:

- kształtowanie gminnego systemu przyrodniczego w formach zapewniających ciągłość przestrzenno-funkcjonalną obszarów naturalnych i zieleni, tj. zespołów lasów, kompleksów łąkowo-bagiennych, torfowisk, zespołów zadrzewień, zakrzewień śródpolnych, sadów, parków dworskich oraz zieleni towarzyszącej i ochronnej;
- ochrona krajobrazu i właściwe zagospodarowanie terenów wokół jezior i dolin rzek, zwłaszcza Jeziora Głuszyńskiego, Kamieniec, Znaniewo, Sadłówek czy Jezioro Chalińskich oraz rzeki Zgłowiączki;
- zagospodarowanie turystyczne Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie wraz ze strefą ciszy, zwłaszcza stref przybrzeżnych jeziora oraz w miejscowościach wypoczynkowo turystycznych jak Orle, Głuszynek, Miłachówek, Rybiny czy Znaniewo i Wyrobki - dla rozwoju funkcji związanych z rekreacją, sportami (głównie wodnymi), wypoczynkiem oraz turystyką – w zgodzie z zakazami, nakazami i zaleceniami zawartymi w aktach prawnych ustanawiających ochronę prawną;
- utrzymanie istniejących i wytyczenie oraz realizacja nowych ścieżek pieszo-rowerowych łączących tereny rekreacyjno-wypoczynkowe w jeden system oraz powiązanie z sąsiednimi gminami.

Kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych.

Ponadto w studium uwzględnia się strefy ochrony konserwatorskiej dla obszarów, na których obowiązują zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się w tym obszarze zabytków, a które szczegółowo określone są ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków objęte są ochroną prawną i konserwatorską. Wszelkie działania inwestorskie w zakresie architektury, wnętrza, funkcji oraz układu przestrzennego obligatoryjnie uzgadniane są z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Sposoby ochrony oraz działania konserwatorskie w obszarze stanowisk archeologicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- ustala się ochronę konserwatorską stanowisk archeologicznych;

- w przypadku prowadzenia inwestycji w obrębie stanowiska archeologicznego istnieje konieczność zapewnienia inwestorskiego nadzoru archeologicznego lub przeprowadzających badań wykopaliskowych;
- ww. nadzór i badania wymagają uprzedniego uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w formie decyzji administracyjnej;
- w przypadku odkrycia na terenie w trakcie prac ziemnych nieujawnionych reliktyw kultury materialnej, należy wstrzymać prace, a teren winien być udostępniony do inwestorskich badań archeologicznych.

Kierunki i zasady gospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. Nr 239 z 2005r., poz. 2019 z późniejszymi zmianami) na terenie gminy Topólka nie występują.

W Studium wskazano natomiast tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi (zasięgu wody o prawdopodobieństwie 0,5%) dla rzeki Zgłowiączki oraz orientacyjnie dla rzeki Noteć (z uwagi na brak specjalistycznego opracowania RZGW Poznań).

Działanie w w/w terenach musi skupiać się na ochronie istniejącej zabudowy poprzez wykonywanie budowli zabezpieczających – wałów ochronnych lub odpowiednie kształtowanie terenu. Natomiast w stosunku do obszarów obecnie niezabudowanych, a planowanych do zagospodarowania, kierunkowe działanie powinno polegać na ścisłym przestrzeganiu wymogów ustawy Prawo wodne oraz wymogów i zaleceń zawartych w opracowaniu specjalistycznym – Studium ochrony przeciwpowodziowej oraz na każdorazowym uzgadnianiu planowanych zamierzeń inwestycyjnych z właściwymi organami.

Kierunki i zasady gospodarowania na obszarach osuwania się mas ziemnych

W rejestrze prowadzonym przez Starostę Powiatu Radziejowskiego nie występują obszary osuwania się mas ziemnych na terenie gminy Topólka. W Studium wskazano natomiast obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych z przyczyn związanych z rzeźbą terenu (skarpy – tereny o spadkach powyżej 10% oraz tereny o spadkach powyżej 8%), bądź położeniem na terenach przybrzeżnych. Działanie w w/w terenach musi skupiać się na zabezpieczaniu stromych stoków, m.in. poprzez ograniczanie zabudowy oraz odpowiednie zagospodarowanie, w tym wprowadzanie trwałej szaty roślinnej, właściwe prowadzenie gospodarki rolnej gruntów rolnych w celu eliminacji zjawisk degradacji fizycznej, tj. ograniczenie wykonywania zabiegów agrotechnicznych.

Kierunki i zasady ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania żywiołom.

Na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w zakresie wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania – kierunkowe działanie musi skupiać się na obowiązku wyposażenia obszarów zasięgiem sygnałów dźwiękowych i syren alarmowych działających w gminnym systemie wykrywania i alarmowania.

Jednocześnie gmina winna być objęta monitoringiem mogących wystąpić zagrożeń w związku z działaniami żywiołów, co dalej winno przekładać się na odpowiednie działania zgodnie z przepisami w/w ustawy, mające na celu określenie zasad odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych, a także zasady zagospodarowania terenów oraz zasady i tryb nabywania nieruchomości, w związku z osunięciem ziemi – w tym poprzez akty prawa miejscowego.

Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Przewiduje się zwiększenie powierzchni leśnej na obszarze gminy w oparciu o program zalesień. Program ten zakłada zalesianie oprócz gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, także nieużytków, mokradel stałych i bagiennych oraz terenów w sąsiedztwie cieków i wokół jezior.

Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Występujące na obszarze gminy kompleksy gruntów omych wysokich klas bonitacyjnych o dużej przydatności dla produkcji roślinnej, w kierunkach rozwoju i zagospodarowania terenów na obszarze gminy pozostają jako tereny rolnicze, na których nie wskazana jest realizacja inwestycji. W terenach tych niewskazana jest:

- lokalizacja zabudowy oraz budowli i urządzeń nie związanych z działalnością rolniczą,
- rozdrabnianie istniejących struktur obszarowych gospodarstw rolnych poprzez wprowadzanie nowych podziałów geodezyjnych,
- lokalizacja dużych ferm przemysłowych chowu zwierząt inwentarskich w systemie bezściółowym.

Obszary o niskiej klasyfikacji bonitacyjnej gleb klasy V-VIRz proponuje się do zmiany funkcji i sposobu zagospodarowania, np. pod rozwój funkcji turystycznej oraz zalesienia i dolesienia. W obszarach tych nie wskazane jest:

- wznoszenie obiektów i budowli, których rodzaj i charakter produkcji może stanowić zagrożenie dla otoczenia jak i środowiska przyrodniczego,
- lokalizacja dużych ferm przemysłowych chowu zwierząt inwentarskich w systemie bezściółowym.

Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

Na terenie gminy Topólka występują obszary dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych. Powyższe dotyczy terenu górniczego „Tomisławice”.

Natomiast nie występują obszary, dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 6 i pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Nie występują również obszary, dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego to tereny:

- rozwoju mieszkalnictwa jednorodzinnego w zakresie intensyfikacji istniejących osiedli, realizacji nowych zespołów mieszkaniowych, z dopuszczeniem usług lokalnych- Topólka, Dębianski, Czamaninek;
- kształtowania obszarów aktywności gospodarczej usługowo – produkcyjnej, utrwalenie istniejących struktur oraz realizacja nowych: Topólka, Czamaninek, Dębianski, Bielki;
- kształtowania obszarów aktywności usługowej i turystyczno-rekreacyjnej: Miłachówek, Głuszynek, Znaniewo, Sadłóg, Sadłużek, Kamieńczyk, Chalno, Orle, Rybiny i Wyrobki.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Niedośmiół
Anna Niedośmiół

